

Vlaams
Parlement

stuk **759** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 27 oktober 2010 (2010-2011)

Beleidsbrief

Leefmilieu en Natuur

2010-2011

ingediend door mevrouw Joke Schauvliege,
Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur

INHOUD

1. Lijst met afkortingen.....	3
2. Inleiding.....	4
3. Beleidsvisie.....	5
4. Themabeleid.....	12
4.1. Klimaatbeleid.....	12
4.2. Luchtbeleid.....	14
4.3. Integraal waterbeleid.....	16
4.4. Afvalstoffen- en materialenbeleid.....	21
4.5. Beleid bodem en natuurlijke rijkdommen.....	23
4.6. Biodiversiteitsbeleid.....	27
4.7. Beleid lokale leefkwaliteit.....	32
4.8. Mestbeleid.....	34
4.9. Beleid open ruimte.....	35
5. Slagkrachtige overheid.....	38
5.1. Slagkrachtige werking van het overheidsapparaat.....	38
5.2. Beleidsvoorbereiding en -evaluatie.....	38
5.3. Beleidsonderbouwing.....	39
5.4. Beleidsuitvoering.....	40
5.5. Efficiënte overheid.....	44
5.6. Partnerschappen doelmatiger maken.....	45
5.7. Het Vlaams beleid staat open tegenover de wereld.....	46
6. Resoluties van het Vlaams Parlement.....	48
7. Regelgevingsagenda.....	54

1 Lijst met afkortingen

ANB: Agentschap voor Natuur en Bos

ETS: Emission Trading Scheme (Europees emissiehandelssysteem)

IHD: instandhoudingsdoelstellingen

INBO: Instituut voor Natuur en Bosonderzoek

LNE: Leefmilieu, Natuur en Energie

MER: milieu effectrapportage

Minaraad: Milieu en Natuurraad van Vlaanderen

MIRA: milieuraapport Vlaanderen

NARA: natuurrapport Vlaanderen

NEC: *National Emission Ceilings* - EU-richtlijn over nationale emissiemaxima, met als doel de luchtemissies van verzurende, eutrofiërende en ozonvormende stoffen te beperken

NH₃: ammoniak

NO_x: stikstofoxiden

NTMB: natuurtechnische milieubouw

OVAM: Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij

PAK: polyaromatische koolwaterstoffen

PM₁₀ en PM_{2,5}: fijn stof en zeer fijn stof

RSV: Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

SEVESO-bedrijven: bedrijven die vallen onder de Richtlijn 96/82/EG betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken

SO₂: zwaveldioxide

TWOL: Toegepast Wetenschappelijk Onderzoek inzake Leefmilieu

VEN: Vlaams ecologisch netwerk

VLAREA: Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en -beheer

VLAREM: Vlaams reglement betreffende de milieuvergunningen

VLM: Vlaamse Landmaatschappij

VMM: Vlaamse milieumaatschappij

VRIND: Vlaamse regionale indicatoren

2 Inleiding

Mijn beleidsbrief is opgebouwd als een systematische opvolging van de operationele doelstellingen uit de beleidsnota. Ook de nummering van de operationele doelstellingen daaruit werd overgenomen. Telkens wordt ook expliciet –in afzonderlijke kaders- de link gelegd met de bijhorende ViA-projecten en de projecten uit het ontwerp MINA-plan 4, die daarop aansluiten.

Het geheel wordt voorafgegaan door een hoofdstuk Beleidsvisie dat zich concentreert op de beleidseffecten. Waar mogelijk wordt informatie gegeven over trends en bereik van een aantal strategische doelstellingen uit mijn beleidsnota. Op dit punt wordt ook verwezen naar het ontwerp Milieujaarprogramma 2011 dat jaarlijks wordt opgemaakt en, bij de begroting gevoegd, uitvoering geeft aan het decreet algemene bepalingen inzake milieubeleid.

3 Beleidsvisie

In dit onderdeel wordt een stand van zaken gegeven van de strategische doelstellingen die een kwantificeerbaar doel inhouden. Aan de hand van een selectie van indicatoren wordt de huidige stand van zaken gegeven (zie 'status' in tabel). Waar mogelijk wordt in de tekst ook de mate van doelbereik ten aanzien van de doelstellingen uit het lopende MINA-plan 3+ of ten aanzien van de ontwerpdoelstellingen voor het MINA-plan 4 aangegeven. De overige strategische doelstellingen worden opgevolgd via de voortgang bij de bijhorende operationele doelstellingen.

Voor de indicatoren waar een langere tijdsreeks (minstens 4 jaren) beschikbaar is, werd een trend bepaald (zie 'trend' in tabel). De berekende trend wordt als onbeduidend beschouwd indien hij begrepen is tussen -1% en +1% op jaarbasis (code +/-). Zowel de positieve trend als de negatieve trend wordt verder onderverdeeld in twee klassen (++: gunstig tot zeer gunstig, +: voorzichtig positief, --: negatief tot zeer negatief, -: licht negatief). De trend is onafhankelijk van het doelbereik. Een gunstige trend garandeert dus niet noodzakelijk een hoog doelbereik en omgekeerd.

De weergegeven doelstellingen en indicatoren zijn een greep uit de groep indicatoren, die worden opgevolgd in het kader van de milieubeleidsplanning. Een volledig overzicht wordt gepresenteerd in het Milieujaarprogramma 2011, dat ook deel uitmaakt van de begroting.

1. Klimaatbeleid

(1) SD: We dringen de broeikasgasuitstoot terug

	Indicatoren	MINA 3+ doel (2008-2012)	Ontwerp MINA 4 doel (2020)	Trend of Status
1	Totale emissie broeikasgassen	-5,2% t.o.v. 1990	/	-6,7% in 2008 Trend: +/-
2	Emissie broeikasgassen non-ETS sectoren	/	Afname*	46.149 kton CO ₂ -eq in 2008

(*) zie 2

1. Om aan de Kyotodoelstelling te voldoen, verbond Vlaanderen zich tot een vermindering van de broeikasgassen met gemiddeld 5,2% in de periode 2008-2012 ten opzichte van 1990. In 2008 was de totale broeikasgasuitstoot van Vlaanderen 6,7% minder dan in 1990 en werd de Vlaamse reductiedoelstelling voor het tweede jaar op rij gehaald. In 2008 kwam ruim 42% van de broeikasgasuitstoot van inrichtingen die onder het systeem van verhandelbare emissierechten vallen.
2. In het kader van het Europese Energie- en Klimaatpakket wordt gesteld dat de EU-27 unilateraal haar broeikasgasuitstoot tegen 2020 met 20% zal verminderen ten opzichte van 1990. Als onderdeel van dit pakket werd de richtlijn Emissiehandel herzien. Een belangrijk element uit het voorstel van de Europese Commissie heeft betrekking op het invoeren van één Europese cap (i.p.v. nationale caps) die dan op een geharmoniseerde wijze over de betrokken bedrijven (elektriciteitscentrales, grote industriële installaties en bepaalde procesemissies) zullen worden verdeeld. Voor de andere sectoren die niet onder dit handelssysteem vallen ('non-ETS sectoren', nl. niet-ETS industrie, gebouwen, transport en landbouw), zijn er wel reductiedoelstellingen per lidstaat. De Belgische reductiedoelstelling van -15% in 2020 t.o.v. 2005 dient nog vertaald te worden naar een Vlaamse doelstelling.

2. Luchtbeleid

(9) SD: Vlaanderen voldoet aan zijn Europese verplichtingen inzake luchtkwaliteit

	Indicatoren	MINA 3+ doel (2010)	Ontwerp MINA 4 doel (2015)	Trend of Status
1	Jaargemiddelde concentratie PM10 in de omgevingslucht	Max. 40 µg/m³	-25% in 2020 t.o.v. 2007	25 µg/m³ (ruimtelijk gemiddelde) in 2009 Trend: +
2	% van de Vlaamse bevolking dat gedurende meer dan 35 dagen blootgesteld is aan daggemiddelde PM10-concentraties van meer dan 50 µg/m³	/	0 %	9% in 2009 Trend: ++
3	Jaargemiddelde concentratie PM2,5 in de omgevingslucht	25 µg/m³	Max. 25 µg/m³	17 µg/m³ (ruimtelijk gemiddelde) in 2009 Trend: +
4	Jaargemiddelde concentratie NO2 in de omgevingslucht	/	Max. 40 µg/m³	In 2009 maximum van 44 µg/m³ Trend: +/-
5	Aantal dagen waarop het hoogste 8-uurgemiddelde per dag de streefwaarde van 120µg/m³ O3 (NET60ppb-max8u) overschrijdt (3-jaargemiddelde waarde)	Maximaal 25	Maximaal 25	16 in 2009 Trend: +/-
6	Aantal overschrijdingen (meetposten in overschrijdingszones met bevolkingsimpact) van de jaargemiddelde norm van As, Cd, Ni en Pb in de PM10-fractie, uitgemiddeld over een kalenderjaar (As: 6 ng/m³; Cd: 5 ng/m³; Pb: 500 ng/m³; Ni: 20 ng/m³)	0	0	7 in 2008

1. De jaargemiddelde PM10-concentratie daalde fors in de periode 1995-1996 maar kent sindsdien een eerder licht dalend verloop beneden de EU-grenswaarde van 40 µg/m³. In 2008, een voor fijn stof klimatologisch gunstig jaar, werden de laagste jaargemiddelde concentraties vastgesteld sinds het begin van de metingen. In 2009 was het ruimtelijk jaargemiddelde, net zoals in 2008, 25 µg/m³. De Europese jaargrenswaarde van 40 µg/m³ blijft in bijna alle meetplaatsen gerespecteerd. De doelstelling van het MINA-plan 3+ (2010: geen overschrijdingen van de jaargrenswaarde) werd gehaald. Het ontwerp MINA-plan 4 neemt de Pact 2020-doelstelling over, namelijk een verdere reductie van de fijn stofconcentratie met 25% tegen 2020.
2. Het aantal meetplaatsen met overschrijding van de EU daggrenswaarde voor fijn stof (hoogstens 35 dagen met daggemiddelde PM10-concentraties hoger dan 50 µg/m³) daalt. In 2007 werd de daggrenswaarde in 45% van de meetplaatsen overschreden, in 2008 nam dit gevoelig af tot 9%.
3. Voor wat betreft PM2,5 lagen de gemeten concentraties in 2008 op alle meetplaatsen beneden de EU-grenswaarde (25 µg/m³ te behalen in 2015). Het meetnet wordt uitgebreid met metingen op straatniveau. Het ruimtelijk jaargemiddelde was 17 µg/m³.
4. Luchtverontreiniging als gevolg van te hoge NO2-concentraties doet zich vooral voor in de agglomeraties (op verkeersintensieve plaatsen), langs drukke verkeersassen en in de omgeving van belangrijke emissiebronnen in het Antwerpse havengebied. Op deze plaatsen zijn er momenteel overschrijdingen van de Europese jaargrenswaarde van NO2 voor de bescherming van de gezondheid (40 µg/m³). Het ontwerp MINA-plan 4 stelt dat er in 2015 geen overschrijdingen van deze grenswaarde meer voorkomen.
5. Het aantal dagen waarop de Europese streefwaarde voor ozon werd overschreden, kent een wisselend verloop en is sterk afhankelijk van de klimatologische omstandigheden.
6. De concentratie van de zware metalen arseen, cadmium, nikkel en lood in de omgevingslucht wordt gemeten in diverse meetstations die zich hoofdzakelijk bevinden in hotspotregio's (industriële omgeving). Hoewel het concentratieverloop in de periode 2003-2008 gunstig is, werden in 2008 nog enkele lokale overschrijdingen vastgesteld. Rekening houdend met de huidige grenswaarde voor lood en met de toekomstige streefwaarden voor arseen, cadmium en nikkel blijven er enkele zeer lokale probleemgebieden in Vlaanderen.

(10) SD: De (lokale) emissies van dioxines, zware metalen en PAK's nemen af

	Indicatoren	MINA 3+ doel (2010)	Ontwerp MINA 4 doel (2015)	Trend of Status
1	Emissie dioxines	40 g TEQ/jaar	/	Trend: +/-
2	Emissie PAK	Max. 192 ton PAK	/	Trend: +/-
3	Emissie zware metalen	-70% t.o.v. 1995	/	Zie tekst

1. Na een sterke daling tussen 1990 en 2000, schommelen de emissies sinds 2002 rond 43 g TEQ/jaar. Het MINA-plan 3+ doel bedraagt max. 40 g TEQ/jaar in 2010.
2. Na een sterke daling begin jaren '90 steeg de emissie van polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's) licht tussen 1995 en 2007 (tot 192 ton). Het MINA-plan 3+ doel werd hiermee net bereikt. Recentere cijfers wijzen echter op een verdere toename.
3. Globaal gezien evolueert de emissie van zware metalen naar de lucht gunstig. Voor Arseen, chroom, kwik en lood was in 2006 al meer dan 75% van de in het MINA-plan 3+ vooropgestelde reductie gerealiseerd. Voor koper, nikkel en zink liggen de reductiepercentages tussen 30% en 50%. Voor cadmium was het doel al in 1998 gehaald.

3. Integraal waterbeleid**(18) SD: De goede ecologische toestand van oppervlaktewater en de goede toestand van het grondwater worden bereikt binnen de voorziene termijnen**

	Indicatoren	MINA 3+ doel (2010)	Ontwerp MINA 4 doel (2015)	Trend of Status
1	% meetplaatsen oppervlaktewatermeetnet dat voldoet aan basiskwaliteit voor BZV	66%	/	55% in 2008 Trend: +
2	% meetplaatsen oppervlaktewatermeetnet met een BBI-score van tenminste 7	40%	/	33% in 2008 Trend: +
3	% oppervlaktewaterlichamen met een goede kwalitatieve toestand	/	meer dan 50% (2021)	Zie tekst
4	% oppervlaktewaterlichamen dat voldoet aan de norm opgeloste zuurstof	/	79%	63% in 2009
5	% oppervlaktewaterlichamen dat voldoet aan de norm voor stikstof (Nt)	/	27%	26% in 2009
6	% grondwaterlichamen met een goede chemische toestand	/	toename in de periode 2010-2015	Zie tekst
7	% grondwaterlichamen met een goede kwantitatieve toestand	/	Toename in de periode 2010-2015	Zie tekst
8	% meetplaatsen van het MAP-meetnet oppervlaktewater met overschrijding van de nitraatnorm van 50 mg per liter	0%	10 procentpunten dalen in de periode 2010-2015	33% in 2010 Trend: +
9	% meetplaatsen van het MAP-grondwatermeetnet met overschrijding van de nitraatnorm van 50 mg/l	0%		38% in 2008

1. In 2008 voldeden 55% van de meetplaatsen oppervlaktewater aan de basiskwaliteit voor biochemisch zuurstofverbruik (BZV) en 33% aan de biologische basiskwaliteit (BBI). De geleidelijke, maar duidelijke verbetering van de voorbije jaren is echter onvoldoende gebleken om de vooropgestelde doelstellingen uit het MINA-plan 3+ te halen.

2. Voor de biologische kwaliteit (gemeten op basis van de BBI) wordt een verbetering vastgesteld, die zich vooral uitte in een vermindering van het aantal meetplaatsen met een (uiterst) slechte kwaliteit. Het aandeel meetplaatsen met zeer goede kwaliteit nam nog niet toe.
3. In 2008 was het aandeel Vlaamse oppervlaktewaterlichamen in goede toestand zo goed als 0%. Geen enkel Vlaams oppervlaktelichaam verkeerde in goede ecologische toestand. Minder dan de helft van de oppervlaktewaterlichamen verkeerde in goede chemische toestand. Daarbij moet vermeld worden dat op tientallen meetplaatsen enkel zware metalen werden gemeten en er dus voor die meetplaatsen geen volledig dekkend uitsluitel kan gegeven worden. Een belangrijk probleem stelt zich echter in de beoordeling die door de kaderrichtlijn water momenteel wordt gehanteerd, waarbij het niet halen van de norm voor één parameter onmiddellijk betekent dat het waterlichaam zich niet in een goede ecologische toestand bevindt.
4. In 2009 scoorden 63% van de oppervlaktewaterlichamen 'goed' tot 'zeer goed' voor de parameter zuurstof.
5. In 2009 scoorden 26% van de oppervlaktewaterlichamen 'goed' tot 'zeer goed' voor de parameter stikstof.
6. Voor bestrijdingsmiddelen worden er overschrijdingen vastgesteld, vooral dan voor herbiciden (en hun afbraakproducten). Er komen zowel overschrijdingen voor van de individuele overschrijdingsnorm van 0,1 µg/l als voor de norm van 0,5 µg/l, die voor de som van alle bestrijdingsmiddelen van toepassing is. Globaal bekeken wordt op 58,2 % van de meetplaatsen de aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen in het grondwater vastgesteld. Op 24,5% van de locaties is de individuele norm of de norm voor de som van de bestrijdingsmiddelen overschreden.
7. Voor deze indicator is nog geen cijferreeks beschikbaar. De grondwaterstand is in veel diepe grondwaterlichamen zeer laag, hoewel de laatste jaren peilstijgingen worden waargenomen. Het Sokkelsysteem blijft echter gekenmerkt door verdere peildalingen.
8. Het MAP-meetnet oppervlaktewater bevindt zich in kleinere waterlopen waar de landbouw de doorslaggevende factor is in de waterverontreiniging. In de winter 2008-2009 voldeed 27% van de meetplaatsen niet aan de nitraatnorm van 50 mg nitraat per liter. In de winterperiode 2009 – 2010 kwam men uit op 33%. Dat is hoe dan ook een verbetering ten opzichte van 2007-2008 (37%) en 2006-2007 (43%). Het aandeel meetplaatsen met overschrijding van de norm ligt wel (veel) hoger dan in het operationeel meetnet Vlaamse waterlichamen (8%; slechts 1% van de metingen overschrijdt nog de nitraatnorm). Dit laatste is meer representatief voor de globale waterkwaliteit in Vlaanderen.
9. Sinds de start van de metingen van nitraat in het freatisch grondwater in 2004, is er nog geen uitgesproken trend vast te stellen (te korte tijdreeks). De norm van 50 mg nitraat per liter in grondwater werd in het najaar van 2007 op 38% van de meetlocaties overschreden.

4. Afvalstoffen- en materialenbeleid

(25) SD: Doorgroeien van afval – naar duurzaam materialenbeheer is de basis voor een groene economie

	Indicatoren	MINA 3+ doel (2010)	Ontwerp MINA 4 doel (2015)	Trend of Status
1	Geproduceerde huishoudelijke afvalstoffen	Blijft gelijk of vermindert t.o.v. 2000 (560 kg/inw)	Blijft gelijk of vermindert t.o.v. 2000 (560 kg/inw)	545 kg/inw in 2008 Trend: +/-
2	Primair geproduceerde bedrijfsafvalstoffen (exclusief bouw- en sloopafval, slib en grond)	Afname t.o.v. 2002	Afname t.o.v. de periode 2005-2007	12,6 miljoen ton in 2007 Trend: +/-
	Primaire bedrijfsafvalstoffen (exclusief bouw- en sloopafval, slib en grond) versus bruto toegevoegde waarde van de betreffende industriële sectoren	/	Verdere ontkoppeling in de periode 2010-2015	Zie tekst
3	Totale hoeveelheid niet-selectief aangeboden primair bedrijfsafval	/	Afname t.o.v. de periode 2005-2007	1 miljoen ton in 2007 Trend: +/-
4	Hoeveelheid gestorte niet-brandbare bedrijfsafvalstoffen	Afname van 20% t.o.v. 2000	Afname t.o.v. de periode 2007-2009	0,98 miljoen ton in 2009 Trend: +/-
	Hoeveelheid definitief verwijderd huishoudelijk afval (restafval)	Afname tot 150 kg per inwoner	Afname tot 150 kg per inwoner	153 kg in 2008 Trend: +

1. De totale hoeveelheid geproduceerd bedrijfsafval neemt toe. In 2007 was dit het gevolg van een lichte toename van de hoeveelheid primair bedrijfsafval tot 23,9 miljoen ton. De doelstelling van het MINA-plan 3+ (2010: max. 19 miljoen ton primair bedrijfsafval) is nog niet bereikt. Vlaanderen is er in geslaagd de huishoudelijke afvalproductie sinds 2000 onder controle te houden (545 kg per inwoner in 2008 t.o.v. 560 kg per inwoner in 2000).
2. Als bouw- en sloofafval buiten beschouwing wordt gelaten, is er in de periode 2002-2006 een ontkoppeling tussen de hoeveelheid primair geproduceerde bedrijfsafvalstoffen en het bruto regionaal product.
3. De hoeveelheid niet-selectief aangeboden primair bedrijfsafval bedroeg in 2007 1 miljoen ton. Tussen 2004 en 2005 lag deze hoeveelheid tussen 1,2 en 1,4 miljoen ton.
4. De hoeveelheid gestorte niet-brandbare bedrijfsafvalstoffen schommelt rond 1 miljoen ton in de periode 2007-2009. De totale hoeveelheid gestorte en verbrande huishoudelijke afvalstoffen neemt geleidelijk af, en bedroeg in 2008 153 kg/inwoner, waarmee de doelstelling (150 kg/inwoner.jaar) bijna is bereikt.

5. Bodembescherming

(33) SD: Maximaal voorkomen van bodemverontreiniging

(46) SD: Vlaanderen moet in 2020 op vlak van bodembescherming even goed scoren als andere economische topregio's

	Indicatoren	MINA 3+ doel (2010)	Ontwerp MINA 4 doel (2015)	Trend of Status
1	% gronden met potentieel bodembedreigende inrichtingen of activiteiten waarvan de sanering minstens is gestart (d.w.z. een bodemsaneringsproject is conform verklaard)	31 %	100% (2036) 40 % (2015)	31 % in 2009 Trend: ++
2	Erosiebeleidsindicator voor de uitvoering van erosiebestrijdingsmaatregelen ¹	/	14 % (2014)	9,2% in 2009

1. Eind 2009 was voor 3.463 (of 31%) gronden met historische bodemverontreiniging de sanering minstens gestart. Er blijft nog een lange weg te gaan alvorens alle gronden met historische verontreiniging (naar schatting 11.000 in Vlaanderen) aangepakt zullen zijn.
2. De erosiebeleidsindicator, die het effect van zowel kleinschalige erosiebestrijdingswerken als het instrument beheersovereenkomsten erosiebestrijding meet, stond eind 2009 op 9,2%. Dit geeft aan dat 9,2% van de meest nuttige erosiebestrijdingsmaatregelen zijn gerealiseerd.

¹ Er wordt gemikt op de meest nuttige maatregelen, zowel kleinschalige erosiebestrijdingswerken als beheersovereenkomsten erosie. De erosiebeleidsindicator houdt rekening met de erosiegevoeligheid en de oppervlakte van de verschillende gemeenten

6. Biodiversiteitsbeleid

(54) SD: *Inzake biodiversiteit kan Vlaanderen in 2020 de vergelijking met de Europese economische topregio's aan. We werken ambitieus aan het behoud, het herstel en de versterking van de biologische diversiteit. Via een gericht beleid moeten alle Vlamingen in hun directe omgeving beschikken over een basisnatuurkwaliteit.*

(62) SD: *Rekening houdend met de ecologische draagkracht, worden vanuit het natuur-, bos- en groenbeleid bijkomende inspanningen geleverd om de beleefbaarheid en de toegankelijkheid van de natuurgebieden, bossen en parken verder aan te pakken.*

(65) SD: *In het kader van het streven naar sociaal warme steden, maakt Vlaanderen verder werk van de beschikbaarheid van nabije natuur-, bos- of groenwaarden voor elke stadsbewoner.*

	Indicatoren	MINA 3+ doel (2010)	Ontwerp MINA 4 doel (2015)	Trend of Status
1	Soorten van Europees belang in een gunstige staat van instandhouding	/	Grootste deel van de maatregelen in voege	27% in 2006
2	Habitats van Europees belang in een gunstige staat van instandhouding	/	Grootste deel van de maatregelen in voege	4% in 2006
3	Algemene broedvogelindex	/	+10% t.o.v. 2007-2008	Zie tekst
4	Vlinderindex	/	+10% t.o.v. 2004	Trend: +/-
5	Overwinterende watervogelindex	/	+10% t.o.v. 2005-2006	-15% in 2007
6	Evolutie van de oppervlakte onder effectief natuurbeheer	50000 ha	65.000 ha	44110 ha in 2008 Trend: ++
7	Totale oppervlakte VEN afgebakend	125000 ha	125.000 ha	88650 ha in 2009 Trend: +/-
8	Oppervlakte aandeel toegankelijke natuur- en bosgebieden met toegankelijkheidsregeling conform actuele regelgeving (BVR 5/12/2008)	/	60%	Zie tekst
9	Oppervlakte speelzones in bossen en natuurreervaten	/	+ 45% (+1000 ha) t.o.v. 2009	2362 ha in 2009
10	Aandeel stedelijke of kleinstedelijke gebieden met een stadsbos of stadsbosproject	/	40%	35% in 2010
11	Areaal natuur met overschrijding kritische lasten verzuring door verzurende depositie	/	20%	45% in 2006 Trend: ++
12	Areaal natuur met overschrijding kritische lasten vermesting door stikstofdepositie	/	65%	91% in 2006 Trend: +

1. Voor de soorten zit een kwart in een gunstige staat van instandhouding; voor 21 van de 59 soorten is deze zeer ongunstig.
2. Momenteel zijn er slechts 2 van de 47 habitats van Europees belang die zich over de ganse lijn in een gunstige staat van instandhouding bevinden. Driekwart van de habitats bevinden zich in een zeer ongunstige staat van instandhouding.
3. De broedvogels van de landbouwgebieden kenden een sterke daling tussen 1990 en 2002. Deze daling zette zich in de periode 2002-2008 door, zij het minder uitgesproken. De toestand van de bosbroedvogels ging er in diezelfde periode op vooruit. De 'andere' vogels uit verschillende leefgebieden bleven nagenoeg stabiel met een lichte stijging tussen 2000-2002 en 2007-2008.

4. De vlinderindex vertoont een schommelend verloop tussen 1992 en 2004. Een aantal vlindersoorten vertonen een duidelijk dalend verloop, andere nemen in aantal toe.
5. De index van overwinterende watervogels geeft aan dat de aantallen tussen de winter van 1991-1992 en de winter van 2002-2003 vervijfvoudigd zijn. Daarna wordt er een licht dalende trend vastgesteld.
6. De totale oppervlakte onder effectief natuurbeheer is gestegen tot ruim 44.000 ha in 2008. Met de waargenomen positieve trend ligt het MINA-plan 3+ doel in bereik.
7. De totale oppervlakte VEN is sinds 2003 heel licht toegenomen, en bedraagt 88.650 ha (70% van de voorziene oppervlakte) in 2009. De doelstelling van het MINA-plan 3 (2007: 125 000 ha VEN) is hiermee niet behaald.
8. In mei 2010 beschikte Vlaanderen over 8 toegankelijkheidsregelingen nieuwe stijl, goed voor 1315 ha toegankelijk bos conform de actuele toegankelijkheidsregeling (BVR 5/12/2008).
9. De oppervlakte speelzones in bossen en natuurreservaten bedroeg 2421 ha. De provincies Limburg en Antwerpen hebben hierin het grootste aandeel.
10. Op dit moment zijn 20 stadsbosprojecten gestart binnen de 57 (klein)stedelijke gebieden. Dit komt neer op een aandeel van 35%.
11. De oppervlakte natuur (bos, heide en soortenrijk grasland) met overschrijding van de kritische lasten voor verzuring viel in 2006 terug op 45%; in 1990 was dat nog 93%.
12. De oppervlakte natuur met overschrijding van de kritische lasten van vermeting ligt enkel voor soortenrijke graslanden onder 100%. Globaal wordt in 2006 op 91% van de oppervlakte natuur een overschrijding van de kritische lasten voor vermeting opgetekend.

7. Beleid lokale leefkwaliteit - hinder

(69) SD: Tegen 2020 verminderen we het aantal ernstig gehinderden door verkeerslawaai met 15%

	Indicatoren	MINA 3+ doel (2010)	Ontwerp MINA 4 doel	Trend of Status
1	Aantal Vlamingen ernstig gehinderd door verkeerslawaai	/	-15% t.o.v. 2010	Zie tekst
2	Aantal personen ernstig gehinderd door lawaai van wegverkeer, spoorverkeer, luchtvaart en industrie in de agglomeraties van Antwerpen en Gent (vanaf 2012 ook Brugge)	/	Daalt t.o.v. nulmeting	Zie tekst
3	Aantal Vlamingen (ernstig) gehinderd door geur	3% ernstig, 15% gehinderden	4,5% ernstig, 12% gehinderden	5,5% ernstig, 15,3% gehinderden in 2007

1. Het Schriftelijk Leefomgevingsonderzoek (SLO) geeft aan dat 10% van de Vlamingen ernstig tot extreem gehinderd zijn door geluid (alle bronnen). Verkeer is de belangrijkste bron van geluidshinder in Vlaanderen. Uit het SLO blijkt dat in 2007 12,9% van de Vlamingen ernstig tot extreem gehinderd zijn door verkeerslawaai. Bij de nulmeting in 2000 was dit aandeel 15%. In uitvoering van de Europese richtlijn Omgevingslawaai worden geluidskaarten opgemaakt van de belangrijkste bronnen (wegverkeer, spoorverkeer, luchthavens). Deze kaarten bieden een nulmeting van het aantal potentieel door geluid gehinderde burgers.
2. In uitvoering van de Europese richtlijn Omgevingslawaai worden geluidskaarten opgemaakt in de grootste agglomeraties (Antwerpen, Gent en Brugge). Deze kaarten bieden een nulmeting van het aantal potentieel door geluid gehinderde burgers.
3. Het aandeel geurghinderde burgers bedroeg 15,3% in 2007 (SLO). In 2007 gaf 5,5% van de Vlamingen aan ernstig tot extreem gehinderd te zijn door geur, wat een lichte toename is t.o.v. 2003 (5,2%) maar duidelijk minder t.o.v. 2000 (7%).

4 Themabeleid

4.1 Klimaatbeleid

OD 2: *De Belgische doelstellingen in het kader van het EU energie-klimaatpakket worden verdeeld.*

In april 2010 heeft een administratieve werkgroep onder de Nationale Klimaatcommissie een rapport afgeleverd, waarin een aantal pistes en verdelingsopties werd gedocumenteerd. Vervolgens werden de politieke besprekingen over de intra-Belgische lastenverdeling opgestart. In deze oefening worden de verschillende deelaspecten van het Europese energie- en klimaatpakket (BKG-reductiedoelstelling voor de sectoren die niet onder het Europese emissiehandelssysteem vallen, verdeling van de doelstellingen voor hernieuwbare energie, verdeling van de opbrengsten uit veiling van emissierechten, ...) gekoppeld aan andere elementen die binnen België verdeeld dienen te worden (bv. internationale klimaatfinanciering). Als gevolg van de federale verkiezingen liepen deze gesprekken vertraging op. De onderhandelingen kunnen pas hervat worden na de vorming van een federale regering.

OD 3: *We stellen een klimaatbeleidsplan 2013 - 2020 op*

ViA-sleutelproject 45-1 Vlaams Klimaatbeleidsplan 2013-2020 (komt overeen met MINA-Plan 4-22)

Voortbouwend op de ervaring die werd opgedaan in het kader van het Vlaams Klimaatbeleidsplan 2006-2012 en haar voortgangsrapporten, wordt het proces opgestart dat moet leiden tot het Vlaams Klimaatbeleidsplan 2013-2020 (VKP13-20) voor de post-Kyoto-periode. Dit najaar wordt een studie opgestart die moet helpen om het nieuwe VKP vorm en richting te geven. Aangezien de Vlaamse niet-ETS sectoren in de post-Kyoto-periode jaarlijkse reductiedoelstellingen moeten realiseren volgens een lineair afnemend pad vanaf 2013, is er nood aan een efficiënte organisatiestructuur voor het Vlaams klimaatbeleid. Momenteel wordt er voorbereidende werk uitgevoerd door de administratie, zodat er in de komende maanden gesprekken kunnen plaatsvinden met alle relevante beleidsdomeinen. Ik organiseer een Ronde Tafel klimaat waarbij alle relevante actoren betrokken worden.

OD 4: *Flexibiliteitsmechanismen worden weloverwogen ingezet*

MINA-Plan 4-21 Aanvullend inzetten op flexibiliteitsmechanismen

In het Voortgangsrapport 2009 van het VKP 2006-2012 wordt de emissiekredietbehoefte in de periode 2008-2012 geschat op 6,143 Mton CO₂-eq. Op basis van de meest recent beschikbare informatie over de afgesloten aankoopcontracten wordt het al gecontracteerde volume Kyoto-eenheden (exclusief post-Kyoto-kredieten) ingeschat op 2,7 Mton CO₂-eq. Naar verwachting zal dit volume in 2010 nog gevoelig toenemen tot ongeveer 4 Mton CO₂-eq via bijkomende contractering door de drie klimaatfondsen waarin het Vlaamse Gewest participeert.

De Vlaamse Regering investeerde tot begin 2010 al 55,4 miljoen euro. Voor de overbrugging van de resterende reductie-inspanning ten aanzien van de Vlaamse Kyotodoelstelling is een resterend budget nodig, rekening houdend met de huidige prijsramingen voor contracten voor groene AAU's afkomstig van GIS en secundaire CER's. Eventuele niet benutte middelen afkomstig van de bestaande investeringen die vrijkomen voor het afsluiten van de boekhouding van de Kyotoperiode kunnen hierbij nog in mindering worden gebracht. De Vlaamse overheid zal hiervoor binnen de voorziene tijd stap voor stap de nodige middelen inzetten, rekening houdend met de opvolging van de voorziene interne projecten. Dit moet toelaten om tijdig de in te zetten middelen op stabiele wijze op te bouwen zodat voldoende rekening kan gehouden worden met de stijgende prijstendensen en –prognoses op de diverse markten en de impact daarvan op de uitgaven van de Vlaamse overheid. Dit gebeurt in afstemming met de kostprijs en het resultaat van interne reductiemaatregelen die tijdig kunnen uitgevoerd worden om voldoende emissiereducties te realiseren in dezelfde handelsperiode.

OD 5: *Het systeem van verhandelbare emissierechten wordt verder uitgebouwd*

Op Europees niveau is de implementatie van de herziene richtlijn Emissiehandel volop aan de gang. Zo zullen tegen einde dit jaar de geharmoniseerde toewijzingsregels voor vaste installaties worden vastgesteld. Hierbij wordt er over gewaakt dat het ambitieniveau van deze toewijzingsregels voldoende hoog is, zonder daarbij de industrie met onredelijk hoge kosten op te zadelen. Een belangrijke stap is alvast genomen met het goedkeuren van de bedrijfstakingen die blootgesteld zijn aan carbon leakage. Voor wat betreft de opname

van luchtvaartactiviteiten worden in 2010 de laatste stappen gezet in het vastleggen van Vlaamse wetgeving rond het bewaken en rapporteren van CO₂ emissies en tonkilometergegevens, met het oog op de Europees geharmoniseerde toewijzing van de gratis emissierechten aan vliegtuigexploitanten en de verdeling van de te veilen rechten tussen de EU lidstaten, die beiden in 2011 zullen gebeuren. Voor wat betreft de organisatie van de veiling zullen we, in samenwerking met de Europese Commissie en het merendeel van de EU lidstaten, een gezamenlijk veilingplatform oprichten.

OD 6: *Klimaatconvenanten worden ingezet*

De Vlaamse minister van Leefmilieu en de Vlaamse minister van Energie zijn in onderling overleg gestart met de voorbereidingen om het auditconvenant en het benchmarkingconvenant vanaf 2013 te vervangen door een nieuw klimaatconvenant. Zo wordt momenteel de laatste hand gelegd aan een studie die onderzoekt op welke manier een dergelijk instrument in aanmerking kan komen als equivalente maatregel voor bedrijven die onder het toepassingsgebied van ETS vallen, maar minder dan 25 kton CO₂ uitstoten. De resultaten van deze studie zullen mee als input dienen bij de verdere uitwerking van het nieuwe convenant. Zo moet nog verder uitgewerkt worden wat de doelgroep zal zijn van het nieuwe convenant, welke emissies gevat zullen worden, en op welke manier deze emissies het meest efficiënt gereduceerd kunnen worden. Verder overleg met de ministers van Energie en Economie moet, na consultatie van andere betrokken partijen, in 2011 resulteren in een uitgewerkt instrument dat vanaf 2013 kan ingezet worden. Er zal opnieuw over gewaakt worden dat dit instrument in elk geval zal leiden tot effectieve energie- en CO₂-besparingen, additioneel t.o.v. de vigerende regelgeving

OD 7: *Een beleidsdomeinoverschrijdend Vlaams adaptatieplan wordt opgemaakt tegen 2012*

***ViA-sleutelproject 45-2 Adaptatiebeleid naar aanleiding van klimaatverandering
voorbereiden
(komt overeen met MINA-Plan 4-24)***

In de aanloop naar een adaptatieplan tegen 2012 werd een eerste studie afgerond die de technische en wetenschappelijke informatie heeft samengebracht om een samenhangend en beleidsdomeinoverschrijdende aanpassing aan de klimaatveranderingen mogelijk te maken.

Er zal verder gewerkt worden aan het verzamelen van de informatie die nodig is om een Vlaams en nationaal adaptatieplan te maken. Zo zal er in 2011 een studie lopen die de economische weerslag zal nagaan. Die resultaten kunnen gebruikt worden om te bepalen waar de verschillende middelen best kunnen worden ingezet en hoeveel deze inzet bedraagt. Ook wordt gewaakt over een blijvende link en gelijklopendheid met het VKP.

De verschillende beleidsdomeinen worden verder aangezet om hun deel te leveren van het Vlaams Adaptatieplan. Voor het beleidsdomein LNE zal tegen eind 2011 worden onderzocht welke mogelijkheden er zijn om te adapteren aan klimaatsveranderingen. De verschillende beleidsvelden en deelsectoren (bosbouw, MER, natuur, water, ...) zullen hun bijdrage leveren in deze studie.

OD 8: *We dragen bij aan het realiseren van een alomvattend en wereldwijd klimaatregime*

De klimaatop te Kopenhagen heeft ondanks het politieke momentum en de intensieve voorbereidingen niet het verwachte resultaat opgeleverd. Er werd geen overeenkomst bereikt rond een nieuw juridisch bindend akkoord, dat de architectuur voor het post 2012 klimaatbeleid uittekent. De top leverde het Kopenhagen Akkoord op dat politieke duiding geeft over een aantal belangrijke elementen voor het klimaatbeleid na 2012, waaronder de engagementen van industrielanden en de acties van snel groeiende ontwikkelingslanden, de 2°C-doelstelling voor de gemiddelde, wereldwijde temperatuurstijging en financiële steun voor ontwikkelingslanden.

De onderhandelingen voor een alomvattend en juridisch bindend klimaatregime na 2012 worden verdergezet in 2010. Tijdens COP16 in Cancun zal ik, als hoofd van de EU delegatie, ernaar streven om een gebalanceerd pakket operationele beslissingen aan te nemen rond een aantal cruciale aspecten van het toekomstige klimaatbeleid, zoals het systeem voor internationale rapportage en verificatie, milieutechnologie, adaptatie en de strijd tegen ontbossing. Dit pakket vormt een cruciale stap in de uitwerking van een globaal juridisch bindend akkoord, dat ambitieuze doelstellingen moet bevatten voor alle industrielanden en acties moet vastleggen van snel groeiende ontwikkelingslanden. Ook na het voorzitterschap zal Vlaanderen verder ijveren voor een globaal bindend klimaatakkoord.

4.2 Luchtbeleid

OD 11: Een nieuw NEC reductieprogramma wordt opgesteld en uitgevoerd in functie van de nieuwe NEC plafonds voor zichtjaar 2020

In 2009/2010 werd met zowel de chemie- als de glassector een milieubeleidsvereenkomst (MBO) afgesloten met een sectoraal emissieplafond voor NO_x voor het jaar 2013. De MBO met de elektriciteitssector werd verlengd tot 2014. Een voorstel voor een nieuwe Europese NEC richtlijn wordt in de eerste 2 jaar niet verwacht. In het kader van het verdrag 'Grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand' worden tegen eind 2011 nieuwe emissieplafonds voor 2020 verwacht. Vlaanderen zal streven naar haalbare emissieplafonds en een evenwichtige verdeling van de inspanningen tussen de lidstaten in functie van de kosten en baten. Momenteel wordt het stationaire en niet-stationaire NEC plafond voor NO_x niet gehaald. Met het doorgevoerde maatregelenpakket (MBO en Vlarem) wordt dit voor stationaire bronnen tegen 2011 verwacht. Voor niet-stationaire bronnen zal ik bijkomende maatregelen nemen om het plafond zo snel mogelijk te halen.

Een verdere reductie van NH₃ werd gerealiseerd via maatregelen genomen in de veeteeltsector. De impact van individuele bedrijfsontwikkeling na bewezen mestverwerking op het NH₃-plafond wordt ook in 2011 geëvalueerd. Specifieke aandacht gaat uit naar het invoeren van emissiearme stalsystemen voor die pluimveecategorieën waarvoor die nog niet voorhanden zijn.

OD 12: Normoverschrijdingen van de concentratie gevaarlijke stoffen in de lucht worden vermeden

ViA-sleutelproject 46-4 Fijnstofproblematiek aanpakken

In 2010 lag de nadruk op het uitwerken van verdere maatregelen naar mobiliteit in het kader van het behalen van de normen van fijn stof (en NO₂). Modelleren van de benodigde maatregelen om de normen te behalen werd doorgevoerd en een pakket van maatregelen werd hieruit geselecteerd. Deze maatregelen worden verder onderhandeld voor principiële en definitieve goedkeuring in 2011.

De timing voor het sleutelproject voor 2010 "Opstart verkeersgericht meetstation PM10, PM2,5 (en NO_x) in Antwerpen (Borgerhout)" werd gehaald.

Er wordt verder gewerkt aan Vlaams en lokaal beleid voor PM10. Het actieplan voor de haven van Antwerpen wordt verder uitgevoerd in 2011 en een nieuw actieplan voor de haven van Gent wordt opgesteld en in 2011 verder uitgewerkt. De stad Gent heeft haar luchtkwaliteitsplan goedgekeurd en in Antwerpen is het in fase van goedkeuring. De verdere uitwerking gaat door in 2011.

Een Vlaremvoorstel voor aanscherping van de diffuse stofemissies wordt gefinaliseerd. De opname in Vlarem is voorzien voor 2011. In 2010 werd er ook werk gemaakt van de omzetting van de nieuwe richtlijn luchtkwaliteit 2008/50/EG. De normen van PM2,5 lijken haalbaar.

Voor NO₂ is er nood aan bijkomende maatregelen op straatniveau; onderzoek hieromtrent is lopend; de politieke discussie is voorzien in 2011.

OD 13: Milieuoverwegingen worden geïntegreerd in het mobiliteitsbeleid

ViA-sleutelproject 45-3 Een milieuvriendelijke mobiliteit bewerkstelligen (komt overeen met MINA-Plan 4-25)

De premieregeling voor de installatie van een half-open roetfilter op een dieselwagen werd bijgesteld. Het premiebedrag wordt opgetrokken en, naast wagens in eigendom van een persoon, komen ook bedrijfswagens en leasingwagens in aanmerking. Ook de garage die de installatie uitvoert, krijgt nu een premie.

De Vlaamse overheid zette ook de volgende stap naar de invoering van de kilometerheffing. Het Vlaams coördinatiecomité Duurzame Mobiliteit heeft gezocht naar de uitgangspunten voor een succesvolle Vlaamse kilometerheffing voor vrachtwagens. Deze uitgangspunten werden ter advies voorgelegd aan de Mobiliteitsraad Vlaanderen (MORA). Om de doelstelling van 2013 te halen, schreef de Vlaamse Regering ook een bestek uit voor de aanstelling van een consultant. Die moet de weg naar de uiteindelijke aanbesteding van het project mee begeleiden.

Om gemeenten en MER-deskundigen in staat te stellen de knelpunten m.b.t. luchtverontreiniging in kaart te brengen en oplossingen te kunnen uitwerken liet de Vlaamse Overheid twee instrumenten ontwikkelen in 2010. De versie 2.0 van CAR Vlaanderen (zie verder) en het IFDM-Traffic. Dat is een nieuwe webapplicatie voor het doorrekenen van mobiliteitsscenario's naar luchtkwaliteit voor wegtransport op autosnelwegen, gewestwegen en buitenstedelijke wegen in Vlaanderen.

Begin 2011 wordt een nieuw actieplan rond milieuzorg in het voertuigenpark opgesteld. Hierin zullen verdere acties worden opgenomen om de gemiddelde ecoscore van het voertuigenpark van de Vlaamse overheid te verbeteren.

De hervorming van de BIV voor particulieren komt in een stroomversnelling en zal vanaf 1 januari 2012 in voege treden. Ondertussen worden de gesprekken met de andere gewesten verder gezet om in samenspraak tot een vergroening van de volledige verkeersbelastingen te komen.

In uitvoering van het mobiliteitsdecreet van 20 maart 2009 wordt ook werk gemaakt van de integratie van milieuaspecten in het nieuwe mobiliteitsplan Vlaanderen. Het nieuw mobiliteitsplan moet tegen eind 2012 volledig vorm gekregen hebben. Hiertoe wordt een gewestelijke planningscommissie opgericht waar het departement LNE deel van zal uitmaken.

Specifiek op het vlak van landlogistiek en proceslogistiek werkt Flanders Land Logistics beleidsmatige acties en projecten uit. Twee werkgroepen richten zich hierbij ook op een meer milieuvriendelijke logistieke keten. Binnen de werkgroep fijnmazige distributie worden pilootprojecten opgezet om de lokale impact op geluid en emissies te verminderen. Binnen de werkgroep groene logistiek wordt een instrumentarium ontwikkeld dat gericht is op een vergroening van de sector.

ViA-sleutelproject 45-4 Mogelijkheden van een transitie naar elektrisch rijden onderzoeken (komt overeen met MINA-Plan 4-28)

De voorbije maanden werden voorbereidend en tastend ingevuld. Vanuit een coördinerend standpunt werd overleg gestart met de initiatiefnemers van de proeftuin 'Elektrisch rijden', waarvoor een haalbaarheidsstudie werd afgerond, met Flanders' drive, die hun strategie rond milieuvriendelijk rijden verder hebben vorm gegeven, en met de BBL, die in het kader van ViA, in 2010 een conferentie organiseren m.b.t. elektrisch rijden. Ondertussen heeft ook de industrie een project uitgeschreven rond elektrisch rijden in het kader van de Staten-generaal. De projectgroep werd samengesteld en heeft de eerste voorstellen voor een masterplan Elektrisch rijden op papier gezet.

Het opstarten van de proeftuin 'Elektrisch rijden' door de minister bevoegd voor Innovatie zal op de voet worden gevolgd. Waar zinvol wordt de aanpak aangevuld met eigen initiatieven of worden parallel en afgestemd dergelijke initiatieven opgestart. In eerste instantie wordt dan aan de overheidsvloot gedacht en het opzetten van proefprojecten op dat vlak. In 2010/2011 zullen ook meer elektrisch gewone personenwagens op de markt komen, zodat sensibiliserende initiatieven richting bedrijven en individuele consumenten meer op hun plaats zijn. Lopende onderzoeksprojecten (bv. TRANS2HOUSE) en buitenlandse projecten worden verder gevolgd, zodat ook die resultaten kunnen meegenomen worden in een masterplan voor Vlaanderen. De ontwerp tekst zal in de komende maanden worden aangevuld en overlegd met stakeholders. Uiteindelijk is het de bedoeling om hierrond ook een politieke consensus te vinden op het niveau van de Vlaamse Regering.

ViA-sleutelproject 46-1 Lokale knelpunten luchtkwaliteit en geluid aanpakken (komt overeen met MINA-Plan 4-26)

Het CAR model, dat lokale overheden toelaat om de potentiële knelpuntlocaties in kaart te brengen, werd geactualiseerd en op de LNE-website geplaatst. Begin mei werd een onderzoek opgestart om na te gaan of, en onder welke voorwaarden, het instellen van lage-emissiezones kan leiden tot een significante verbetering van de lokale luchtkwaliteit. Afhankelijk van de resultaten van het onderzoek zal een plan van aanpak worden uitgewerkt. Er wordt een saneringstool ontwikkeld die alle knelpuntlocaties weergeeft en een overzicht geeft van de verwachte overschrijdingen van de EU luchtkwaliteitsnormen na uitvoering van de geplande maatregelen. Er wordt een onderzoek opgestart naar de effectiviteit van lokale maatregelen bij de aanpak van lokale luchtverontreiniging.

In 2010 werden de tussentijdse actieplannen weg- en spoorverkeerslawaaï goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Hierbij werd rekening gehouden met de resultaten van de publieke raadpleging over de ontwerp teksten die in 2009 werd georganiseerd. De actieplannen bevatten in de eerste plaats de al van kracht zijnde maatregelen. De plannen zullen worden bijgestuurd met de resultaten van de studie die de effectiviteit van bijkomende maatregelen onderzocht. De bedoeling is om te komen tot aangepaste actieplannen in 2011.

Daarnaast zullen voor de steden Antwerpen en Gent ook meer gedetailleerde geluidskarten en tussentijdse geluidsactieplannen worden goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

ViA-sleutelproject 46-2 De mobiliteitsvriendelijke en leefbare inrichting van woonkernen (komt overeen met MINA-Plan 4-27)

Een sneuvelversie van de 'visienota integratie milieu, ruimte en mobiliteit' werd binnen het departement LNE opgemaakt. Om een vertaling van de visienota in de opmaak van de herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen te verkrijgen werd er een advies ingestuurd tijdens het openbaar onderzoek.

Om een draagvlak voor een vertaling van de visienota in het Mobiliteitsplan Vlaanderen 2012-2017 te verwerven (en om de advisering op ruimtelijke plannen beter af te stemmen) wordt samen met het departement Mobiliteit een studie-evenement 'raakvlakken LNE & MOW' georganiseerd.

Bij ruimtelijke planprocessen zal een draagvlak worden gezocht en onderzoek gestimuleerd om bijvoorbeeld lage-emissiezones voor verkeer (indien dit uit het lopend onderzoek zinvol blijkt), en P&R zones aan de rand van stedelijke gebieden te realiseren.

OD 14: De luchtmeetnetten worden verder uitgebouwd in functie van de naleving van de Europese richtlijnen en voor een betere bescherming van de volksgezondheid

De NO_x monitoren werden vernieuwd in 2010 en dit wordt verder gezet in 2011. In 2010 werd een screening van NO_x met passieve samplers uitgevoerd in de steden met meer dan 50.000 inwoners. De resultaten zullen medio 2011 worden gepubliceerd. Tevens werd een meetproject i.v.m. het belang van houtverbranding voor de fijn stof concentraties opgestart en werd op twee plaatsen in de Antwerpse haven een chemische karakterisatie van fijn stof uitgevoerd. De resultaten van beide meetprojecten zullen eind 2011 beschikbaar zijn. Tot slot zal bijzondere aandacht gaan naar het meten van ultra fijn stof (en elementair koolstof) in stedelijke omgevingen

4.3 Integraal waterbeleid

OD 16: De planning en procedures van het integraal waterbeleid worden vereenvoudigd

ViA-sleutelproject 44-4 Vereenvoudiging planning en procedures van het integraal waterbeleid (komt overeen met MINA-Plan 4-31)

De CIW werkte een voorstel uit voor de vereenvoudiging en afstemming van de regelgeving m.b.t. integraal waterbeleid voor de aspecten waterplannen, overlegstructuren en procedures.

Het voorstel van de CIW beoogt kwaliteitsvolle waterbeheerplannen met een verminderde planlast en een vereenvoudigde planningscyclus:

Volgens dit voorstel zal de volgende generatie waterplannen bestaan uit enerzijds een waterbeleidsnota (met inbegrip van de waterbeheerkwesties) en anderzijds de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas met de bijhorende 11 bekkenspecifieke delen, waarin de acties van het waterschapsniveau geïntegreerd zijn. Ook de overstromingsrisicobeheerplannen worden een onderdeel van de stroomgebiedbeheerplannen.

Verder wordt voorgesteld dat in de bekkenbeheerplannen een indicatief meerjarenprogramma wordt opgenomen, dat verfijnd en geconcretiseerd wordt in het jaarlijks bekkenvoortgangsrapport. Deze werkwijze sluit beter aan bij de dynamische realiteit van het waterbeheer. Via het bekkenvoortgangsrapport wordt eveneens in de mogelijkheid voorzien om tussentijds oeverzones en overstromingsgebieden af te bakenen. Verder worden de mogelijkheden onderzocht om de acties uit de waterbeheerplannen waarvoor een RUP dient opgesteld te worden, te beperken.

In het voorstel wordt ook de samenstelling van de bekkenstructuren en de waterschappen geoptimaliseerd. Zo zou het lokaal overleg worden gestructureerd volgens de waterschapsgrenzen in plaats van de deelbekkengrenzen en zouden niet langer de deelbekkens, maar wel de waterschappen vertegenwoordigd zijn in het bekkenbestuur.

Onder andere op basis van dit voorstel zal ik in 2011 een ontwerp van decreet tot aanpassing van het decreet Integraal Waterbeleid voorleggen aan de Vlaamse Regering. Ook wordt gestart met de voorbereiding van een methodiek en een draaiboek voor de tweede generatie waterbeheerplannen, mede op basis van een evaluatie van de eerste generatie plannen en de geformuleerde voorstellen tot vereenvoudiging.

OD 17: Een visie voor het waterbeleid is gebaseerd op een betere kennis over waterbeheer en kan rekenen op een breed draagvlak

ViA-sleutelproject 44-3 Ontwikkeling kennisopbouw watersystemen (komt overeen met MINA-Plan 4-32)

De CIW startte met de voorbereidingen voor de uitbouw van een zoetwatersysteemkenniscentrum en de opzet van een nieuw meerjaren onderzoeksprogramma zoetwater.

Het zoetwatersysteemkenniscentrum zal gradueel uitgebouwd worden. In eerste instantie zal hiervoor een internettoepassing ter beschikking gesteld worden waarlangs allerhande informatie over zoetwatersystemen kan ontsloten worden.

Voor het onderzoeksprogramma zoetwater werd een voorstel van organisatorisch kader, een aanzet tot wetenschappelijk kaderprogramma en een inschatting van de kredietbehoefte opgemaakt.

Een adequate planning op basis van een langetermijnvisie, die rekening houdt met de verwachte effecten van klimaatverandering op het watersysteem en met de maatschappelijke en economische ontwikkelingen, is nodig. In dit kader wordt gewerkt aan een financieringsplan op lange termijn, zodat een nauwkeuriger beeld ontstaat van de financiële inspanningen voor zowel de doelgroepen als de overheid.

In de eerste stroomgebiedbeheerplannen werd een aantal speerpuntgebieden geselecteerd (zie ViA 44-1). Deze gebiedsgerichte aanpak laat toe om kennis en ervaring op te bouwen ten behoeve van de volgende waterbeheerplannen. Eveneens ter onderbouwing van de volgende waterbeheerplannen in 2015 wordt het milieukostenmodel water uitgebreid. Eind 2010 komt een online prototype van het milieukostenmodel beschikbaar voor de deelaspecten verontreiniging oppervlaktewater en waterbodems.

Voor het onderzoek en de sanering van de 15 prioritair te onderzoeken waterbodems wordt nagegaan of financiering vanuit het Vlaams Fonds voor Lastenbelasting een mogelijkheid is.

De CIW zette een structureel overleg op met de strategische adviesraden over waterbeleid en -beheer. Dit overleg startte in 2010 en loopt verder in 2011.

OD 19: Door betere instrumenten wordt de waterkwaliteit verder verbeterd

ViA-sleutelproject 44-1 Goedkeuring en uitvoering waterbeheerplannen

De stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas werden op 8 oktober 2010 definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Vervolgens worden de plannen gerapporteerd aan de Europese Commissie. De plannen worden bij uittreksel gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse Regering heeft bij de goedkeuring van de twee stroomgebiedbeheerplannen ook haar goedkeuring gehecht aan de voorgestelde speerpuntgebieden. Tegelijk hiermee werden de waterlichamen geselecteerd waarin via een aantal gerichte maatregelen tegen 2015 een goede toestand kan bereikt worden. Tevens werden generieke maatregelen geselecteerd die moeten bijdragen tot een algemene verbetering van de watertoestand. Het betreft zowel maatregelen rond kostenterugwinning, rationeel watergebruik, beschermde gebieden oppervlaktewater en grondwater, kwantitatieve toestand grondwater, laag- en hoogwater, verontreiniging oppervlaktewater en grondwater als ecologisch herstel en waterbodems.

(zie ook MINA4-29)

ViA-sleutelproject 44-5 Milieuhandhaving en -schade: aanpak incidentele waterverontreiniging

De testfase van de permanentiewerking, initieel voorzien tot juni 2010, wordt verder gezet. Na 2011 moet de testfase overgaan in routine.

Gezien de haalbaarheidsstudie over automatische meetposten nog niet afgewerkt is, wordt gewacht met het opmaken van een stappenplan. Intussen draait het automatisch meetstation Zenne-Eppegem nu op proef.

ViA-sleutelproject 44-6 Actieprogramma EU-Nitraatrichtlijn

Zie OD 86.

De eerste bekken- en deelbekkenbeheerplannen zijn in volle uitvoering. De bekkenvoortgangsrapporten 2009 schetsen de voortgang voor het tweede planningsjaar.

In het kader van de optimalisatie van de regelgeving voor het integraal waterbeleid wordt een optimalisatie en de vereenvoudiging van het instrument watertoets voorbereid. De CIW werkte hiervoor een eerste voorstel uit op basis van o.m. een bevraging van de advies- en vergunningverleners voor de watertoets. Verder wordt ook de verouderde wetgeving op Polders en Wateringen (incl. de bijhorende financiering) vernieuwd en afgestemd op het decreet Integraal Waterbeleid. Hierbij wordt afgestemd met de keuzes gemaakt in het kader van de interne staatshervorming..

De sectorale (lozings)voorwaarden worden continu geactualiseerd in functie van nieuwe Europese regelgeving, technologische evolutie en Beste Beschikbare Technieken. Voor de sectoren carwash, dranken, zuivel, textiel, oppervlaktewaterbehandeling, ziekenhuizen en raffinaderijen worden in 2011 nieuwe voorwaarden uitgewerkt.

In de loop van 2011 kom ik met een voorstel om de bestaande heffingsregeling voor de verontreiniging van oppervlaktewater bij te sturen. Een regulerende heffing wordt uitgewerkt en de financierende heffing wordt verfijnd, waarbij voor beide de afstemming met het "de-vervuiler-betaalt"-principe centraal zal staan. De omzettingsscoëfficiënten, die worden gebruikt om de heffing bij niet bemonsterde lozingen te bepalen, zullen systematisch worden herzien. De methodologie om deze omzettingsscoëfficiënten te actualiseren wordt vastgelegd.

In 2011 wordt verder uitvoering gegeven aan de dochterrichtlijn Prioritaire Stoffen en wordt tegelijkertijd de herziening van deze dochterrichtlijn op Europees niveau opgevolgd. Daarnaast is een herziening van het reductieprogramma Gevaarlijke Stoffen uit 2005 aan de orde.

Voor de uitvoering van REACH werd in 2010 tussen de gewesten en de federale overheid een Samenwerkingsakkoord afgesloten. Ook de link met de milieuvergunningen wordt hierbij opgevolgd.

Samen met het departement Landbouw en Visserij en de waterbeheerders wordt een flexibelere en gebiedsgerichte inzet van bufferzones voorbereid als één van de mogelijke instrumenten om de invloeden van landbouwactiviteiten op het watersysteem te milderen.

OD 20: De waterzuivering in Vlaanderen wordt verder uitgebouwd

Wat de uitvoering van de Europese richtlijn Stedelijk afvalwater betreft, zijn sinds begin 2010 alle projecten in het Vlaamse Gewest in uitvoering. Toch werd Vlaanderen gevat in een procedure tegen België die de Europese Commissie midden 2010 aankondigde naar aanleiding van de situatie in de andere gewesten. De dagvaarding voor het Europese Hof van Justitie is hangende.

Verder investeren in de uitbouw en de optimalisatie van de waterzuivering blijft nodig. De gebiedsdekkende uitvoeringsplannen zullen vastleggen welke rioolprojecten prioritair zijn en binnen welke termijn ze moeten uitgevoerd worden. Dit is een prioritaire opdracht voor de VMM in 2011. Vanaf 2011 worden de resultaten van de ecologische en economische prioritering van de investeringsprojecten teruggekoppeld met de gemeenten en rioolbeheerders als basis voor deze uitvoeringsplannen.

Het Vlaamse Gewest zal ook de komende jaren zijn inspanningen verder zetten en jaarlijks een budget van 100 miljoen euro uittrekken voor nieuwe bovengemeentelijke investeringsprojecten. Teneinde de uitvoering van de reeds eerder opgedragen projecten te waarborgen, zal telkens ook een bijkomend budget van 50 miljoen euro uitgetrokken worden.

Het Vlaamse Gewest blijft ook de gemeenten financieel ondersteunen bij de uitbouw van het gemeentelijke stelsel. In 2010 werd 110 miljoen euro voorzien voor de subsidiëring van gemeentelijke projecten. Daarenboven nam het Vlaamse Gewest via het zogenaamde Lokaal Pact met de gemeenten opnieuw 100 miljoen euro aan gemeentelijke rioleringsinspanningen ten laste. De subsidiëring van de aanleg van gemeentelijke rioleringen wordt in 2011 herzien.

Gelet op de financiële inspanningen die nog nodig zijn voor de uitvoering van de zoneringsplannen werd in 2010 een financieringsmodel ter beschikking gesteld van de gemeenten. Hiermee kan elke gemeente de nodige financiële inspanningen voor de uitbouw en het onderhoud van de gemeentelijke rioleringsinfrastructuur berekenen. De verdere uitwerking van dit gemeentelijk financieringsmodel en van het gemeentelijk rapporteringsmodel zal voor een hogere transparantie in de benodigde middelen en de kostenefficiënte besteding van de beschikbare middelen zorgen.

De werking van de bovengemeentelijke saneringsinfrastructuur wordt bewaakt via de verdere uitwerking van het ecologisch indicatorenkader en het introduceren van een economisch indicatorenkader. De resultaten van het beheer van de gemeentelijke saneringsinfrastructuur op ecologisch vlak worden in beeld gebracht door het gemeentelijk indicatorenkader. De NV Aquafin zal in haar financiële organisatie en personeelsorganisatie een duidelijke scheiding toelaten tussen decretale en commerciële activiteiten en maakt dit ook duidelijk in haar rapportering.

Op basis van informatie over de bijdrage van de verschillende gebruikers in de saneringskosten wordt een onderbouwde en uniforme tariefstructuur voor de bovengemeentelijke en gemeentelijke kosten uitgewerkt. Uitgangspunt in de aanrekening van de saneringskosten is een redelijke bijdrage van de vervuiler waarbij tegelijk de betaalbaarheid van drinkwater gegarandeerd wordt.

OD 21: Overheden werken beter samen aan een betere waterkwaliteit

MINA-Plan 4-29

Gerichte aanpak waterbeheer in speerpuntgebieden

De stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas werden op 8 oktober 2010 goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Hierbij zijn zowel de voorgestelde speerpuntgebieden alsook een lijst van overige generieke maatregelen inbegrepen. In deze speerpuntgebieden wordt via een diverse set aan gerichte acties een goede toestand van het waterlichaam nagestreefd.

De lijst van goedgekeurde speerpuntgebieden omvat voor het beleidsdomein leefmilieu de 7 waterlichamen waarvoor – mits uitvoering van een aantal aanvullende maatregelen – de goede toestand in 2015 haalbaar geacht wordt. Deze 7 waterlichamen liggen in het Nete- en Maasbekken: Grote Nete, Kleine Nete (twee waterlichamen), Molenbeek-Bollaak, Wamp Abeek en Warmbeek.

Verder werden voor het beleidsdomein leefmilieu ook 8 waterlichamen geselecteerd verspreid over Vlaanderen, waarvoor een verbetering van de toestand vooropgesteld wordt: Hulpe-Zwart Water-Winterbeek, Zwartebeek, Grote Laak, Benedenvliet, Grote Molenbeek – De Vliet, Blankaart waterlopen, Heulebeek, Zwarte Sluisbeek.

In 2010 onderzocht INBO welke aan oppervlaktewater gerelateerde waterpeilen ecologisch wenselijk en haalbaar zijn binnen de speciale beschermingszones.

OD 22: Door inrichting, ruiming en onderhoud verbetert de ecologische toestand van de onbevaarbare waterlopen

In 2010 is de herinrichting van de Woluwe te Diegem opgestart en werd een recreatieve verbinding langs de Kleine Nete te Herentals gerealiseerd. Verder werd gestart met de vernieuwing van de stuwen op de Aa (Netebekken). Ook het pompemaal te Boekhoute (Leopoldskanaal – bekken van de Brugse Polders) werd grondig vernieuwd. De stuwen op de Marke (Maasbekken) worden in 2011 aangepakt. De nieuwe automatische stuw op de Stenensluisvaart heeft tot doel om natuurherstel in het Blankaartbekken te realiseren en wateroverlast te voorkomen door een aangepast peilbeheer.

De intensieve nazorg in het kader van de bestrijding van invasieve plantensoorten wordt verder gezet met de bedoeling om de groeikernen definitief te verwijderen. Het Europese project voor de bestrijding van invasieve soorten is opgestart en een beheerregeling werd goedgekeurd. Deze beheerregeling heeft aandacht voor preventie via een verbod op de verkoop van problematische plantensoorten en permanente bestrijding van de gekende groeiplaatsen door alle waterbeheerders.

De herziene Benelux beschikking Vismigratie voorziet in de opmaak van een strategische prioriteitenkaart die de ecologisch belangrijke waterlopen aanduidt. Deze kaart is in overleg met alle waterbeheerders opgemaakt. De nodige afstemming met de andere regio's van de Benelux werd voorzien.

In 2010 werden vismigratieknelpunten aangepakt op de Velpe, de Maarkebeek, de Kleine Nete, op de Poekebeek, de Dijle, de Molse Nete en de Stenensluisvaart. In 2011 wordt het laatste knelpunt op de Kleine Nete ter hoogte van Kasterlee opgelost, waardoor vrije vismigratie mogelijk wordt vanuit de zee naar de bovenlopen van de Kleine Nete. Ook aan de watermolen te Hoegaarden op de Gete wordt een visdoorgang

aangelegd. Op de Demer wordt op het domein Herkenrode een beekherstelproject uitgevoerd en op de Marke (Denderbekken) worden in uitvoering van een Europees project 3 vismigratieknelpunten opgelost.

OD 23: De schade door overstromingen wordt maximaal voorkomen en beperkt

In juli 2010 werd de Overstromingsrichtlijn omgezet in Vlaamse wetgeving via een wijziging aan het decreet Integraal Waterbeleid. De beslissing werd genomen om de voorlopige risicobeoordeling uit de Overstromingsrichtlijn niet uit te voeren. De voorbereidingen van de overstromingsgevaarkaarten en de -risicokaarten tegen eind 2013 werden gestart. De overstromingsrisicobeheerplannen (ORBP) zullen in 2015 geïntegreerd worden in de volgende generatie stroomgebiedbeheerplannen. In de ORBP komen maatregelen om de negatieve effecten van overstromingen te verminderen, rekening houdend met economische, sociale en ecologische objectieven. De methodologie voor de opmaak werd uitgetest voor het deelstroomgebied van de Poperingevaart. Het project wordt uitgebreid naar vijf andere deelstroomgebieden: de Maarkebeek, de Rivierbeek, de Aa, de Vrouwvliet en de Gete.

In 2010 werd gestart met de realisatie van een nieuw bewakings- en besturingssysteem op afstand voor de stuwen en pompgemalen op de waterlopen van eerste categorie. Dit nieuwe systeem biedt mogelijkheden om te sturen op basis van waargenomen peilverhogingen in de opwaartse gebieden en op termijn ook op basis van voorspelde neerslag via online modellering. Voor het Demer- en Maasbekken wordt dit systeem in 2011 in gebruik genomen. Voor het Netebekken, Benedenschelebekken en Dijle-Zennebekken wordt het systeem in 2011 opgestart.

Daarnaast wordt verder gewerkt aan de uitbouw van de overstromingsvoorspellers voor de onbevaarbare waterlopen. Voor het Denderbekken, Dijle-Zennebekken, IJzerbekken en Demerbekken zijn de gedetailleerde modellen al beschikbaar via het internet.

De technische uitwerking van een portaalsite voor crisiscommunicatie bij dreigende overstromingen door wasafvoer, een gezamenlijk initiatief van de betrokken waterbeheerders binnen de CIW, wordt opgestart in 2011.

De gecontroleerde overstromingsgebieden op de Jeker (Tongeren), op de Herk (Hasselt) en op de Velp (Halen) worden afgewerkt en in gebruik genomen. Hiermee kan de kans op wateroverlast in het Demer- en Maasbekken sterk ingeperkt worden. Op de Molenbeek (Geraardsbergen) worden in het kader van een Europees project twee gecontroleerde overstromingsgebieden aangelegd.

In 2010 werden sedimentruiming uitgevoerd in onder meer de Antitankgracht, Zuunbeek, Velp, Zenne, Dijle, Vunt, Mark, Beneden-Vliet, Gaverbeek, Egenhoven en Vrouwvliet. In 2011 zal op de onbevaarbare waterlopen van eerste categorie minstens 150.000 m³ geruimd worden. Onder meer de ruiming van de Isabellavaart-Zwinnevaart, de Antitankgracht, de Lossing, het Groot-Schijn en de Grote Molenbeek staan op het programma.

OD 24: De watervoorraden worden kwalitatief en kwantitatief veilig gesteld en een voldoende aanbod van drink- en proceswater aan een redelijke kostprijs is gegarandeerd

VIA-sleutelproject 44-2 Implementatie concept 'Waterveiligheidsplannen' in de drinkwatervoorziening – opmaak brondossiers als eerste stap (komt overeen met MINA-Plan 4-30)

Eind 2009 was het draaiboek brondossiers opgesteld en werden de pilootprojecten geselecteerd. Voor de grondwaterwinningen zijn dat Eisden (VMW), Hoogstraten/Meerle (PIDPA), De Golf (Knokke-Heist) en Torreele-St.-André (IWVA). De Blankaart (VMW) en het Netekanaal (AWW) werden geselecteerd als oppervlaktewaterwinning.

Verschillende overlegvergaderingen met de betrokken drinkwatermaatschappijen vonden plaats. De hydrogeologische informatie en modellering waarover de drinkwatermaatschappijen beschikken en de informatie en modellen waarover VMM beschikt werden vergeleken, in het bijzonder voor het afbakenen van het intrekgebied. Op basis hiervan werd een aandachtsgebied overeengekomen, waartoe de verdere inventarisatie zal beperkt worden.

De opmaak van de brondossiers voor de grondwaterwinningen Hoogstraten/Meerle en Eisden zijn al goed gevorderd op basis van duidelijke werkafspraken. Voor de oppervlaktewaterwinning De Blankaart is gestart met de opmaak van het brondossier. Voor het brondossier van Knokke-Heist en IWVA wordt in het najaar gestart met de opmaak van het brondossier.

Verschillende drinkwatermaatschappijen werken intussen aan een waterveiligheidsplan voor een specifieke winning.

Voor watervoerende lagen in ontoereikende kwantitatieve toestand wordt op basis van de contingentiebepaling de noodzakelijke afbouw van de grondwaterwinningen bepaald. Op basis van grondwatermodellerings en de huidige grondwaterpeilen wordt het Sokkelbeleid onverminderd voortgezet. Voor de meest bedreigde grondwaterlichamen in ontoereikende kwantitatieve toestand worden herstelprogramma's opgesteld om het vergunningen- en heffingenbeleid verder te onderbouwen en om een goede afstemming tussen vraag en aanbod te verzekeren.

Het subsidiebesluit grijswater werd uitgebreid naar de landbouwsector. In 2010 konden de eerste subsidieprojecten voor landbouwbedrijven ingediend worden.

Private drinkwaterleveranciers voorzien gebruikers van drinkwater zonder het openbaar waterdistributienetwerk te gebruiken, meestal door een eigen grondwaterwinning. Voorbeelden zijn scholen en rusthuizen. Het drinkwater dat dergelijke private leveranciers ter beschikking stellen moet voldoen aan de drinkwaterkwaliteitsnormen. In 2010 werd contact opgenomen met deze private waterleveranciers (± 100) om hun te wijzen op hun wettelijke verplichtingen. In 2011 wordt gestart met de actieve opvolging.

In het kader van het toezicht op de kwaliteit van het water, dat geleverd wordt door de openbare drinkwaterbedrijven, is in 2009 gestart met een validatieprogramma op de zelfcontrole door de sector. Eind 2011 zullen alle leveringsgebieden een eerste keer bemonsterd zijn.

Het besluit van algemeen waterverkoopreglement werd door de Vlaamse Regering een tweede keer principieel goedgekeurd op 23 juli 2010. Hiermee streeft de Vlaamse Regering naar een uniformisering van de bepalingen die de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk al in hun eigen waterverkoopreglementen hadden vastgelegd. Het besluit handelt over de levering en sanering van het drinkwater.

In 2010 werd ook gestart met de uitwerking van de openbare dienstverplichtingen. Het waterverkoopreglement voorziet de jaarlijkse rapportering van cijfers over onder andere afsluiten en her aansluiten, abnormaal hoog gebruik, klachtenbehandeling en gerechtelijke procedures. In 2011 wordt gewerkt aan een betere afstemming tussen de sociale openbare dienstverplichtingen van de water- en de energiesector.

De reguleringsinstantie voor water wordt in 2011 verder geoperationaliseerd. De huidige prijszetting en kosten terugwinning van de publieke drinkwaterproductie en -levering worden in kaart gebracht. Zo wordt een methode ontwikkeld om het aandeel te bepalen van de verschillende doelgroepen (huishoudens, landbouw en industrie) in de kostprijs voor de publieke productie en levering van leidingwater en getoetst aan beschikbaar cijfermateriaal. Daarnaast wordt een basispakket indicatoren en een rapporteringstructuur uitgewerkt om een objectieve prestatie en efficiëntievergelijking van de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk mogelijk te maken.

4.4 Afvalstoffen- en materialenbeleid

ViA-sleutelproject 40-1 Betere regelgeving als kader voor een duurzaam materialenbeleid

Een ontwerp tekst voor wijziging van het afvalstoffendecreet naar een materialendecreet is opgemaakt. Een eerste principiële goedkeuring door de VR wordt beoogd in het najaar van 2010. Een ontwerpversie voor de wijziging van het VLAREA (Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en beheer) wordt in 2011 afgerond. Beide ontwerp teksten staan in voor een correcte omzetting van de nieuwe kaderrichtlijn en dragen bij tot een verruiming van het Vlaamse afvalbeleid naar een materialenbeleid. Eens de krachtlijnen van het materialenbeleid zijn goedgekeurd, wordt ook een globale visie op het financieel kader ter realisatie van het materialenbeleid ontwikkeld.

OD 26: Maximaal stimuleren van recyclage van afvalstoffen

Het beleid voor huishoudelijk afval wordt bestendigd. Er wordt gestreefd naar een harmonisering van het inzamellandschap waarbij tegen 2011 de nodige instrumenten worden ingezet of bijgestuurd. De focus komt te liggen op het ondersteunen en stimuleren van lokale besturen met minder goede inzamelcijfers. Tegen eind 2011 wordt een plan van aanpak uitgewerkt dat moet toelaten om vanaf 2012 een traject op te starten voor alle gemeenten met meer dan 180 kg restafval/jaar/inwoner. Met het oog op een nieuw subsidiebesluit in 2012, wordt in 2011 bovendien een evaluatie van het bestaande subsidiebesluit uitgevoerd.

In samenwerking met het bedrijfsleven en de lokale besturen wordt in 2011 gewerkt aan een stimulerend kader voor optimale inzamelstructuren voor afvalstoffen van zelfstandigen en KMO's. Uitgangspunt daarbij is een maximale scheiding van recycleerbare afvalfracties aan de bron. Bedrijven moeten minstens dezelfde sorteerregels volgen als gezinnen. De horeca krijgt prioriteit.

De mogelijkheden voor invulling van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid worden verder verkend. Hierbij wordt er gezocht naar nieuwe instrumenten op maat van de specifieke stromen en dit naast

de aanvaardingsplicht. Verder wordt nagegaan voor welke stromen een afgifteplicht aangewezen is, of de producentenverantwoordelijkheid voor alle op de markt gebrachte producten moet gelden en in welke mate de eigenlijke milieu-impact kan weerspiegeld worden in de financiële bijdrage.

OD 27: De niet te vermijden lekstromen maximaal sturen naar de meest performante verwerkingsmethode

De verschillende rondetafels in 2010 leidden tot een goed beeld over de verbrandingscapaciteit in Vlaanderen. Als eerste vervolgstap zal de definitie voor 'stedelijk afval' en de invulling van het zelfverzorgingsprincipe verder uitgeklaard worden. In 2011 wordt gewerkt aan een visie en een evaluatiekader voor het aftoetsen van de verbrandingscapaciteit op basis van de criteria: milieu-impact, maximale aanwending van energie en warmte, transportmodi voor aan- en afvoer van afvalstoffen, ligging ten opzichte van de plaats van productie van de te verwerken afvalstoffen en het vermijden van monopolievorming. De visie op eindverwerking wordt vervolledigd door in 2011 ook de besprekingen over een langetermijnvisie op het storten van afvalstoffen af te ronden.

Binnen het kader van het actieplan Hernieuwbare energie wordt gestreefd naar een optimale inzet van biomassa-afval. In het verlengde van het Europees biowaste-congres van 2010, staan hierbij het streven naar selectieve inzameling en het duurzaam beheer van biomassa centraal.

OD 28: Maximaal stimuleren van eco-efficiënte productie

ViA-sleutelproject 40-4 Toepassing van de eco-efficiëntiescan

Het oorspronkelijke eco-efficiëntiescanprogramma (1.000 scans tijdens de periode 2007-2009) is volledig uitgevoerd. Meerdere pistes voor opschaling zijn voorzien. Eén van de gerealiseerde pistes is de opmaak van een scanwebmodule. Rond de module is een samenwerking met het Agentschap Ondernemen (AO) opgezet. Verdere besprekingen lopen om de scan verder te laten aanbieden door de betrokkenen en de uitvoering bij bedrijven te begeleiden. Ook zal getracht worden om verbeteringen in eco-efficiënte bedrijfsvoering meer aan bod te laten komen in bestaande of op te starten subsidiekaders (bv. ecologiepremie, ...).

Daarnaast wordt gestreefd naar complementariteit tussen de eco-efficiëntiescan en andere scans of evaluatie-instrumenten die het milieubewust gedrag en eco-innovatie willen stimuleren.

OD 29: Maximaal stimuleren van milieuverantwoorde consumptie

In het kader van milieuverantwoorde consumptie zijn meerdere actoren actief op Europees, federaal en Vlaams niveau. Er zal gewerkt worden aan een verdere afstemming in aanpak (taakinvulling, doelstellingen, ...). In samenwerking met het federale beleid voor duurzame aankopen wordt het bestaande flankerende beleid verder gezet, waarbij tweemaal minstens één sensibiliseringsactie naar de distributiesector en aankopers is voorzien. Na de evaluatie van drie proefprojecten wordt in 2011 een vervolgtraject uitgewerkt. Daarnaast is een informatie- en vormingspakket voor de aankopers in de distributiesector in ontwikkeling dat in 2011 zal verspreid worden.

OD 30: Via integraal ketenbeheer streven naar een maximale vermindering van de milieu-impact

SP 31: Integraal ketenbeheer uitbouwen

ViA-sleutelproject 40-3 Ketenbeheer en eco-innovatie (komt deels overeen met MINA-Plan 4-19)

Een aantal ketenbeheerprojecten zijn uitgevoerd of in uitvoering. Met de actoren binnen de materiaalketen gips werd een convenant afgesloten die moet leiden tot het sluiten van de materiaalkringloop. Voor de stromen cellenbeton en dakbitumen is overleg en/of onderzoek lopende, o.a. binnen het onderzoeksprogramma MIP 2. Binnen het proefproject tapijt werden de actielijnen gedefinieerd die potentieel bieden maar waarvoor nog verder onderzoek nodig is.

Op basis van de ervaring met de lopende proefprojecten ketenbeheer zal tegen eind 2010 een globale ketenbeheeraanpak worden ontwikkeld. In 2011 volgt de oprichting van een open ketenforum voor externen waar ketenervaringen uitgewisseld kunnen worden tussen alle deelnemers aan de verschillende ketenprojecten. Vanuit beide "structuren" kunnen de ketenbeheerprojecten verder worden begeleid en eventueel nieuwe projecten worden gestart.

De uitbreiding van de ecodesign-werking - eco-innovatie op productniveau - zit op schema. De sensibilisering van de ontwerpers voor ecodesign krijgt verder vorm via de Ecodesign Awards voor studenten en professionals met een uitreiking begin 2011. Na onderzoek en ontwikkeling in 2010-2011 volgt in 2011 de lancering van een tweede ecodesign-tool, een beschrijvende handleiding over extra methodes om ecodesign toe te passen. Deze tool is complementair aan de Ecolizer 2.0, die in 2010 werd gelanceerd. Om ecodesign nog meer ingang te doen vinden aan de bron en ruimer dan alleen de ontwerper, wordt getracht het concept te verankeren in het onderwijs. Tegen eind 2011 worden diverse onderwijsrichtingen gescreend en geselecteerd op hun potentieel om ecodesign in de praktijk te realiseren. Ook werken we verder aan een intensieve samenwerking met alle organisaties, actief op het vlak van design.

De organisatorische onderbouw van het transitienetwerk materialenbeheer (Plan C) kreeg verder vorm: een business plan (met financieel plan) werd opgemaakt. Om tegemoet te komen aan een voldoende en stabiele basisfinanciering over een langere periode voor de kerntaken van Plan C onderzoeken we of een verzelfstandiging van Plan C kan bijdragen tot een beter output. Samenwerking tussen Plan C en andere relevante initiatieven in de sfeer van cleantech en transitie management zal worden uitgebouwd.

Op korte termijn zal worden onderzocht of experimenten kunnen worden opgezet rond warmte leasing, chemical leasing, enhanced landfill mining en rapid prototyping.

SP 32: *Uitwerken van oplossingen op maat voor lokale besturen met complexe uitdagingen op het vlak van afval- en materiaalbeheer en bodemverontreiniging*

ViA-sleutelproject 40-2 Partnerschappen met lokale besturen i.k.v. een duurzaam materialenbeleid (komt deels overeen met MINA-Plan 4-18)

Dit project bevindt zich in de voorbereidingsfase met onder meer een analyse van de lopende projecten met en voor lokale overheden, aangevuld met een analyse van de behoeften van de partners op het lokale beleidsniveau. Op basis van deze analyse wordt eind 2010 een visie uitgewerkt. Een aantal pilootprojecten worden voorbereid in 2011.

4.5 *Beleid bodem en natuurlijke rijkdommen*

OD 35: *Bijdragen aan het voorkomen van bodemverontreiniging*

Preventie van bodemverontreiniging is cruciaal. De vlotte aanpak van "schadegevallen" voor accidentele verontreinigingen wordt verder gezet. In 2011 wordt gestart met de uitwerking van een systeem voor het strikt handhaven van nieuwe bodemverontreiniging boven de bodemsaneringsnorm. Hiermee worden ernstige schade en oplopende kosten beter voorkomen én wordt het signaal gegeven dat preventie loont.

In de richtlijn Industriële Emissies wordt bepaald dat exploitanten van een aantal risico-inrichtingen een nulonderzoek moeten uitvoeren. In 2011 wordt onderzocht hoe deze nulonderzoeken optimaal geïntegreerd kunnen worden in het grondeninformatieregister en de bodemregelgeving.

OD 36: *Maximaal faciliteren van overdrachten*

Het is belangrijk dat (eventueel) verontreinigd vastgoed vlot overgedragen kan worden om een nog grotere druk op de open ruimte te voorkomen. Anderzijds moet een investeerder risico's verbonden aan een verontreiniging kunnen inschatten. Daarom worden bodemattesten zo snel mogelijk afgeleverd én gebeurt de dossierbehandeling bij overdracht van een risicoground zo efficiënt en klantvriendelijk mogelijk. Waar nodig worden oplossingen op maat uitgewerkt.

Soms worden faillissementen geblokkeerd door zwaar verontreinigde gronden. Binnen de budgettaire mogelijkheden zal de OVAM de terreinen aankopen, saneren in functie van herontwikkeling en terug op de markt brengen.

OD 37: *Maximaal faciliteren van bouwprojecten op risicogronden*

In afwachting van een sanering van een historisch verontreinigde grond, moeten bouwprojecten mogelijk blijven en moet een bodemsanering zo goed mogelijk geïntegreerd worden in bouwwerken. In 2011 zullen voor elk opgestart ambtshalve dossier de integratiemogelijkheden worden onderzocht en benut, waar realistisch.

OD 38: Maximaal faciliteren herontwikkeling brownfields en andere verontreinigde terreinen**ViA-sleutelproject 42-1 Brownfieldprojecten en –convenanten**

Brownfielddossiers waar een ambtshalve tussenkomst noodzakelijk is, worden prioritair behandeld. Indien de betrokken partijen het statuut van “onschuldig eigenaar” hebben gekregen, engageert de OVAM zich tot integratie van de ambtshalve sanering in het herontwikkelingsproject.

Voor terreinen die geselecteerd worden in de recente oproep in het kader van de brownfieldconvenanten, zal geëvalueerd worden of er ernstige problemen zijn met bodemverontreiniging. Samen met de ontwikkelaars worden oplossingen op maat uitgewerkt voor die verontreinigingsproblemen.

Brownfields en andere verontreinigde terreinen moeten efficiënt en krachtadig aangepakt worden. De meeste ervan kunnen marktconform worden gesaneerd, zonder actieve overheidstussenkomst. De herontwikkeling kan een belangrijke economische stimulans betekenen voor de hele omgeving.

Een aantal brownfields zijn zo zwaar verontreinigd, dat een ontwikkeling geblokkeerd wordt door de mogelijke saneringskost. De OVAM zal een onderzoek uitvoeren naar de kosten en baten van een gerichte aankoop én sanering van dergelijke terreinen met het oog op verkoop en herontwikkeling. Binnen de beschikbare middelen zullen eventuele opportuniteiten geëvalueerd worden naar een mogelijke aankoop.

In 2011 zal een verkennende oefening uitgevoerd worden voor een mogelijke samenwerking met overheidsactoren en actoren in de non-profit sector met het oog op de herontwikkeling van terreinen waarbij de bodemverontreiniging een belemmerende factor is.

OD 39: Verfijning van het onderzoeks- en saneringsbeleid**ViA-sleutelproject 42-2 Bodemsaneringsfondsen – Vlaams stookolietankfonds (komt overeen met MINA-Plan 4-10)**

De hoofdlijnen voor de mogelijke invoering van een Vlaams stookoliefonds worden uitgetekend indien een Belgisch fonds verder uitblijft. Ook wordt er gestart met het formuleren van een voorstel tot optimalisatie van het regelgevend kader voor bodemsaneringsfondsen na verwerking van de resultaten van de audit van Vlabotex.

Om er voor te zorgen dat verontreinigde terreinen gekend zijn, wordt een actief inventariseringsbeleid gevoerd. Enerzijds zullen in 2011 de gronden die binnen de strategische projecten “drinkwaterwinning” en “gemeentelijke gasfabrieken” vallen, grotendeels in kaart zijn gebracht. Anderzijds wordt een plan van aanpak uitgewerkt ter ondersteuning van de gemeenten voor de werking van hun gemeentelijke inventaris.

Het bodemsaneringsbeleid blijft gericht op de sanering van ernstige verontreiniging, zodat schade wordt vermeden en gronden optimaal gebruikt kunnen worden. De eerste focus ligt op het stimuleren en ondersteunen van vrijwillige bodemsanering, om zo terreinontwikkelingen te faciliteren. Bij historische verontreiniging gaat bovendien de prioriteit naar gronden met een kwetsbaar bodemgebruik en verontreinigingen met hoge risico's. Via een selectief aanmaningenbeleid wordt dit ondersteund, met name in beschermingszones voor drinkwaterwinning.

Diverse woonzones bevinden zich op risicogronden. In het verleden werd geen rekening gehouden met bodemverontreiniging, waardoor de bewoners eventueel schade kunnen ondervinden. Dit wordt verder aangepakt via nieuwe woonzoneprojecten.

Op oude industrieterreinen of in stedelijke omgeving hebben diverse verontreinigingen zich vaak vermengd, waardoor sanering van een individuele grond geen grondige oplossingen aanreikt. Om de uitwerking van een aanpak op maat van dergelijke complexe problemen voor te bereiden, wordt een grootschalig pilootproject gestart en worden enkele clusters voorbereid.

Om het beleid rond verontreinigde waterbodems verder vorm te geven, zal een nieuw pilootproject worden gestart.

Waar nodig of opportuun wordt de bodemverontreiniging ambtshalve gesaneerd. Indien een eigenaar niet saneringsplichtig is, wordt ambtshalve bodemsanering zo veel mogelijk afgestemd op een toekomstige ontwikkeling. Onderzoek wordt gestart ter voorbereiding van een kader voor het vergroenen van de bodemsanering. Zo worden extra kansen geboden aan innovatie op de Vlaamse bodemmarkt. Binnen ambtshalve bodemsaneringen worden proefprojecten gestart om interessante scenario's dadelijk in de praktijk te testen.

Tegen eind 2011 worden voorstellen uitgewerkt voor cofinanciering om onbillijkheden weg te werken en/of voor een draagkrachtregeling.

OD 40: Stimuleren van duurzaam beheer van bodem(verontreiniging)

De uitvoering van werken op een grond met historische verontreiniging vooraleer een bodemsanering heeft plaatsgevonden, kan de risico's verhogen, tot schade en uitgestelde investeringen leiden, of een latere bodemsanering moeilijker (en duurder) maken. Beheerders van verontreinigde gronden houden hier vaak te weinig en te laat rekening mee. Om dit te voorkomen worden in 2011 oplossingsrichtingen uitgewerkt.

SP 41: Bodemsanering in het teken van economisch herstel

In het kader van het bestrijden van de economische crisis zullen stimulansen uitgewerkt worden vanuit het bodembeleid. De tijdelijke, substantiële verlaging van financiële zekerheden indien de bodemsaneringen snel gestart worden, zal geëvalueerd worden. In functie daarvan wordt deze regeling desgevallend aangepast, verdergezet of stopgezet. De lagere financiële zekerheden voor dossiers binnen brownfieldconvenanten en faillissementen worden gehandhaafd. Bovendien wordt tegen eind 2011 onderzoek gedaan naar alternatieve vormen van financiële zekerheid (die goedkoper zijn voor de betrokkenen) en naar de haalbaarheid van een PPS-constructie bij een aantal knelpunt dossiers.

SP 42: Bodemonderzoek en -sanering biedt sociaal-maatschappelijke meerwaarde**SP 43: Bodemonderzoek en -sanering biedt oplossing voor gemeentelijke gasfabrieken****SP 44: Versnelde ambtshalve sanering bij "onschuldig eigenaars"**

**ViA-sleutelproject 42-3 Versnelde sanering van vervuilde terreinen
(komt overeen met MINA-Plan 4-33)**

Op basis van eerdere gesprekken met de belangrijkste actoren worden mogelijke uitgangspunten voor een eventuele samenwerking verder afgetoetst, in functie van de beschikbare middelen.

Tegen eind 2011 wordt een inventarisatiestudie van gasfabrieksterreinen afgerond. Voor dossiers die al "in portefeuille" waren begin 2010, wordt in 2011 afstemming gezocht met de gewenste ruimtelijke plannings en vastgoedontwikkelingen.

In functie van de voorziene inhaalbeweging "onschuldig eigenaars" werden een aantal dringende dossiers opgestart binnen het huidig kader. Indien bijkomende middelen beschikbaar gesteld worden, zal gestart worden met de verdere inhaalbeweging van de ambtshalve bodemsanering bij onschuldige eigenaars.

SP 45: Bodemonderzoek en -sanering beschermt drinkwaterwinningen

In het verleden hebben enkele drinkwaterwinningen problemen ondervonden van bodemverontreinigingen. In 2011 wordt een eerste plan van aanpak uitgewerkt en worden in samenwerking met gemeenten en waterwinningsmaatschappijen pilootprojecten opgestart voor de inventarisatie van risicogronden in beschermingszones (zie ook SL 44-2 onder OD 24).

Bodemaantasting**OD 47: We stimuleren gemeenten en landbouwers om over te gaan tot erosiebestrijdingswerken en passende beheersmaatregelen****OD 48: Tussen 2008 en 2014 verdubbelt de VRIND-beleidsindicator voor de bodemerosiebestrijding op gemeentelijk niveau van 7 tot 14%**

Op 26 februari 2010 keurde de Vlaamse Regering een wijziging van het Erosiebesluit goed, die in werking treedt op 1 januari 2011. Door de wijziging wordt de aanvraag van subsidies door gemeenten sterk vereenvoudigd en wordt de procedure versneld. In 2010 werd ook de 'Code van goede praktijk voor erosiebestrijdingswerken' gepubliceerd. 2010 is het eerste jaar waarin gemeenten een subsidie kunnen aanvragen om zich te laten begeleiden door een erosiecoördinator. 62 gemeenten dienden een principeaanvraag in. In 2010 en 2011 voorziet de Dienst Land en Bodembescherming vorming voor de erosiecoördinatoren en neemt initiatieven om de samenwerking met de bedrijfsplanners van de VLM optimaal te laten verlopen. In 2011 zullen ook een erosiemeldpunt en een forum voor de erosiecoördinatoren operationeel zijn.

In 2010 verstrijken de eerste vijfjarige beheersovereenkomsten erosiebestrijding. De Vlaamse Landmaatschappij stimuleert de betrokken landbouwers om de overeenkomsten in 2011 voor vijf jaar te verlengen.

Het bodembeschermingsbeleid wordt verder uitgebouwd op Europees niveau. Indien er een opening wordt gevonden bij de lidstaten die de beslissing blokkeren, zal intensief worden verder gewerkt aan de ontwerp-kaderrichtlijn bodem. Het bodembeschermingsbeleid wordt ondersteund door mee te werken aan studiedagen en conferenties, door sensibilisatie en demonstratie o.a. in het kader van de Interreg-projecten en door verdere wetenschappelijke onderbouwing, zowel op Vlaams niveau als via Europese samenwerking.

Het Vlaams beleid richt zich verder ook op de problematiek van grondverschuivingen en organische stof. De gevoeligheidskaart voor grondverschuivingen die beschikbaar was voor de Vlaamse Ardennen werd uitgebreid met het Pajottenland en het West-Vlaamse Heuvelland. Deze kaart werd op de webstek van de Databank Ondergrond Vlaanderen gepubliceerd. In 2011 zal onderzocht worden welke schade er de voorbije tien jaar gepaard ging met het optreden van grondverschuivingen in zuidelijk Oost- en West-Vlaanderen.

Het beleid m.b.t. organische stof richt zich op het verhogen van kennis en bewustwording van deze problematiek bij de doelgroepen door o.a. de brochure 'Organische stof: sleutel tot bodemvruchtbaarheid' en het computerprogramma 'Koolstofsimulator'. Voorts zal in 2011 een onderzoeksopdracht uitgevoerd worden om de gevolgen van een aantal methodologische keuzes voor een systematische monitoring van organische koolstofvoorraden in Vlaamse bodems te onderzoeken. Ook bij de bespreking van het mestactieplan 2011 – 2014 met de Europese Commissie wordt extra aandacht besteed aan het verbeteren of op zijn minst stabiliseren van het C-gehalte in de bodem.

Natuurlijke rijkdommen

OD 52: Het beleid inzake oppervlaktedelfstoffen wordt geëvalueerd (zie ook SD 49)

ViA-sleutelproject 40-5 Evaluatie van het delfstoffenbeleid (komt overeen met MINA-Plan 4-35)
<i>Het BOD Vlaamse Leemstreek werd op 23 juli 2010 door de Vlaamse Regering definitief vastgesteld. De in het BOD aangeduide nieuwe locaties zullen via een GRUP in ontginningsgebieden worden omgezet. Het proces m.b.t. de evaluatie van de instrumenten van het delfstoffenbeleid en de link met het duurzaam materialenbeleid en het ruimtelijk beleid is gestart onder de vorm van een gemengde werkgroep van kabinetten en administraties, die in het najaar van 2010 werkt naar oplossingen, inclusief mogelijke voorstellen tot wijziging van decreten en/of uitvoeringsbesluiten. Voorts zal er een ambtelijke werkgroep (ALBON, OVAM, MOW) worden opgericht die voorstellen zal uitwerken voor een instrumentarium dat de inzet van alternatieven en opportuniteiten moet versterken.</i> <i>Door ALBON werd een monitoringsysteem opgezet om behoeftegegevens, import- en exportstromen en inzetmogelijkheden van alternatieven voor oppervlaktedelfstoffen in kaart te brengen en de verhouding tussen reële vraag en het totale aanbod (alternatieven, opportuniteiten en primaire delfstoffen) vanaf 2011 permanent bij te houden. In 2010 werden verschillende bouwconcepten onderzocht op hun duurzaamheid en werd de Vlaamse behoefte aan ijzerzandsteen gekwantificeerd. In 2011 zal een geologisch onderzoek gestart worden naar het mogelijk voorkomen van goede ijzerzandsteenlagen.</i> <i>Het Europees Grondstoffeninitiatief wordt vanuit Vlaanderen actief opgevolgd. De Europese Commissie vermeldt Vlaanderen als één van de best practice voorbeelden voor een delfstoffenbeleid op regionaal niveau. Tegen eind 2010 zal de Commissie een nieuwe communicatie publiceren, waarin zal bericht worden over de voortgang (m.i.v. aanbevelingen voor de toekomst) van dit initiatief.</i>

Met betrekking tot de grindwinning werd een projectgrindwinningscomité opgericht bij besluit van de Vlaamse Regering d.d. 7 mei 2010. Op voorstel van dit comité zal de Vlaamse Regering de regels vastleggen met betrekking tot het voorbereiden, het uitvoeren en het opvolgen van grindwinningsprojecten. Het uitvoeringsbesluit dienaangaande wordt tegen eind 2010 verwacht.

**OD 53: De valorisatie van de diepe ondergrond wordt geregeld
(zie ook SD 50)**

Het opmaken van uitvoeringsbesluiten voor het decreet betreffende de diepe ondergrond zal in twee fasen verlopen: een eerste uitvoeringsbesluit zal nadere regels voorzien voor het opsporen en winnen van koolwaterstoffen (goedkeuring verwacht tegen einde 2010). Een tweede uitvoeringsbesluit met nadere regels voor de geologische opslag van koolstofdioxide, gebaseerd op de tegen eind 2010 verwachte richtlijnen van de Europese Commissie, wordt voorzien tegen midden 2011.

In de loop van 2011 zal eveneens onderzocht worden in hoeverre er in het Vlaamse Gewest nood is aan een specifiek regelgevend kader voor geothermie (inclusief koude-warmteopslag). Daarnaast wordt een project voorbereid voor de bepaling van de thermische geleidbaarheid van geologische formaties en het opstellen van een geschiktheidskaart voor de toepassing van koude-warmte opslag en de onttrekking van boorgatenergie. Deze studie zal eveneens in 2011 uitgevoerd worden.

Door VLAKEO (referentietaken VITO) wordt een 3D-model gemaakt van de Vlaamse ondergrond. In 2010 werd er gewerkt aan een 3D-model van de Roerdalslenk op basis van seismische gegevens en worden er acht Tertiaire formaties over heel Vlaanderen (uitgezonderd de Roerdalslenk) gemodelleerd. In 2011 zal er verder gewerkt worden aan de opbouw van het 3D-model van de Tertiaire formaties in Vlaanderen. Doel is om alle Tertiaire formaties gemodelleerd te hebben in 2011. Voor uitvoering in 2011 wordt in 2010 ook de start voorbereid van een grensoverschrijdend project (INTERREG), waarbij Vlaanderen zal samenwerken met Nederland en Duitsland met het oog op een gedetailleerde, grensoverschrijdende kartering van de Roerdalslenk.

4.6 Biodiversiteitsbeleid

OD 55: Vlaanderen zal, in uitvoering van de Europese regelgeving, de instandhoudingsdoelstellingen opmaken en tegen 2015 zal het grootste deel van de maatregelen die nodig zijn om de instandhoudingsdoelstellingen te realiseren, effectief in uitvoering zijn.

**ViA-sleutelproject 41-1 Opmaak instandhoudingsdoelstellingen
(komt overeen met MINA-Plan 4-37)**

In 2010 lag de nadruk vooral op het ontwikkelen van de doelen zelf. De gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen (G-IHD) werden vastgelegd. Deze vormen het kader voor de instandhoudingsdoelstellingen voor de verschillende speciale beschermingszones (S-IHD) die tegen eind 2012 worden vastgelegd voor habitat- en overlappende vogelrichtlijngebieden. Voor de opmaak van de S-IHD werd, in overleg met de belangengroepen (overleggroep) en de Vlaamse administraties (projectgroep), zowel de methodiek voor de opmaak van de onderbouwende rapporten vastgelegd als het overlegproces en een globale planning uitgetekend. Het overlegproces voor de eerste rapporten werd in het voorjaar 2010 opgestart.

In het kader van de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen heeft het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) een vademecum uitgewerkt. Daarnaast liepen er allerhande projecten die direct of zijdelings betrokken zijn met de realisatie van Europese natuurdoelen op het terrein.

In 2011 worden de S-IHD voor een zestiental (clusters van) speciale beschermingszones voorlopig goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Voor de overige achttien rapporten wordt het overlegproces opgestart.

OD 56: Verder bouwend op het overlegmodel tussen alle betrokken partners, wil Vlaanderen met de uitvoering van het Sigma-plan, het Zwinproject, het Grensmaasproject als ook met het rivierherstel Leie, de natuurlijkheid, de beveiliging tegen overstromingen en de bevaarbaarheid van waterlopen laten samensporen.

In kader van de uitvoering van het Sigma-plan werden in 2010 voor alle ANB-projectgebieden 2010 de project-MER's, de GRUP's en de ministeriële onteigeningsbesluiten goedgekeurd.

Voor 2011 ligt de grote uitdaging in het tijdig verwerven van voldoende grond en de praktische organisatie daarvan. Deze verwerving moet samensporen met de timing van het GRUP en de opstart van de omvormingscontracten met de landbouwers. Het nodige studiewerk wordt opgestart in functie van de opmaak van de project-MER en het GRUP voor de Grote Nete en voor de Bovendijle. Een voorstel van

Beslissing van de Vlaamse regering over de volgende reeks projecten van het Sigmaphan (timing 2015) wordt opgemaakt.

Met de provincie Zeeland wordt op 1 januari 2011 gestart met noodzakelijke natuurherstelwerkzaamheden in het bestaande Zwin. Deze werkzaamheden kaderen in een nieuw LIFE+-project ZTAR (= Zwin Tidal Area Restoration) dat door de Europese Commissie is goedgekeurd. Tenslotte wordt in 2011, in samenwerking met de provincie West-Vlaanderen, ook verder gewerkt aan het ontwerp van het nieuw te realiseren bezoekerscentrum.

Met het oog op de een passende uitvoering van het geïntegreerde plan Seine-Schelde – Rivierherstel Leie zal samen met het beleidsdomein Mobiliteit een stuurgroep worden opgericht. De opmaak van een landbouweffectenrapport zal meer inzicht bieden in de landbouwsituatie met het oog op de uitvoeringsmaatregelen en – waar nog noodzakelijk – op de ruimtelijke uitvoeringsplannen. De noodzakelijke grondverwerving wordt eveneens opgestart, mede door middel van de oprichting van een lokale grondenbank.

Voor de economische groeipolen, haven van Antwerpen en Gentse Kanaalzone, worden de ecologische doelstellingen doorvertaald in de ruimtelijke uitvoeringsplannen en worden afspraken gemaakt met de verschillende partners over de verdere inrichting en het beheer van de natuurkerngebieden en de ecologische infrastructuur. Voor de haven van Zeebrugge wordt conform de beslissing van de Vlaamse Regering verder uitvoering gegeven aan de afspraken m.b.t. de natuurcompensaties. In de haven van Gent werd voor een eerste reeks koppelingsgebieden gelegen tussen woonkernen en het havengebied gestart met de concrete uitwerking van de inrichtingsplannen dit in samenwerking met de betrokken landbouwers en wordt verder werk gemaakt van het onderzoek naar 205 ha natuurcompensatiegebieden.

OD 57: *Vlaanderen maakt de realisatie van kwaliteitsvolle natuur mogelijk door een jaarlijkse uitbreiding van 3000 ha aan gebieden onder effectief natuurbeheer.*

Bij het realiseren van kwaliteitsvolle natuur werden in 2009 voor 1367 ha uitgebreide beheerplannen goedgekeurd. Ook voor 2010 zal het beoogde doel, 1000 ha bijkomende uitgebreide beheerplannen, gehaald worden. Wat de aankopen betreft, bedraagt het langjarig gemiddelde voor aankopen natuur en bos door de overheid en de terreinbeherende verenigingen ongeveer meer dan 1500 ha/jaar.

Met betrekking tot de inbreng van partners bij het realiseren van kwaliteitsvolle natuur, zal in 2010 400 ha bijkomend als natuurreservaat worden erkend.

In 2011 zal voor de realisatie van kwaliteitsvolle natuur enerzijds ingezet worden op het opmaken van uitgebreide beheerplannen voor natuurgebieden, bossen en parken. De prestatienorm bedraagt 1000 ha. Anderzijds wordt met het oog op het realiseren van kwaliteitsvolle natuur ook een gericht aankoopbeleid gevoerd. Hiertoe wordt een afgewogen rollend meerjarenprogramma opgesteld. Afstemming met de terreinbeherende verenigingen gebeurt in het kader van het Vlaamse perimeteroverleg.

Bij het vaststellen van aankoopprojecten zal prioriteit gegeven worden aan het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen, het verder optimaliseren van de toegankelijkheid en het opzetten of verder realiseren van randstedelijke geïntegreerde projecten.

Ook voor 2011 zal 400 ha bijkomend als natuurreservaat worden erkend. Alle terreinen die nu erkend zijn of worden, zullen kwaliteitsvol beheerd kunnen worden door de jaarlijkse beheersubsidies die aan de erkenning gekoppeld zijn, waarbij echter moet rekening gehouden worden met de beschikbare middelen.

OD 58: *Vertrekkend van een optimalisatie, vervollediging en uitvoering van de regelgeving betreffende soorten, jacht, wildschade en riviervisserij, wil Vlaanderen de toestand van kritische soorten en soortengroepen verbeteren, teneinde de biodiversiteit in stad en platteland te bevorderen.*

Het Soortenbesluit en het Schadevergoedingsbesluit zijn in werking getreden op 1 september 2009. In 2010 werden de eerste beheerregelingen (onder andere voor Aalscholver) opgestart in overleg met de betrokken groepen belanghebbenden.

In dezelfde periode werden twee projecten (INVEXO en ALTERIAS) opgestart met Europese cofinanciering in het kader van de aanpak van invasieve exoten.

Op het vlak van de riviervisserij werd aandacht besteed aan de administratieve vereenvoudiging door de ontwikkeling van een applicatie voor de aanvraag van visverloven.

In 2011 zal de werking van het Soortenbesluit en het Wildschadebesluit geëvalueerd worden op efficiëntie en effectiviteit en waar nodig bijgestuurd. De eerste soortenbeschermingsprogramma's in uitvoering van het

nieuwe soortenbesluit worden opgemaakt, goedgekeurd en uitgevoerd, zonder aandacht te verliezen voor de lopende herstelmaatregelen.

Visies en maatregelen worden opgemaakt voor specifieke soorten met het oog op het milderen van hun impact op mens en natuur. Zo zullen de eerste beheerregelingen worden goedgekeurd.

Op vlak van de jacht wordt gewerkt aan de efficiëntie en effectiviteit van de regelgeving en de afstemming ervan met de belerende regelgeving.

Als eerste stap bij het uitbouwen van de bevoegdheden aangaande ziekten bij in het wild levende dieren, werd in 2010 een decreetale basis voorbereid, zodat het Vlaamse Gewest over een rechtsgrond zal beschikken op basis waarvan de betreffende Europese verplichtingen uitgevoerd kunnen worden door middel van gerichte uitvoeringsbesluiten. Gedurende 2010 werd ook een monitoring uitgevoerd om tegemoet te komen aan enkele belangrijke Europese verplichtingen op vlak van ziektes bij in het wild levende, everzwijnen en vogels.

Op basis van de decreetale rechtsgrond wordt in 2011 werk gemaakt van de opmaak van de nodige uitvoeringsbesluiten om de bevoegdheden te operationaliseren. Daarnaast wordt een koerierdienst uitgebouwd om kadavers in het kader van epidemiologische screening op het terrein op te halen en naar de aangewezen laboratoria te vervoeren. Zodra deze koerierdienst operationeel is kunnen nieuwe bewakingsprogramma's worden opgestart.

OD 59: Door een verdere uitwerking van de evaluatie van de instrumentenmix komen we tot een efficiëntere inzet van middelen in het natuur- en bosbeleid.

Met het oog op het optimaal realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen zal het beschikbare instrumentarium worden doorgelicht en waar nodig op punt worden gesteld. In 2010 werden de eerste voorbereidende stappen gezet. In 2011 zal, in overleg met de betrokken partners en administraties, een begin gemaakt worden met de doorlichting en bijstelling.

Een project ter vereenvoudiging en optimalisatie van de subsidiestelsels wordt opgestart (zie OD 133).

OD 60: Vlaanderen zet maximaal in op samenwerking en integratie tussen beleidsvelden en sectoren met het oog op het behoud, het herstel en de versterking van de biodiversiteit.

Het instrument passende beoordeling wordt geoperationaliseerd als toets bij vergunningsplichtige activiteiten in of met impact op speciale beschermingszones.

Er zal in eerste instantie sterk worden ingezet op het ter beschikking stellen van noodzakelijke informatie om de toetsing naar behoren te kunnen doen. Daartoe wordt een informatiewebsite Natura 2000 opgezet. Daarnaast zijn ondersteunende instrumenten in ontwikkeling. De focus ligt op de voortoets die modulair wordt opgebouwd zodat verfijningen, nieuwe methodologische inzichten en bijkomende gegevens en kennis steeds kunnen toegevoegd worden. De voortoets moet toelaten om te testen of een voorgenomen activiteit, plan of programma een betekenisvolle impact kan hebben op de speciale beschermingszones van het Natura 2000-netwerk. Het systeem zal ook een bijsturingreflex bevatten, zodat via het suggereren van milderende maatregelen, negatieve effecten kunnen vermeden worden. In de loop van 2011 wordt de voortoets voor de veelgebruikte effectgroepen uitgebouwd. Verwacht wordt dat hij operationeel zal zijn tegen midden 2012. Het systeem kan deel uitmaken van de informatiewebsite Natura-2000.

Voor de ondersteuning van tewerkstelling in de groene sector (Groenjobs en MINA-werkers) dringt zich een aanzienlijke vereenvoudiging op. Eind 2010 loopt een studieopdracht af die zal moeten uitwijzen hoe deze vereenvoudiging er in de praktijk zal moeten uitzien. Op basis van de resultaten zal in 2011 overgegaan worden tot de uitwerking van een nieuw wetgevend kader met een zo groot mogelijke afstemming of een volledige integratie van de twee bestaande subsidiestelsels. Alle juridische en fiscale aspecten zullen hierbij worden onderzocht. Het creëren van bijkomende tewerkstelling buiten de overheid voor natuurbehoud en landschapszorg conform het Pact 2020 is een belangrijk uitgangspunt, waarbij echter rekening moet gehouden worden met de beschikbare middelen.

SD 61: Het natuur- en bosbeleid is gebaseerd op een degelijke wetenschappelijke onderbouwing. Alle biodiversiteitsdata zijn beschikbaar via één informatie- en datacentrum.

De opgerichte overlegfora met beleidsmakers, maatschappelijke actoren en onderzoekers zullen o.m. ingezet worden bij de opmaak van het eerste beleidsevaluatierapport.

Er wordt verder gewerkt aan de design voor een meetnet Natura 2000 en de opvolging van het beheer. De Europese en Vlaamse noden (vraagzijde) worden afgetoetst met vroegere of lopende initiatieven

(aanbodzijde). Een visie voor de opzet van het meetnet wordt ontwikkeld en teruggekoppeld met de betrokkenen. Hierbij wordt rekening gehouden met de kosten en de haalbaarheid.

In het kader van het onderzoeksproject Habistat wordt een conceptueel kader voor het bepalen van de staat van instandhouding van Natura 2000 heidehabitats met hyperspectrale beelden ontwikkeld.

Voor zoogdieren en vissen worden nieuwe rode lijsten gemaakt.

In het kader van de opmaak van het Vlaams Klimaatadaptatieplan wordt onderzocht hoe vallei-, natuur- en bosgebieden ingezet kunnen worden om ons voor te bereiden op de klimaatverandering. In het kader van internationale samenwerkingsverbanden worden aan het INBO ontwikkelde populierenvariëteiten getest op klimaatgevoeligheid.

De lokale en regionale genetische diversiteit van drie prioritaire soorten van de habitatrichtlijn (Groenknolorchis, Drijvende waterweegbree, Kamsalamander) wordt bepaald in het kader van de instandhoudingsdoelstellingen.

Er wordt een portaal online gebracht met alle informatie over de Natura2000 gebieden. Het gaat zowel over de soorten en habitats, de status ervan, de instandhoudingsdoelstellingen, alsook over grondgebruik, vergunningen, etc. Daarnaast wordt een geïntegreerd geoloket opgezet met de meest recente versie van de biologische waarderingskaart (BWK), de Natura2000 gebieden, de kwetsbaarheidskaarten ten behoeve van de milieueffectrapportage en voor de inplanting van windturbines. In 2011 wordt eveneens een meta-informatiesysteem via internet beschikbaar gesteld over het beleidsondersteunend onderzoek m.b.t. natuur en bos.

OD 63: *Vlaanderen zet Regionale landschappen in om, vanuit een geïntegreerde visie en rekening houdend met de lokale draagkracht, de beleefbaarheid van de open ruimte te versterken en in samenspraak met alle actoren het maatschappelijk draagvlak voor natuur- en landschapsbeleid duurzaam te versterken en te vergroten.*

Midden 2010 zijn twee verzoeken ingediend tot erkenning van een nieuw regionaal landschap. In het kader van de interne staatshervorming is ondertussen met de regionale landschappen een overleg opgestart om het bestuursniveau vast te stellen waar zij beleidsmatig optimaal thuishoren. Dit overleg wordt in 2011 verder uitgediept. Daarbij zal ook worden onderzocht of de huidige taakstelling moet worden bijgesteld. De regionale landschappen zijn namelijk potentieel partner om mee uitvoering te geven aan de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen.

In afwachting van een wijziging van het erkenningsbesluit wordt de taakstelling m.b.t. IHD expliciet opgenomen bij elke (her-)erkenningaanvraag.

Daarnaast kunnen zij ook een rol spelen in het kader van onroerend erfgoed.

SD 64: *Vlaanderen streeft naar een verbeterde valorisatie van de natuurgebieden, bossen en parken met aandacht voor een return die de lokale economie in het buitengebied ten goede komt.*

Het Agentschap voor Natuur en Bos startte een gestructureerd overleg met de betrokken sector op en zal dat ook in 2011 verder zetten. Enkele projecten zijn lopende of in opstart rond enerzijds het verkrijgen van meer inzicht rond impact van bosbeheer op beschikbare houtvoorraden en anderzijds de mogelijkheden van verwerken van reststromen uit natuur en bosgebieden in kader van hernieuwbare energie. Terreinbeheerders worden hierbij betrokken en ondersteund.

Het Agentschap voor Natuur en Bos brengt de eigen boscomplexen onder het FSC-label. Tegelijk zorgt ANB er ook voor dat andere bouseigenaars op eenvoudige wijze hun bossen kunnen laten certificeren. Voor 2011 is de prestatienorm: 2000 ha.

OD 66: *We realiseren multifunctionele stads(rand)bossen en herbestemmen de zonevreemde bossen waar nuttig en mogelijk.*

VIA-sleutelproject 41-3 Groen in de stad

In 2010 werd op twee sporen gewerkt. Enerzijds was er de verfijning van de bestaande werking. Zo werd het thema Kunst en Groen in de stad gedefinieerd. Om de kwaliteit van deze vernieuwing te bewaken werd een intense samenwerking met het Agentschap Kunsten en Erfgoed uitgebouwd.

Anderzijds werden en worden in 2010 nieuwe horizonten verkend. Momenteel loopt een onderzoek naar de verwachtingen, mogelijkheden en ambities op vlak van groen in de stad. Omdat echte vernieuwing tot de ambities van het project behoort, werden een drietal multidisciplinaire workshops georganiseerd met vertegenwoordigers uit de Vlaamse overheid en lokale overheden en van private sectoren. Het resultaat van deze workshops zal gebruikt worden als basis voor de uitwerking van het actieplan Groen in de stad in 2011 dat samen met alle betrokken actoren zal worden opgesteld.

ViA-sleutelproject 41-2 ADAGIO

In 2011 vormt het ADAGIO-concept de basis voor een gestructureerde optimalisatie van het onthaalbeleid binnen het ANB-patrimonium. Per type domein wordt aan de hand van een onthaalmatrix een optimaal aanbod vastgelegd, dat op een gestructureerde wijze wordt ingevuld. Gekoppeld hieraan worden de grenzen van het individuele domein doorbroken en partnerschappen met derden opgestart. Om ADAGIO zichtbaar te maken op het terrein wordt op basis van de clustering in elke provincie en voor elke cluster een pilootdomein aangeduid waar vanaf 2011 het zo vastgestelde aanbod versneld wordt gerealiseerd.

Op korte termijn wordt bovendien de terreincommunicatie rond toegankelijkheid en wandelcircuits geoptimaliseerd en infoborden geactualiseerd in alle eigen domeinen, waar relevant.

Verder wordt een tool ontwikkeld waarmee op een pragmatische wijze de bezoekerstevredenheid kan worden gemeten. ADAGIO zal dienen als platform om aspecten als 'nieuwe vormen van recreatie', 'kunst en natuur', ... in breder perspectief doordacht en structureel aan te pakken.

In diverse lopende stadsbosprojecten werden in 2010 stappen gezet die kunnen leiden tot een snelle opstart van de inrichting. Zo werd voor het Parkbos Gent in De Pinte in samenspraak met de betrokken landbouwers een faseringsplan uitgewerkt waardoor nog in 2010 de eerste onteigeningen kunnen doorgaan en vanaf 2011 een gefaseerde inrichting start.

Op vlak van multifunctionele stadsrandbossen zal ingegaan worden op opportuniteiten die zich voordoen in andere stedelijke of kleinstedelijke gebieden waar op dit moment nog geen project in functie van een stads(rand)bos loopt.

Het boscompensatiefonds zal worden geactiveerd via een projectoproep voor integrale bebossingsprojecten, waarbij focus zal gelegd worden op het ondersteunen van de realisatie van stadsrandbossen en het versterken van lokale bosuitbreidingsinitiatieven. Ik zal een voorstel doen om het uitvoeringsbesluit inzake compensatie van ontbossing en ontheffing van het verbod tot ontbossing bij te stellen.

De omzendbrief met betrekking tot het bebossen van gronden wordt in 2010 opgemaakt. Deze omzendbrief bevat duidelijke richtlijnen m.b.t. de advisering van bebossingsaanvragen in landbouwgebied.

In uitvoering van het toegankelijkheidsbesluit zal in 2011 versneld werk worden gemaakt van de opmaak van gedragen toegankelijkheidsregelingen voor zowel openbare als private gebieden. Verder zal de Vlaamse overheid haar verzekering burgerlijke aansprakelijkheid betreffende de toegankelijkheid van het Vlaamse bos uitbreiden met de natuurreservaten. Op die manier wordt een belangrijk deel van de aansprakelijkheid als beheerder opgevangen.

Voor het creëren van speelmogelijkheden voor de jeugd, wordt via een gecoördineerde aanpak op het niveau van de gemeenten een groen speelweefsel gepland (projectuitvoering: 2011 en 2012).

SD 67: *Vlaanderen schenkt de nodige aandacht aan het realiseren van de randvoorwaarden om een efficiënt en effectief natuur- en bos- en groenbeleid mogelijk te maken.*

In 2010 werd een project Wetsintegratie opgestart. Hiervoor werden een aantal prioritaire knelpuntmodules afgelijnd. In 2011 zullen een aantal regelgevende initiatieven worden genomen om de bestaande regelgeving onderling af te stemmen en te integreren.

Op het vlak van communicatie is er tijdens het internationaal jaar voor de biodiversiteit met succes gestreefd naar een mix van communicatiedragers, met speciale aandacht voor nieuwe webtoepassingen zoals sociale netwerksites. Dit werk wordt in 2011 verder gezet.

OD 68: *Vlaanderen zorgt voor de effectieve uitvoering van het Ruimtelijk structuurplan Vlaanderen met als doelstelling inzake natuur, bos en groen de afbakening van extra 38.000 ha natuurgebied en 10.000 ha bosgebied om zo te komen tot een samenhangend Vlaams Ecologisch Netwerk van 125.000 ha, evenals de 150.000 ha verwevingsgebied.*

Met het oog op de uitvoering van het Ruimtelijk structuurplan Vlaanderen werd de opstart van de GRUPS 2de fase ondersteund. Concreet werden voor de verdere afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS) de planningsteams opgestart, waarbij door administratieoverschrijdende samenwerking (ADLO, Onroerend Erfgoed, ANB) GRUPS zullen worden afgewerkt.

Voor 2010 is er een lijst opgemaakt van 20 strategische GRUP's waarvan de afbakening verspreid gelegen is over Vlaanderen. Ook voor 2011 zal een lijst gemaakt worden van 20 te behandelen gebieden.

Overeenkomstig de globale doelstellingen op Vlaams niveau zal er voor de verschillende GRUP-pakketten steeds gestreefd worden naar een verhouding 1 (natuur) op 6 (landbouw) zodat via de afbakening stelselmatig werk wordt gemaakt van de finaal beoogde doelen.

Wat betreft de historisch permanente graslanden, werd in 2010 overlegd met het Departement Landbouw en Visserij. Een voorstel van kaart voor de bijzonder waardevolle historisch permanente graslanden wordt op korte termijn opgemaakt en via een besluit van de Vlaamse Regering vastgesteld.

4.7 Beleid lokale leefkwaliteit

Hinder

OD 71: *Prioritaire knelpunten inzake weg- en spoorverkeerslawaaï worden aangepakt*

In 2010 werden de tussentijdse actieplannen Weg- en spoorverkeerslawaaï goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De actieplannen beschrijven in de eerste plaats de al van kracht zijnde maatregelen. Van mogelijke bijkomende maatregelen werden de kosten en baten bestudeerd.

Na verder overleg met AWV, MOW en NMBS-Holding zullen de actieplannen in 2011 met bijkomende maatregelen worden uitgebreid. Daarnaast zal specifieke aandacht worden besteed aan de steden Antwerpen en Gent. Uitgebreide geluidskaarten van de steden worden opgemaakt in 2010, de vaststelling van tussentijdse actieplannen en de oplevering van onderzoek naar mogelijke bijkomende maatregelen vindt plaats in 2011 (zie ook ViA-project 46.1).

OD 72: *Een stabiel juridisch kader wordt uitgewerkt voor de exploitatie van de luchthaven van Zaventem, zonder onaanvaardbare geluidshinder en gezondheidsimpact voor de omwonenden*

ViA-sleutelproject 46-3 Geluidshinder luchthaven Zaventem aanpakken

Op federaal niveau werd een nieuw akkoord bereikt over de toepassing van windnormen en de aanpassing van de vliegprocedures. De in het federale luchthavenplan voorziene exploitatiebeperkingen en vliegprocedures, vormen het referentiekader voor het uitwerken van een gewestelijk flankerend beleid dat onder meer vorm krijgt in uitvoering van de richtlijn Omgevingslawaaï.

Het tussentijdse actieplan voor de luchthaven Brussels Airport werd in juli 2010 goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De focus ligt op de ontwikkeling en de invoering van een referentiekader voor het bouwen en wonen in de luchthavenomgeving met een voorstel van aanpak ter vermindering van de geluidshinder in de meest belaste zones.

Ter concretisering en onderbouwing van een flankerend beleid op het vlak van ruimtelijke ordening werd in 2010 een studie gestart, waarvan de resultaten in de loop van 2011 beschikbaar zullen zijn en op grond waarvan het actieplan geactualiseerd zal worden.

Doordat de federale regering momenteel enkel de lopende zaken kan behartigen, is het nog niet duidelijk wat het finale goedkeuringstraject zal zijn voor de vliegprocedures en de bijhorende wetgeving. Indien de vliegprocedures niet in overeenstemming zijn met de wensen van de Vlaamse Regering, zal ik overwegen om verdergaand Vlaams beleid te ontwikkelen in functie van de beperking van de overlast in de Vlaamse rand rond Brussel.

OD 73: *Nieuw geurbeleid wordt in uitvoering gebracht*

De uitvoering van het visiedocument 'De weg naar een duurzaam geurbeleid' werd opgestart met de zogenaamde zachtere maatregelen: diverse codes van goede praktijk. In 2010 werden drie codes van goede praktijk vormgegeven en gecommuniceerd. Het gaat om 'voorkomen en beheersen van milieuhinder van lucht- en dampafvoersystemen van commerciële keukens', 'methodieken en gebruik van milieuzonering voor geluid, geur en grof stof bij gebiedsontwikkeling rond bedrijven en bedrijventerreinen' en 'geur meten, berekenen en beoordelen'.

In 2011 wordt gestart met de uitwerking van de code van goede praktijk geurbeheerplan (geurzorgsysteem). Ik maak eveneens een omzendbrief op waarin alternatieve systemen voor beperking van de geurhinder bij bestaande veeteeltbedrijven worden beschreven. Deze vormen een leidraad bij het hervegunnen en in situaties waar sprake is van geurhinder.

OD 74: *We bouwen de stiltegebieden verder uit*

In 2010 werden twee stiltegebieden bekroond met het kwaliteitslabel Stiltegebied.

Er wordt verwacht dat in 2011 nog twee tot drie gebieden dergelijk kwaliteitslabel zullen ontvangen. Er is dus ruime belangstelling van lokale actoren voor dit nieuwe label. De stille zones in de stad zullen in de loop van 2011 aandacht krijgen.

OD 75: *We werken een beleid uit ter voorkoming van gehoorschade en –overlast door muziek*

In december 2009 werd op initiatief van de minister bevoegd voor Volksgezondheid en mezelf een rondetafelconferentie georganiseerd. Hiermee werd het startsein gegeven voor een overleg met verschillende belanghebbenden. In 2010 zijn een aantal werkgroepen opgericht die tegen eind 2010 een voorstel van reglementering en flankerende maatregelen moeten neerleggen.

Tegen het festivalseizoen van 2011 zou de nieuwe reglementering van kracht moeten zijn. Dit zal gepaard gaan met een informatiecampagne.

OD 76: *Het lichthinderbeleid wordt verder vormgegeven*

Nadat al enkele jaren de nadruk ligt op sensibilisatie, wordt in 2011 een beleidvisie ontwikkeld met betrekking tot de beperking van lichthinder. Hierin zullen een aantal maatregelen worden onderzocht en uitgewerkt.

Milieu en Gezondheid**OD 81: *We voeren een geïntegreerd horizontaal beleid voor de binnenhuisproblematiek***

De studie 'Onderzoek naar de kwaliteit van de binnenlucht in scholen: invloed van het buitenmilieu, van ventilatie en van klasinrichting' werd afgerond in 2010. In maart 2010 werd het forum 'Gezond (met Verstand)' georganiseerd om de kennis en ervaringen op het gebied van gezond schoollopen uit te wisselen. Op dit forum werd uitgebreid ingegaan op het belang van een gezond binnenmilieu.

Voor 2011 is een studie naar het binnenmilieuklimaat in laagenergie-gebouwen gepland: "Verkenkend onderzoek naar binnenmilieukwaliteit van duurzame gebouwen: invloed van buitenmilieu en ventilatie" in samenwerking met het beleidsveld Energie.

OD 82: *We voeren een geïntegreerd horizontaal beleid voor de prioritaire milieugezondheidskundige onderwerpen van de Vlaamse regering*

Er zijn drie prioritaire thema's: beperken van de impact van verkeersgerelateerde milieuvervuiling op de menselijke gezondheid, afstemmen van de milieumeetnetten en omgaan met onzekere risico's.

In oktober 2010 wordt een plan van aanpak afgerond om blootstelling aan en gezondheidseffecten van verkeersgerelateerde polluenten te kwantificeren. De uitvoering ervan staat gepland voor 2011.

De studie "Opmaak en uitvoeren van een draaiboek voor effectgerichte metingen" wordt verder uitgevoerd en beëindigd midden 2011. Het draaiboek biedt een leidraad om effectgericht te meten op reguliere basis en bij calamiteiten.

MINA-Plan 4-43**Risico's van elektromagnetische velden**

De nota 'Risicobeheer en onzekere risico's' wordt voorgelegd aan de adviesraden. Een ontwerp van besluit voor de normering van vast opgestelde zendantennes (bv. gsm-antennes) voor elektromagnetische golven werd door de Vlaamse Regering goedgekeurd. Begin juli 2010 werd een protocolakkoord gesloten met het BIPT voor de uitvoering van metingen en de beoordeling van technische dossiers. Een definitief samenwerkingsakkoord met het BIPT wordt opgesteld.

In samenwerking met het beleidsdomein volksgezondheid zullen informatie-initiatieven m.b.t. blootstelling, mogelijke gezondheidseffecten en regelgeving voor radiofrequente elektromagnetische velden gestart worden in 2011.

Tenslotte zal in 2011 een consultatietraject georganiseerd worden ter voorbereiding van een actieplan voor het omgaan met milieurisico's van extreem laag frequente velden van elektrische installaties zoals hoogspanningslijnen.

OD 83: We zetten concrete beleidsacties op voor de gekende en nieuwe gebiedsgerichte knelpunten rond milieu en gezondheid in Vlaanderen

Eind 2010 zullen de resultaten van het bepalen van gechloreerde verbindingen in moedermelk in het aandachtsgebied 'landelijk Vlaanderen' ter beschikking zijn.

Voor scholen gelegen in de zware metalen hot spots werd een pedagogisch pakket over zware metalen opgemaakt voor het kleuteronderwijs en de eerste graad van het lager onderwijs. Dit pakket wordt in het najaar van 2010 voorgesteld en in de loop van 2011 geëvalueerd.

Voor de humane biomonitoringscampagne door het Steunpunt Milieu en Gezondheid werden de cases Genk-Zuid en Menen geselecteerd als te monitoren hot spots. De resultaten worden verwacht in de loop van 2011. Deze resultaten zullen samen met de resultaten van algemeen Vlaanderen (gecommuniceerd in juni 2010) via het faseplan vertaald worden naar beleidsmaatregelen.

De evaluatie van de campagnes rond stoken binnen- en buitenhuis bracht aan het licht dat er nog steeds nood is aan sensibilisering rond deze thema's. In de loop van 2011 zullen hiervoor de nodige initiatieven worden genomen.

Groen stedengewest

OD 84: We realiseren de ViA-doorbraak 'Groen en Dynamisch Stedengewest'

Voor de ViA-doorbraak 'Groen en Dynamisch Stedengewest' werd een beleidsdomeinoverschrijdende stuurgroep samengesteld. In het voorjaar werd een communicatiecampagne inhoudelijk ondersteund. Een eerste globale rapportering werd voorbereid voor de 69 projecten die er deel van uitmaken. 62 van de 69 projecten zitten volgens de trekkers op schema. In het najaar van 2010 is een overleg gepland met de Raad der Wijzen, begin 2011 volgt vermoedelijk een nieuwe rapporteringsronde. Tussendoor is ook nog een Ronde Tafel gepland over Materialenbeleid.

4.8 Mestbeleid

OD 86: Een nieuw actieprogramma wordt uitgewerkt voor het verkrijgen van een derogatie voor de periode 2011 – 2014

ViA-sleutelproject 44-6 Actieprogramma

(komt overeen met MINA-Plan 4-41)

EU-Nitraatrichtlijn

2010 stond volledig in het teken van de voorbereiding van het nieuwe actieprogramma met het oog op de goedkeuring ervan door de diensten van de Europese Commissie.

Met het nieuwe actieprogramma wordt de effectiviteit en opvolging van het huidige mestbeleid verhoogd. De doelstellingen van de kaderrichtlijn Water vormen het uitgangspunt. De gekozen maatregelen in het actieprogramma moeten er voor zorgen dat de nitraatconcentraties en fosforconcentraties in oppervlakte- en grondwater en in de bodem verder dalen. Daarom wordt extra nadruk gelegd op een evenwichtige bemesting, afgestemd op de teeltbehoeften. Er wordt sterk ingezet op het instrument nitraatresidu door binnen een duidelijk normenkader stapsgewijs maatregelen voorop te stellen bij overschrijding. Het gaat om een stimulerend beleid gericht op verlaging van het nitraatresidu in de bodem. Bij overbemesting kan sanctionerend worden opgetreden.

Na de goedkeuring van het nieuwe actieprogramma door de diensten van de Europese Commissie en de omzetting van het nieuwe actieprogramma in Vlaamse wetgeving, zal de verlenging van de derogatie voor de periode 2011-2014 ter goedkeuring bij de Europese Commissie worden ingediend.

OD 87: De efficiëntie van de regelgeving verhogen door te focussen op specifieke gebieden.

De vernieuwde aanpak van de nitraatresidustaalnames maakt deel uit van het voorstel van actieprogramma dat in 2010 onderhandeld wordt met de diensten van de Europese commissie. Via deze aanpak kan flexibeler en gericht ingespeeld worden op probleemgebieden. Nitraatresidustaalnames worden genomen op basis van een risicoanalyse waarbij de lokale waterkwaliteit één van de criteria is voor deze risicoanalyses. Deze vernieuwde aanpak wordt al in de nitraatresiducampagne 2010 toegepast.

Het hieraan verbonden maatregelenpakket, dat de landbouwer in 2011 zal moeten toepassen bij een te hoog nitraatresidu, is gedifferentieerd in functie van bodemtypes en teelt.

OD 88: Door een individuele benadering wordt de adviserende en sensibiliserende rol van de Mestbank versterkt.

De individuele begeleiding van de landbouwers werd uitgebreid o.a. in het kader van de opmaak van een bemestingsplan. Tevens voerde de Mestbank talrijke vrijwillige audits uit. De Mestbank actualiseerde en promootte de Bassistent-rekenprogramma's. Deze programma's bieden ondersteuning bij het correct en eenvoudig bijhouden van de mestadministratie. Begin 2010 breidde de Mestbank de bestaande loketten uit met nieuwe functionaliteiten. De landbouwer kon voor de eerste maal zijn derogatieaanvraag on-line indienen.

Het handhavingsbeleid werd afgestemd op het nieuwe Milieuhandhavingsbeleid binnen de Vlaamse overheid.

In 2011 gaat extra aandacht naar de communicatie en begeleiding van de landbouwers om hen zo snel mogelijk vertrouwd te maken met de wijzigingen aan het mestbeleid als gevolg van het nieuwe actieprogramma.

OD 89: Mestverwerking als belangrijke steunpilaar voor het mestbeleid wordt verder uitgebouwd en draagt bij tot een beter nutriëntenevenwicht, een duurzame bodemkwaliteit en groene energie.

De hoeveelheid verwerkte mest gaat in stijgende lijn. De voorbije jaren steeg zowel de hoeveelheid mest verwerkt in mestverwerkingsinstallaties als de export van ruwe mest. Cijfers voor de export van de eerste helft van 2010 bevestigen deze tendens. Eén van de voornaamste redenen is de vereenvoudiging van de exportprocedures naar Duitsland, Nederland en deels naar Frankrijk. Bovendien werd in 2010 de export van onverwerkte varkensmest naar Nederlandse landbouwgronden mogelijk gemaakt.

Nieuwe installaties verzekeren het behoud van de verwerkingscapaciteit. Er is een sterke groei merkbaar in de vergistingsector, zowel qua aantal installaties als qua operationele capaciteit.

Er wordt verder gewerkt aan een doorbraak voor de mestafzet naar Wallonië en aan het stroomlijnen van de export naar Frankrijk. Bilaterale contacten met onze exportregio's worden onderhouden. Via de verdere uitbouw van de elektronische loketten worden de administratieve lasten voor exporteurs en verwerkers verlaagd.

Innovaties op het vlak van nabehandelingstechnieken en initiatieven rond alternatieve oplossingen voor restproducten uit mestverwerking worden opgevolgd en gestimuleerd.

Een vlotte uitvoering van de nieuwe Europese verordening (1069/2009) garandeert de continuïteit van de kwaliteitscontrole van verwerkte eindproducten. Het verder optimaliseren van de mestkringloop is een blijvend aandachtspunt.

4.9 Beleid open Ruimte**OD 91: Bij gebiedsontwikkeling wordt gestreefd naar meer synergie tussen de betrokken beleidsvelden Leefmilieu, Plattelandsontwikkeling, Natuur, Water, Mobiliteit en Ruimtelijke Ordening, Onroerend Erfgoed, en de omgevingkwaliteit.****ViA-sleutelproject 47-1 Gebiedsgerichte projecten**

In 2010 is een evaluatieoefening opgezet over het plattelandsproject De Merode. De meerwaarde van dit project stelt zich op volgende vlakken: het uitbouwen van een netwerk, samenwerking in een 'grens'-regio, gezamenlijk werken aan duurzame streekontwikkeling, bewustmaken van kwaliteit van de regio, dynamiek en geïntegreerd werken.

Op basis van de tevredenheidsbevraging van 2008, werd in 2010 een verbeterd voorstel geformuleerd voor een nieuwe bevraging naar de tevredenheid over de output van ruilverkavelings-, landinrichtings-, natuurinrichtings- en plattelandprojecten. In 2010 formuleerde het Rekenhof aanbevelingen over landinrichting. Deze aanbevelingen zijn vertaald in acties om de werking van landinrichting verder te optimaliseren.

Zowel via ruilverkaveling, landinrichting als natuurinrichting wordt waar mogelijk invulling gegeven aan de ruimtelijke visies in het kader van de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en de agrarische structuur en sommige afbakeningen van stedelijke gebieden. Zo wordt onderzocht hoe de ruilverkaveling Gooik de beekstructuren van het Pajottenland kan versterken. Voor de Moervaart wordt gewerkt aan het planprogramma van landinrichting met daarin een meer gedetailleerde natuurvisie. In het gebied van de Liereman wordt onderzocht of natuurinrichting nuttig is. In de koppelingsgebieden aan de rand van de Gentse Haven worden in overleg met de betrokken landbouwers landschapsplannen uitgetekend met het oog op het realiseren van kleine landschapselementen in het overgebleven agrarisch gebied.

De infrastructuurwerken voor de ontsluiting van Zeebrugge worden zowel door landinrichting, ruilverkaveling als een grondenbank ondersteund. Via landinrichting wordt de leefbaarheid van de omliggende polderdorpen verhoogd door de bufferende maatregelen zo te ontwerpen dat ze maximaal ten dienste staan van de omgevingskwaliteit. Er is een grondenbank opgezet voor natuurcompensaties.

In de pilootprojecten plattelandsbeleid de Wijers en de Merode staat de globale verbetering van de omgevingskwaliteit centraal. In de Wijers is een samenwerkingscharter ondertekend door de stuurgroeppartners. De volgende stap is het uitwerken van een gedragen visie. Het plattelandsproject De Merode werd geëvalueerd en het natuurinrichtingsproject Averbode Bos en Heide is in uitvoering. Nu start de inrichting van de onthaalpoorten via landinrichting. Inrichting krijgt een rol in de invulling van ruimtelijke visies.

OD 92: De kwaliteitsverbetering van de open ruimte door gebiedsgerichte projecten wordt meetbaar.

MINA-Plan 4-11 Meten van de leef- en omgevingskwaliteit

Het project 'verbeteren van de leef- en omgevingskwaliteit' is een leerproces. Om leef- en omgevingskwaliteit te verbeteren is het belangrijk om het begrip bespreekbaar te maken in een brede groep van actoren en om inzicht te verwerven in de toestand, trends en verschuivingen die plaatsvinden. Daarom werd verder gewerkt aan een lijst van kwaliteitsambities per gebiedstype en werd een oproep voor pilootproject(en) gelanceerd. Voor leefkwaliteit werd gewerkt aan een methodiek voor het opstellen van een leefkwaliteitsindex. Het opstellen van een visie rond omgevingskwaliteit, de kwaliteitsambities verder ontwikkelen en in de praktijk brengen en een methodiek ontwikkelen voor het realiseren van omgevingskwaliteit in gebiedsgerichte projecten zijn de eerste concrete acties. Het plan van aanpak wordt omschreven in een startnota. Meer concreet word(t)(en) – in functie van het leerproces – (een) pilootproject(en) uitgewerkt en wordt de werking rond omgevingskwaliteit bij andere partners gestimuleerd en geconcretiseerd door het oprichten van een lerend netwerk omgevingskwaliteit.

OD 93: Via landinrichting wordt de kwaliteit van de open ruimte versterkt.

In de Merode, Gentse Kanaalzone en Brugs Veldgebied gaat de landinrichting volop in uitvoering. De planprogramma's Molenbeek-Maalbeek en Land van Teirlinck geven invulling aan de ruimtelijke visie voor de Vlaamse Rand en worden aan de Vlaamse Regering voorgelegd. De eerste inrichtingsplannen voor de landinrichtingsprojecten in deze gebieden worden opgemaakt. Voorbeeld is het inrichtingsplan voor de Voervallei in het landinrichtingsproject Plateau Van Moorsel. Hiernaast werd ook het planprogramma Stiemerbeekvallei (uitvoering De Wijers) goedgekeurd waardoor landinrichting kan worden ingezet.

OD 94: Door de ruilverkavelingsprojecten in uitvoeringsfase te voltooien en door de ruilverkavelingsprojecten in planvormingsfase af te ronden wordt de leefbaarheid en de economische draagkracht van 30 000 ha plattelandsgebied versterkt.

Naast de lopende ruilverkavelingsprojecten met integrale plattelandsinrichting als doel (bv. Vissenaken, Jesseren, Sint Rijkers, Sint Lievens Houtem, Willebringen, Zondereigen, Schelde Leie, Gooik, ...) worden verschillende types van ruilverkaveling (in der minne, uit kracht van wet en bij grote infrastructuurwerken) ingezet in functie van de problematiek. Vrijwillige ruilprojecten via ruilverkaveling in der minne worden ingezet bijvoorbeeld ter ondersteuning van de grove groententeelt in Noord-Oost Limburg. In de provincie Antwerpen is een provinciaal ruilcomité opgericht. Er kan daarbij gevolg worden gegeven aan een aantal aanvragen voor ruilverkaveling in der minne. De ruilverkaveling bij grote infrastructuurwerken wordt ingezet voor de realisatie van de snelweg A11 in de achterhaven van Zeebrugge. Om de gevolgen voor de

landbouw te beperken, wordt een gebruiksruil en kavelinrichting uitgevoerd. Zo worden de versnipperde landbouwpercelen weer gegroepeerd tot een goed bereikbaar geheel. Voor andere infrastructuurprojecten, die op stapel staan, wordt samen met het betreffende beleidsdomein onderzocht of een gelijkaardige aanpak nuttig is. Ook wordt het nut van de ruilverkaveling Molenbeersel verder onderzocht.

OD 95: De gebiedsgerichte projecten zijn duurzamer door een inhoudelijke verbreding.

De plattelandprojecten dragen bij tot het ontwikkelen van een aantrekkelijk, leefbaar en vitaal platteland. Ze worden gebiedsgericht, geïntegreerd en participatief benaderd. Voor het proefproject de Merode is een evaluatieoefening opgezet die aanleiding kan geven tot het bijsturen van het planproces, het verruimen van de betrokkenheid van partners en om de lessen mee te nemen bij de uitwerking van de andere projecten. Ondertussen werden ook enkele andere plattelandprojecten opgestart: De Wijers, Scheldelandschapspark, Schelde- Leie en Gooik. Om op korte termijn zichtbare resultaten te verkrijgen en de betrokkenheid van de lokale actoren te initiëren, zijn projectoproepen voor de projecten De Wijers, Schelde-Leie en Scheldelandschapspark gelanceerd onder de vorm van 'quick wins'. De projecten worden voor een deel ook als cases in Europese projecten opgenomen (aandacht voor klimaatadaptatie, lokale economie, ...). Parallel hieraan worden integrale plannen of visies voorbereid die voor deze projecten een structureel kader aanreiken voor het inzetten van diverse instrumenten voor open ruimte en platteland (inrichting, plattelandsontwikkelingsprogramma, ...).

OD 96: De mobiliteit van gronden is verhoogd tijdens de regeerperiode en de grondprijs blijft onder controle.

Via-sleutelproject 47-3 Een rollend fonds Vlaamse Grondenbank (een onderdeel van dit project wordt hier behandeld)

Binnen de Sigma-stuurgroep werd een evaluatie doorgevoerd van het flankerend beleid en de grondenbankwerking. De verbetervoorstellen, het flankerend beleid en de grondenbankwerking zullen op het gepaste tijdstip actief worden aangebracht in het strategisch project Versnelling investeringsprojecten. Het onderzoek naar alternatieven om tot een rollend fonds voor de Vlaamse Grondenbank te komen zijn lopende. Eén of enkele van de alternatieven zullen verder worden uitgewerkt.

OD 97: Een flexibel instrumentarium introduceren voor projecten in de open ruimte door een vernieuwd decreet op de Landinrichting.

Via-sleutelproject 47-4 Flexibel instrumentarium via een nieuw decreet landinrichting

De principes van het voorontwerp decreet landinrichting zijn geëvalueerd en bijgestuurd. Centraal hierbij staan administratieve vereenvoudiging en duidelijke aansturing door de partners. Deze principes zullen worden vertaald in een aangepast voorstel van voorontwerp decreet landinrichting. In het najaar worden de inhoudelijke besprekingen gevoerd over de verschillende instrumentmodules. Hierna kunnen de juridische tekstvoorstellen (kapstok in decreet en uitvoeringsbesluiten) worden uitgewerkt en voor verdere politieke besluitvorming worden ingeleid.

OD 98: Door het invoeren van nieuwe pakketten en de gebiedgerichte inzet ervan, neemt de efficiëntie van het instrument beheerovereenkomsten gevoelig toe.

Voor 16 gebieden worden adviezen opgemaakt voor de inrichting van akkervogelgebieden. Voor een aantal van die gebieden zullen landbouwers samengebracht worden om die gebieden in te richten. In dit kader werd in het voorjaar van 2010 een eerste Agrobeheersgroep door een groep landbouwers in Sint-Denys opgericht. Op dit ogenblik zijn reeds vijf Agrobeheersgroepen in Vlaanderen actief. Dit alles kaderde in het ECO²-project. Het project ECO² is ondertussen verlengd voor de periode 2011- 2012, waardoor bestaande Agrobeheersgroepen verder ondersteund kunnen worden en extra inspanningen geleverd zullen worden om het samenwerkingsverband verder ingang te doen vinden in Vlaanderen.

Het gebruik van beheerovereenkomsten wordt verder gestimuleerd. Dit vertaalt zich in een streefcijfer van 1000 landbouwers die een beheerovereenkomst hebben gesloten. De aanpak voor 'inrichtingsmaatregelen voor de kaderrichtlijn Water door landbouwers' is uitgewerkt. Er wordt nagegaan hoe dit best in de praktijk kan worden gebracht. De eerste aanvragen voor het inzetten van de maatregel rond waterconservering worden ingediend. Er wordt een projectstructuur uitgewerkt om het PDPO III voor te bereiden en af te stemmen met het beleidsdomein Landbouw. Ook aan het beleidsdomeinoverschrijdend project 'Agrarisch natuurbeheer & agrobiodiversiteit' wordt actief deelgenomen.

5 Slagkrachtige overheid

5.1 Slagkrachtige werking van het overheidsapparaat

OD 99: *Met één e-voorkooploket verlaagt de gemiddelde afhandelingsijd van een aanbidding ‘recht van voorkoop’ sterk.*

Op basis van de eerder uitvoerde conceptuele analyse wordt de technische en functionele analyse van het e-voorkooploket uitgevoerd. In 2011 volgt de aanbesteding en de ontwikkeling van het e-voorkooploket.

OD 100: *De vergoedingenregeling in het kader van de kapitaalschade- en gebruikerscompensatie is op kruisnelheid.*

ViA-sleutelproject 47-3 Een rollend fonds Vlaamse Grondenbank
(een onderdeel van dit project wordt hier behandeld)

De vergoedingenregelingen in het kader van het decreet grond- en pandenbeleid en het decreet gebruikersschade zijn operationeel gemaakt en komen op kruisnelheid. De kapitaalschadecommissies zijn opgericht. Processen, richtlijnen, typedocumenten zijn uitgewerkt en afgestemd met betrokken instanties en er zijn afspraken over een geïntegreerde communicatie. Kapitaalschaderapporten voor de RUP's die in 2008 en 2009 werden goedgekeurd, zijn in opmaak. Ook het ministerieel besluit voor vaststelling van de gebruikswaardedalingen is uitgewerkt, zodat dit in 2011 in voege kan treden.

Er werden tot op heden een 60-tal aanvragen van kapitaalschade en gebruikerscompensatie ontvangen en behandeld. Aanvragen voor de vergoedingen voor de RUP's die aanleiding geven tot kapitaalschade- en gebruikerscompensatie zullen uitbetaald worden.

OD 101: *Een vereenvoudiging van de mestwetgeving en een administratieve vereenvoudiging op maat van de doelgroep, met een maximale beleidsoverschrijdende samenwerking tussen de administraties, wordt gerealiseerd.*

Via het verzameldecreet Leefmilieu en Natuur worden diverse vereenvoudigingen, verduidelijkingen en correcties op de mestwetgeving doorgevoerd. Door de Mestbank worden continu inspanningen geleverd om de klantvriendelijkheid te verhogen en extra ondersteuning te bieden bij de noodzakelijke mestadministratie. Er wordt samengewerkt met het beleidsdomein landbouw voor de identificatie van landbouwers en de uitwisseling van perceelsgegevens. Voor de uitwisseling van rundveegegevens wordt samengewerkt met Diergezondheidszorg Vlaanderen. Bij de uitwerking van het nieuwe actieprogramma werd binnen de noodzakelijke aanscherping van het mestbeleid maximaal rekening gehouden met de uitvoerbaarheid en beperking van de administratieve lasten voor de landbouwers. Het bevat voorstellen om overbodige regels te schrappen en papierstromen te verminderen door meer digitale en rechtstreekse uitwisseling van gegevens (veevoedergegevens, laboratoriumanalyses, ...).

OD 102: *We optimaliseren het instrument “Integraal Milieujaarverslag (IMJV)”.*

Er is gewerkt aan een wijziging van de IMJV-wetgeving waarbij digitaal indienen voorrang krijgt op de papieren dossierstroom. Dit laatste wordt evenwel niet onmogelijk gemaakt. De wetswijzigingen zorgen er ook voor dat een aantal internationale en Europese verplichtingen waaraan Vlaanderen moet voldoen, nagekomen kunnen worden. Daarnaast werden zowel in het formulier als in het e-loket ingrepen gedaan in samenspraak met de IMJV-plichtigen om de gebruiksvriendelijkheid en begrijpbaarheid te vergroten.

Tevens werd gewerkt aan een beter functionerende en geïntegreerde back-office. Vervolgens zal er werk worden gemaakt van de integratie van heffingen in het IMJV-proces.

Voor de afvalstoffengegevens is een project lopende om de administratieve lasten voor bedrijven te verminderen door minder bedrijven aan te schrijven.

5.2 Beleidsvoorbereiding en –evaluatie

OD 104: *We kiezen voor een geïntegreerd milieubeleid op maat, met transparante opvolging en jaarlijkse rapportering*

De set van op te volgen beleidseffecten voor het beleidsdomein kreeg in de loop van 2010 geleidelijk vorm in functie van de uitwerking van de indicatorenset voor het Pact 2020 en de opmaak van het MINA-plan 4.

Hierbij werd de link met de opvolging van regeerakkoord en beleidsnota gelegd. Voor de keuze van de indicatoren bij deze effecten werd maximaal geput uit de indicatorensets van MIRA en NARA. Met de Studiedienst VR werd afgestemd in het kader van de opmaak van het VRIND-rapport. In 2011 wordt over deze beleidseffecten gerapporteerd. Ten behoeve van de vergelijking van Vlaanderen met andere Europese regio's werden bijkomende gegevens verzameld, die o.a. zullen worden aangewend om de rapportering van de Pact 2020 doelstellingen in het voorjaar van 2011 te stofferen.

OD 105: *We werken aan de integratie van de verschillende plannen binnen het beleidsdomein leefmilieu en natuur tot één milieubeleidsplan*

De voorbije maanden werd een ontwerp MINA-plan 4 opgesteld. Het plan is gebaseerd op de beleidsnota leefmilieu en bouwt verder op het PACT 2020, ViA en het Regeerakkoord. Zoals voorzien is veel aandacht gegaan naar het formuleren van duidelijke en kwantitatieve doelstellingen. Daarnaast wordt er naar gestreefd om het volledige milieubeleid integrerend te beschrijven en een aantal bijzondere uitdagingen aan te gaan in afgebakende maatregelpakketten. Na het openbaar onderzoek zal het plan tegen eind 2010 aangepast voor goedkeuring aan de Vlaamse Regering worden aangeboden, rekening houdend met de geformuleerde bemerkingen. In een eerste fase zullen goede beleidsdomeinoverschrijdende afspraken moeten worden gemaakt over de (structuur van) uitvoering.

OD 106: *Beleidsplanning en –opvolging milieu, mobiliteit en ruimtelijke ordening in Vlaanderen worden onderling afgestemd*

De eerste stappen om in elkaars toekomstige planningsprocessen te participeren, waren de betrokkenheid van de milieubeleidsplanning bij de evaluatiestudie van het RSV en bij de opmaak van de visienota voor het nieuwe RSV. Er werd ook actie ondernomen om de verwachtingen en het aanbod t.a.v. Ruimtelijke ordening en Mobiliteit te verduidelijken. Hiervoor wordt er samengewerkt met de mobiliteitsplanning (insteek LNE voor Mobiliteitsplan) en met de ruimtelijke planning (schrijfgroep MINA-plan 4). Participatie gaat o.m. over het gezamenlijk afspraken maken over het ambitieniveau voor Vlaanderen en grote principes. In dit verband wordt een samenwerking opgestart om de toekomstverkenningen RWO-MOW-LNE te stroomlijnen. Ook is LNE vertegenwoordigd in de planningscommissie van het Mobiliteitsplan, wat kansen biedt voor strategische afstemming. Tenslotte is er m.b.t. opvolging een gezamenlijke interesse voor de ontwikkeling van een meet- en evaluatiemethode voor omgevingskwaliteit.

5.3 Beleidsonderbouwing

OD 108: *Milieurapportering: de vinger aan de pols van het beleid*

Ter voorbereiding van het MINA-plan 4 werden in 2009 de Milieuverkenning 2030 en de Natuurverkenning 2030 opgesteld. De scenarioresultaten werden gebruikt als wetenschappelijke onderbouwing voor het MINA-plan, in het bijzonder bij de formulering van de plandoelstellingen. De plandoelstellingen zijn ook telkens gekoppeld aan relevante indicatoren uit de milieurapportering (MIRA-website en jaarlijkse rapporten). Ook voor de monitoring van het Pact 2020 werd een set van milieu-indicatoren opgesteld. Deze zullen jaarlijks worden gerapporteerd aan de Vlaamse regering.

Voortbouwend op de mededeling 'GDP and Beyond' van de Europese Commissie en in het licht van een vergroening van onze economie zullen gepaste milieu-indicatoren worden geselecteerd en ontwikkeld die een volwaardige plaats moeten krijgen naast economische en sociale indicatoren. Ter illustratie: in 2010 werd de ecologische voetafdruk van Vlaanderen berekend en tegen 2011 zal actuele informatie over materiaalstromen beschikbaar komen.

OD 109: *Het concept 'ecosysteemdiensten' wordt verder onderzocht*

Over ecosysteemdiensten in Vlaanderen en hun waardering is dankzij twee complementaire studies (voor ANB en het departement LNE) veel kennis verzameld in de voorbije 2 jaar.

Met een workshop in juni 2010 werden deze studies en de handleiding voor waardering van ecosysteemdiensten bekend gemaakt aan potentiële gebruikers. De handleiding levert functies en kengetallen voor de waardering van zowel de belevings- en bestaanswaarde als de belangrijkste regulerende diensten (zoals waterzuivering, koolstofopslag en geluidsbuftering) van de meeste Vlaamse natuurtypen. Voor 5 gebieden werd het concept ecosysteemdiensten toegepast. Met deze verzamelde kennis en gegevens werd ook een bijdrage geleverd aan de mondiale studie 'The Economics of Ecosystems and Biodiversity' (TEEB).

Wat de waardering van ecosysteemdiensten betreft wordt op dit moment gewerkt aan een online-tool die de berekeningen gemakkelijker zal maken. Gevalstudies worden uitgewerkt, de aanpak verder bekend gemaakt

en het waarderen van ecosysteemdiensten in maatschappelijke kosten batenanalyses gepromoot. Twee MKBA's zullen grondig uitgewerkt worden, met name over natuurvriendelijke oevers en over ecologisch bermbeheer.

Om de bijdrage van biodiversiteit aan ecosysteemdiensten beter te begrijpen, zullen er in 2011 gevalstudies uitgevoerd worden in twee contrasterende biotopen. Daarnaast worden percepties en verwachtingen van verschillende maatschappelijk actoren ten aanzien van ecosysteemdiensten onderzocht. Dit sociaal onderzoek zal het economisch waarderingsstudies complementeren. Om het beleid op gebied van ecosysteemdiensten in de toekomst beter te ondersteunen zal ook een systeem van indicatoren ontwikkeld worden.

In 2011 wordt ook gestart met de inschatting van de kosten en de baten voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen (zie Biodiversiteitsbeleid). Voor de baten zal rekening gehouden worden met de ecosysteemdiensten die de te realiseren Europese natuur kunnen bieden. Het concept zal in 2011 ook gehanteerd worden bij de discussies over de realisatie van natuurverbingsgebieden in Vlaanderen.

OD 110: De natuurrapportering wordt geoptimaliseerd

Aandacht ging in de eerste plaats naar de rapportering over de Natura 2000 en de staat van instandhouding van de habitats en de soorten, voor de onderbouwing van de instandhoudingsdoelstellingen. Er is een specifiek project opgestart voor de monitoring van de IHD en voor de monitoring van het beheer van de ANB-domeinen. In 2011 worden deze monitoringsplannen verder geconcretiseerd. Deze informatie zal ook bijdragen tot de uitbouw van een informatie- en kennissysteem over de biodiversiteit in Vlaanderen.

De natuurrapportage wordt gesynchroniseerd met de beleidscyclus: een jaarlijkse indicatorenrapportage, een tussentijdse beleidsevaluatie- en rapportage (halverwege de legislatuur, vijfjaarlijks) en een scenario- en rapportage op het einde van de legislatuur (vijfjaarlijks).

Naast de jaarlijkse indicatorenrapportage in 2010 en 2011 is het eerstvolgende natuurrapport voorzien in 2012 dat zich focust op agrobiodiversiteit in het agrarisch gebied, waarbij een evaluatie en optimalisatie van beleidsinstrumenten zal worden aangereikt. Het volgende scenario- en rapport (NARA 2014) bouwt methodologisch voort op NARA 2009 (Natuurverkenning 2030).

5.4 Beleidsuitvoering

Milieuhandhaving, Milieuschade- en Crisisbeheer

OD 112: Het handhavingsbeleid wordt uitgevoerd

ViA-sleutelproject 51-2 Milieuhandhavingsdecreet onverkort uitvoeren met ondermeer aandacht voor de evaluatiesporen en de doorwerking ervan (komt overeen met MINA-Plan 4-4)

Eén van de doelstellingen van het nieuwe Milieuhandhavingsdecreet is dat er een passend gevolg gegeven wordt aan elke schending van het milieurecht (milieuhygiëne- en milieubeheerrecht) en dit op een uniforme wijze. Intussen werd vorm gegeven aan een kader met criteria voor de bepaling van de hoogte van het boetebedrag. Zo zijn per categorie van milieumisdrijven (vb. sluikestorten, afvalverbranding, lozingen, bezit van illegale vogels, ontbossing, geluidshinder, enz.) criteria bepaald met betrekking tot de ernst, frequentie en omstandigheden die in rekening worden gebracht en opgenomen worden in de motivering van de boetebeslissing. Het spreekt voor zich dat dit kader in functie van nieuwe dossiers verder zal verfijnd en uitgewerkt worden. Het instrument van de voordeelontneming werd voorlopig nog niet vaak toegepast (enkel ad hoc), in afwachting van de resultaten van de studie hierover.

De verschillende betrokkenen ontmoeten elkaar maandelijks in de LNE-werkgroep Milieuhandhaving. De opdracht van deze werkgroep bestaat in het bespreken van praktische vragen over de toepassing en interpretatie van het nieuwe milieuhandhavingsdecreet en –besluit en de coördinatie en evaluatie van mogelijke wijzigingen aan die regelgeving. Binnen het kader van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving werden er vier subwerkgroepen opgericht en werd hun agenda voor het komende jaar vastgelegd. Er werden nog geen protocollen gesloten, maar wel al werkafspraken gemaakt in de context van deze subwerkgroepen. Er werd een Milieuhandhavingsprogramma 2011 opgesteld, waarin de handhavingsprioriteiten van het volgende jaar worden bepaald. In het najaar van 2010 keurt de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving het Milieuhandhavingsrapport 2010 goed, waarin het milieuhandhavingsbeleid van sinds mei 2009 wordt geëvalueerd.

Binnen het decretaal kader voor toezicht en inspectie wordt ondersteuning verleend aan toezichthouders en opsporingsambtenaren. Door een verhoging van het aantal lokale toezichthouders - gemeentelijk, intergemeentelijk en per politiezone - zal de gewestelijke Milieu-inspectie zich meer kunnen toeleggen op inrichtingen met een grote milieurelevantie, zoals Seveso- en GPBV-bedrijven, en op ketentoezicht op afvalstoffen. Op 23 juli 2010 heeft de Vlaamse Regering een addendum "handhaving" aan de samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 goedgekeurd, ter inhoudelijke en financiële ondersteuning van de gemeenten bij de uitvoering van hun opdracht op dat vlak.

OD 113: *Het Milieuschadedecreet wordt uitgevoerd*

De uitvoering van het Milieuschadedecreet wordt opgevolgd binnen de LNE-werkgroep Milieuschade. Er wordt maximaal afgestemd op het Milieuhandavingsdecreet via de inbouw van een knipperlichtfunctie bij de toepassing van het Milieuhandavingsdecreet door de toezichthouders op het terrein. Er werden tevens duidelijke samenwerkingsafspraken gemaakt over de rol van het departement LNE als bevoegde instantie en deze van de betrokken agentschappen.

De werkgroep werkt dit najaar de "Leidraad milieuschade" af, die kan gebruikt worden als een intern document om de betrokkenen te begeleiden bij de toepassing van het Milieuschadedecreet. Tenslotte werden ook de krachtlijnen vastgelegd voor een procedure waarin een derde/schadelijder aan de bevoegde instantie om maatregelen kan verzoeken, en voor de beroepsprocedure bij de minister. In het voorjaar van 2011 zal opnieuw gerapporteerd worden over de toepassing van het Milieuschadedecreet, zoals decretaal voorzien.

Milieuvergunningen

OD 115: *Een voorstel tot aanpassing van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning zal in het najaar 2009 in het Vlaams Parlement worden ingeleid.*

De in het Regeerakkoord aangekondigde structurele aanpak van de milieuvergunningenpiek via een wijziging van decreet betreffende de milieuvergunning is een feit. Sinds de publicatie ervan in het Staatsblad van 19 juli 2010 is deze aanpassing in werking getreden.

Erkenningen

OD 117: *Een nieuwe erkenningenreglementering wordt door de Vlaamse regering vastgesteld*

De Vlaamse milieuhygiën wetgeving bevat meerdere taken en controleverplichtingen waarvan de uitvoering de inzet van gespecialiseerd personeel vereist. Om dit te garanderen wordt gewerkt met een systeem van erkenningen, verspreid over verschillende sectorale regelgevingen. De omzetting van de Europese dienstenrichtlijn vergt een grondige herziening van dit systeem van erkenningen. In één beweging wordt van deze gelegenheid gebruik gemaakt om te komen tot een harmonisatie en vereenvoudiging van de verschillende erkenningen m.b.t. het leefmilieu. Rekening houdend met de doelstellingen tot omzetting van de Dienstenrichtlijn enerzijds, en de harmonisatie en vereenvoudiging van de erkenningssystemen anderzijds, werden bij decreet van 27 maart 2009 reeds de krachtlijnen van de nieuwe erkenningsreglementering in het Vlaams milieurecht vastgelegd. Momenteel is een Erkenningenbesluit in opmaak dat uitvoering moet geven aan het voormelde decreet.

Dit Erkenningenbesluit zal in het najaar het politieke besluitvormingsproces doorlopen zodat het in werking kan treden op 1 januari 2011.

OD 118: *We optimaliseren het erkenningensysteem voor laboratoria*

Zoals reeds hiervoor gesteld (OD 117) wordt in het kader van de omzetting van de Europese Dienstenrichtlijn momenteel een Erkenningenbesluit uitgewerkt. Binnen dit nieuw regelgevend kader zal ook het systeem van erkenningen voor laboratoria herbekeken worden. Het is hierbij de bedoeling om de diverse erkenningsprocedures voor laboratoria voor de verschillende milieudomeinen zoals afval, bodem, water en lucht zoveel mogelijk analoog te laten verlopen en tevens de diverse analysepakketten af te stemmen. Er wordt ook onderzocht of de aanvraag tot erkenning als laboratorium voor de verschillende milieudomeinen geïntegreerd kan worden in één erkenningaanvraag. Rekening houdend met de dwingende bepalingen van de Europese Dienstenrichtlijn wordt ook voor de laboratoria in het kader van de mestwetgeving een besluit opgemaakt, dat inhoudelijk maximaal afgestemd wordt met voormeld Erkenningenbesluit.

OD 119: We optimaliseren het systeem voor erkenningen van overbrengers voor afvalstoffen

De verplichtingen die door de Europese wetgeving worden opgelegd, de doelstellingen van de regeling en de huidige problemen werden geanalyseerd. Ook werd input gevraagd aan de belanghebbenden. De evaluatie heeft geleid tot een aangepast voorstel dat via wijziging van het VLAREA (Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en beheer) zal ingevoerd worden.

Optimalisering milieuregelgeving en –procedures**OD 122: We realiseren een vlotter toepasbare regelgeving voor milieubeoordeling van plannen en projecten****OD 123: We volgen een meer procesmatige benadering inzake Mer-processen****MINA-Plan 4-5****Vlottere toepassing MER-regelgeving**

Eind 2009 installeerde de Vlaamse Regering de commissie Investeringsprojecten. Tegelijk richtte het Vlaams Parlement de commissie Versnelling maatschappelijk belangrijke investeringsprojecten op. Beide commissies hadden als opdracht om de oorzaken van de trage besluitvormingsprocessen bij grote investeringsprojecten te achterhalen en concrete verbetervoorstellen uit te werken. De commissies formuleerden samen meer dan 120 aanbevelingen, waarvan een heel aantal het mer-proces en de mer-procedures betrof.

De Vlaamse Regering richtte in maart 2010 een Task Force op voor de uitvoering van de aanbevelingen. Ze staat in voor de uitvoering van twee sleutelprojecten onder de doorbraak 'Slagkrachtige Overheid'. LNE trekt de werkgroep 'optimalisatie van de MER-regelgeving, milieuvergunningen en het Natuurdecreet'. LNE is tevens actief betrokken bij de andere werkgroepen, waaronder de werkgroep 'Integraal proces voor investeringsprojecten' en 'Organisatie van infrastructuurprojecten', ...

De Task Force en de werkgroepen komen na het zomerreces verder samen om verbetervoorstellen uit te werken die tegen eind 2010 aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

Specifiek m.b.t. het mer-proces werd begin 2010 een bevraging georganiseerd bij alle betrokken actoren. De bevraging leverde een ruime respons op, die inzicht gaf in knelpunten en tal van verbeteringsuggesties opleverde. Op basis hiervan werd een plan van aanpak opgesteld, dat vier fora voorziet waarop met externe actoren op participatieve wijze wordt gezocht naar verbeterpunten: 1) een betere afstemming van plan mer en RUP procedures; 2) een betere afstemming van project mer en vergunningsprocedures; 3) effectievere inspraak en participatiemethodes; 4) een betere scoping van het mer. Deze fora gelden ook als klankbord voor de voorstellen van de Task Force. Het plan van aanpak besteedt eveneens aandacht aan de interne organisatieontwikkeling van de betrokken diensten.

In het kader van het Belgisch EU Voorzitterschap wordt in het najaar 2010 samen met de Europese Commissie een Conferentie georganiseerd voor de 25ste verjaardag van de project-Mer-richtlijn. De resultaten van deze Conferentie moeten leiden tot conclusies voor de Raad van december 2010 over de vereenvoudiging van de Mer-procedures in het kader van de voorziene herziening van de project-Mer-richtlijn.

OD 124: De milieuhygiënewetgeving wordt geactualiseerd, geoptimaliseerd en vlotter toegankelijk gemaakt**ViA-sleutelproject 51-1 VLAREM en een meer sturend vergunningenbeleid uitwerken (komt overeen met MINA-Plan 4-6)**

Er is een onderzoek uitgevoerd naar alternatieve indelingsparameters i.p.v. de bestaande parameter "totaal geïnstalleerd vermogen". De nieuwe parameters zouden maximaal afgestemd moeten zijn op potentiële risico's en hinderparameters. Het onderzoek wordt afgerond in het najaar van 2010. Tegen eind 2011 zou dit moeten resulteren in een uitgewerkt voorstel tot wijziging van het VLAREM.

Er wordt een wijzigingsbesluit uitgewerkt dat de VLAREM-regelgeving actualiseert aan de evolutie van de techniek. Hiertoe werden alle voorstellen uit de voorbije BBT-studies geëvalueerd, in wetgeving omgezet en intensief overlegd met alle betrokkenen. Dit ontwerpbesluit zal samen met andere VLAREM-wijzigingen gefinaliseerd worden begin 2011. In de toekomst zal deze werkwijze consequent worden herhaald voor elke BBT-studie die verschijnt.

Waar mogelijk werden en worden ingewikkelde bepalingen uit onze milieuvergunningenregelgeving vereenvoudigd. Tevens wordt bekeken of mogelijke obstakels voor een vlot procedureverloop kunnen worden aangepakt.

Het milieuvergunningenbeleid spitst zich meer en meer toe op de doorwerking van milieukwaliteitsdoelstellingen en -normen, reductieprogramma's en saneringsplannen (bv. actieplan Fijn stof, GBPV-actieplan, NEC-reductieprogramma, saneringsprogramma's zware metalen, reductieprogramma lozen gevaarlijke stoffen). Dit wordt doorvertaald door het opleggen van bijzondere vergunningsvoorwaarden.

Innovatieve, klantvriendelijke en voorbeeldige overheid

OD 127: Het eMIL-milieuvergunningenloket en de milieuvergunningendatabank worden verder uitgebouwd

Vooraleer het digitaal indienen van een VLAREM-dossier ook in de praktijk mogelijk wordt, moet dit juridisch-technisch voorzien worden in het milieuvergunningendecreet en het Vlarem. Overleg en werkafspraken met de provincies en de gemeenten zijn voorzien. Er wordt naar gestreefd om op 1 september 2011 (20 jaar VLAREM-werking) over een operationeel milieuvergunningenloket te beschikken.

Wat de milieuvergunningendatabank betreft, werden door het decreet milieuvergunningenpiek belangrijke stappen gezet door de noodzaak ervan decretaal te verankeren en de bevoegdheid ervan duidelijk af te lijnen en in handen te leggen van de afdeling Milieuvergunningen.

In de zomer van 2010 werd gestart met een uitvoerige diepte-analyse over wat een milieuvergunningendatabank moet kunnen bieden. Hierbij wordt vooral aandacht geschonken aan een viertal belangrijke pijlers: naakte informatie uit de vergunningsbesluiten, geografische informatie (GIS), (milieu)managementinformatie en dossieropvolging. Deze oefening gebeurt in overleg met alle betrokken entiteiten van het beleidsdomein, alsook met de gemeenten en provincies.

Na afronding van deze oefening zullen in een volgende fase informatici worden betrokken om de stap te zetten naar de functioneel-technische analyse. Gelet op de omvang, de complexiteit en de tijdsdruk van deze opdracht zal hiervoor ook externe inbreng en expertise worden aangesproken.

OD 128: Het milieuklachten registratie- en opvolgingssysteem MKROS wordt verder ontwikkeld

In 2010 werd bij enkele pilotgemeenten (Antwerpen, Brugge) de koppeling van een lokale databank met MKROS gerealiseerd. De komende jaren zullen meer gemeenten volgen zodat de MKROS databank een representatieve databank voor meldingen van milieuhinder in Vlaanderen wordt. Er werd ook binnen de werkgroep 'informatie-uitwisseling', die actief is binnen de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving, afgetast welke de mogelijkheden zijn voor verhoogde informatie-uitwisseling tussen databanken van milieutoezichthoudende diensten (o.m. politie). MKROS vervult op dit vlak een voortrekkersrol.

Een MKROS denktank, bestaande uit representatieve MKROS gebruikers, is opgestart om de volwassenwording van het MKROS project verder te begeleiden. Dit moet in de loop van 2011 leiden tot aanvullende koppelingen met de databank van Milieu-inspectie en tot aanvullende functionele uitbreidingen (zoals een uitgebreide GIS module).

OD 129: De Vlaamse overheid werkt verder aan interne milieuzorg

De Vlaamse overheid wil haar duurzaam optreden invullen zowel in haar kernprocessen als in haar ondersteunende processen. Ze stelt ambitieuze doelstellingen op op het vlak van milieuzorg en mikt bijkomend op de daling van interne werkingskosten en van interne en externe milieukosten. Ze wil haar voorbeeldfunctie vervullen als een brede beweging binnen de overheid en niet als losstaande initiatieven. Daarom wordt een tweesporenaanpak gevolgd: enerzijds met behulp van overkoepelende actieplannen om de lopende en geplande initiatieven beter op elkaar af te stemmen, anderzijds via pilootprojecten om de ervaring en kennis van 'voorlopers' binnen de Vlaamse overheid zo veel mogelijk te benutten. Er wordt continu gezocht naar interessante partnerschappen tussen entiteiten om voorbeeldprojecten op te zetten.

De komende periode wordt verder ingezet op het verduurzamen van overheidsopdrachten, verduurzamen van eigen en gesubsidieerde gebouwen, energiezorg in gebouwenbeheer, milieuzorg in het voertuigenpark en een duurzaam cateringbeleid.

OD 130: De Vlaamse overheid als voorbeeld in de strijd tegen klimaatverandering**MINA-Plan 4-1****Werk maken van een klimaatvriendelijke Vlaamse overheid**

Begin 2010 is een studie opgestart waarin een methodologie en een rekeninstrument (tool) ontwikkeld wordt om de koolstofvoetafdruk van de Vlaamse overheid op pilotschaal te berekenen. Tegelijkertijd wordt ook getracht nu al de CO₂ uitstoot te verminderen door bijvoorbeeld een ecoscore-eis op te nemen in de rondzendbrief voor dienstvoertuigen, de handleiding waardering kantoorgebouwen te herwerken als selectie-instrument voor de Vlaamse overheid als bouwheer en continu energiebesparende maatregelen in te voeren.

Een gedetailleerde koolstofvoetafdruk zal toelaten om efficiënte acties te ondernemen om de CO₂ uitstoot te reduceren. Om de verbruikte hoeveelheid hernieuwbare energie binnen de Vlaamse overheid te verhogen, werd de haalbaarheid onderzocht van de installatie van PV-panelen op overheidsgebouwen van de Vlaamse overheid en zullen uitvoerende bestekken worden opgemaakt. Op vlak van mobiliteit zal een actualisatie van de vlootanalyse toelaten om een nieuwe ecoscoredoelstelling te formuleren en zal gestart worden met een pilootproject elektrisch rijden.

OD 131: De Vlaamse overheid benut haar mogelijkheden als marktspeler om de transitie naar een duurzame economie te stimuleren

Om tegen 2020 binnen de Vlaamse overheid 100% duurzame overheidsopdrachten te bereiken voor die productgroepen waarvan zij duurzaamheidscriteria heeft bepaald zullen vier opeenvolgende actieplannen worden opgemaakt en goedgekeurd. De hoofddoelstelling van het eerste Vlaams actieplan (2009-2011) is het proces een nieuwe dynamiek en vooral coördinatie te geven. De opstart en uitbouw van een helpdesk (2010-2011) voor praktische en juridische ondersteuning en de invoering van een contractmanagementsysteem (2011) voor de monitoring van overheidsopdrachten zijn hiervan enkele voorbeelden. Het beleidsdomein LNE identificeerde al 13 productgroepen waar quick-wins gerealiseerd kunnen worden. In het proces van criteriaontwikkeling is coördinatie en afstemming op Belgisch (Europees, internationaal) niveau onontbeerlijk. In overleg werd beslist dat de Vlaamse overheid voor minstens 3 productgroepen zelf criteria zal uitwerken: de criteria voor voeding en cateringdiensten (najaar 2010), voor schoonmaakmiddelen en –diensten (najaar 2011), ecoscores voor dienstvoertuigen (2011).

5.5 Efficiënte overheid**OD 133: We optimaliseren de impact van subsidies op het leefmilieu****MINA-Plan 4-7****Subsidies met impact
(onderdeel van ViA-sleutelproject 39-4 Groene groei promoten)**

Het onderdeel 'optimalisatie en vereenvoudiging van milieusubsidies' is midden 2010 opgestart onder de vorm van een nieuw, beleidsdomeinoverkoepelend project.

Via meerdere studies zullen verbetervoorstellen voor meer effectieve en efficiënte subsidies, met minder administratieve lasten en beheerskosten gedaan worden op basis van een evaluatie van hun huidige werking. Er wordt gestart met een studie over milieusubsidies gericht aan lokale overheden. Parallel zal een forum voor subsidieverleners, voor kennisopbouw en uitwisseling, opgezet worden.

M.b.t. de evaluatie en hervorming van milieuschadelijke subsidies wordt door HIVA in het kader van het steunpunt Duurzame Ontwikkeling een studie uitgevoerd over de methodologische aspecten. Hierin worden ook twee gevalstudies uitgewerkt. Op basis van deze HIVA-studie zal begin 2011 het verdere traject uitgezet worden.

Naast het instrument subsidies, gaat de doelstelling "efficiënte overheid" ook over het beter in rekening brengen van de baten van het milieubeleid, o.a. voor maatschappelijke kosten-batenanalyses. Er wordt sterk ingezet op de waardering van ecosysteemdiensten (zie elders) en tegelijk wordt gewerkt aan de waardering van andere milieubaten. We ontwikkelen specifiek Vlaamse cijfers voor de waardering van geur- en geluidshinder en we werken aan de economische waardering van milieuschade die bruikbaar is in juridische context.

Tenslotte is er het Milieukostenmodel Vlaanderen dat steeds ruimer gebruikt wordt voor beleidsonderbouwing naar meer kostenefficiëntie, zowel voor klimaat-, lucht- en hernieuwbare energiebeleid als voor integraal waterbeleid.

5.6 Partnerschappen doelmatiger maken

OD 137: Het doelgroepenbeleid op gebied van milieu en natuur wordt verder uitgebouwd

In 2010 werd het doelgroepenbeleid verder uitgebouwd en uitgebreid naar een aantal prioritaire sectoren van de landbouw en de industrie. Zo werden met de landbouw en met de sector van de basischemie gesprekken opgestart om tot een structurele samenwerking te komen. Hiervoor worden de socio-economische situatie van de sector, haar milieudruk en de genomen milieuzorgmaatregelen in kaart gebracht (= integrale milieuanalyse, IMA). Dit dient als basis voor een sectorspecifiek doelgroepprogramma, bestaande uit door de milieuoverheid en de sectororganisaties gezamenlijk onderschreven doelstellingen en concrete afspraken. Voor de basischemiesector werd de IMA gepubliceerd. Voor de landbouwsector werd de uitwerking van een IMA aangevat.

Een hernieuwing van het bestaande doelgroepprogramma met de voedingsnijverheid werd op gang getrokken. Een onderzoeksvoorstel werd uitgewerkt om de haalbaarheid na te gaan om tegen 2030 te streven naar een 'energie-, water- en afvalneutrale' Vlaamse voedingsnijverheid. Specifieke aandacht gaat hierbij naar (eco-)innovatie. Het onderzoek moet leiden tot duidelijke afspraken en doelstellingen in een nieuw doelgroepprogramma.

De doelgroepprogramma's met de drie prioritaire sectoren worden verder voorbereid en zullen afgesloten worden voor de periode 2011 en 2015. Een sectorspecifiek bilateraal overlegorgaan zorgt voor een periodieke opvolging van de uitvoering en het behalen van de gezamenlijk afgesproken doelstellingen.

Om de structurele samenwerking tussen de beleidsdomeinen LNE en LV verder uit te bouwen werden twee nieuwe themawerkgroepen opgericht. Het totaal komt zo op zes. Deze werkgroepen dienen zowel om afstemming te vinden over (nieuwe) beleidsdossiers of knelpunten in bestaand beleid, als over het samen nemen van maatregelen naar de sectoren. Belangrijk voor 2011 wordt het EU dossier voor een gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB post 2013).

OD 138: Langs wegen en waterlopen worden geïntegreerde NTMB-projecten (natuurtechnische milieubouw) uitgevoerd op basis van een meerjarenprogramma

De uitgevoerde ontsnipperingsstudies voor de waterwegen en verschillende snel- en gewestwegen geven een opsomming van en prioritering aan actuele ontsnipperingsknelpunten langs Vlaamse (water-)weginfrastructuren. Daarnaast zijn er ook de geplande infrastructuurwerken waarbij mitigerende maatregelen geïntegreerd dienen te worden. Via beide sporen worden ook in 2010, in samenspraak met de infrastructuurpartners, meerdere projecten uitgewerkt. Hierbij gaat aandacht naar zowel inrichting (bijvoorbeeld ecoducten en fauna-uitstapplaatsen) als beheer (bijvoorbeeld bermbeheer).

In 2011 start de uitwerking van een meerjarenprogramma ontsnippering. Daarbij zal, naar gelang prioriteit en opportuniteit voor uitvoering, een lopende rangschikking worden gemaakt van geïntegreerde NTMB-projecten voor de komende jaren. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de infrastructuurpartners, de lokale besturen en de beleidsvelden ruimtelijke ordening en recreatie.

OD 139: De Samenwerkingsovereenkomst 2008 – 2013 met de lokale overheden wordt in overleg met alle betrokkenen bijgestuurd.

De lopende Samenwerkingsovereenkomst werd geëvalueerd. De VVSG en VVP zijn echter van oordeel dat een bijsturing halfweg de contractperiode niet wenselijk is. Daarom wordt ervoor geopteerd om de bestaande Samenwerkingsovereenkomst gewoon te laten doorlopen.

OD 140: Samenwerkingsvormen met belanghebbenden worden bevorderd en geoptimaliseerd

Volgend jaar zal werk gemaakt worden van het meer betrekken van moeilijk bereikbare doelgroepen bij milieu- en natuurbeleid. De moeilijk bereikbare doelgroepen zullen in kaart gebracht worden en een methodiek om deze te bereiken zal uitgewerkt worden.

Net als samenwerking tussen NGO's, wordt samenwerking tussen economische actoren en NGO's ondersteund via projectsubsidies.

In aanvulling op het doelgroepenbeleid zal ingezet worden op de voorloperdoelgroepen en –bedrijven. Het gaat hierbij om ondernemingen die duurzame productieprocessen hanteren, duurzame producten afleveren of eco-efficiënt en eco-innovatief werken en binnen hun sector vooruitstrevend zijn op het vlak van bedrijfsinterne milieuzorg.

In functie van het realiseren van meer en betere natuur, bos en groen zit het samenwerken met partners structureel verankerd in de organisatie. In 2010 werden drie nieuwe partnerschappen vastgelegd zodat er nu in totaal een 40-tal zijn. Het uitbreiden van deze partnerschappen wordt in 2011 verder gezet.

OD 141: *De natuur- en milieueducatie in Vlaanderen wordt verder gestimuleerd en ondersteund*

De mogelijkheid voor netwerking met de NME-sector wordt gefaciliteerd door de introductie van enkele professionele sociale netwerken op linkedin. In aanvulling op de informatie die het NME-werkveld en het publiek al ontvangen (nieuwsbrief, websites, studiedagen, ...) zal in 2011 opnieuw een cursus georganiseerd worden. De werking van het Vlaams NME-platform werd herbekeken en focust nu op de organisatie van een jaarlijkse Vlaamse NME-dag. De communicatie rond de NME-inventaris wordt opgevoerd.

In het kader van de VSDO trekken mijn diensten een luik educatie voor duurzame ontwikkeling (EDO). Hiervoor wordt een EDO-overlegplatform georganiseerd en een handleiding voor EDO in Vlaanderen ontwikkeld (EDO: de vlag en de lading). In samenwerking met de diensten van de minister president zal een methodiek ontwikkeld worden bij de handleiding om de visieontwikkeling en reflectie over EDO binnen organisaties te bevorderen.

De Vlaamse Regering besliste om het project Milieuzorg op School (MOS) verder te zetten voor de periode 2010-2013. Een communicatieplan zal worden uitgevoerd en nieuwe criteria voor het behalen van logo's en een Groene vlag worden ingesteld. De eerste projectperiode van het Ecocampus project zal worden geëvalueerd en een advies over het verder zetten zal hieruit volgen.

In het kader van de actie Speelgroen werd gefocust op het begeleiden van jeugdgroepen bij het vergroenen van hun terreinen. In 2011 wordt het project Speelgroen geconsolideerd met de publicatie van een handleiding. Integratie in de SO lokale besturen zal bekeken worden.

De Vlaamse NME-centra passen hun aanbod aan met grote aandacht voor educatie voor duurzame ontwikkeling. Zij focussen daarnaast op het bekend maken van hun aanbod bij intermediairen (leraren, educatoren, gidsen, ...). In de toekomst zal gestreefd worden naar afstemming van de visies rond NME en de NME-centra met ANB.

5.7 Het Vlaams beleid staat open tegenover de wereld

OD 143: *Vlaanderen zet volop in op het EU-voorzitterschap*

In juni 2010 werd het zesmaandenprogramma van het Belgische voorzitterschap van de Raad van de EU vastgelegd. Wat milieu betreft werden volgende prioritaire thema's aangehaald: klimaatverandering, biodiversiteit, duurzaam materialenbeheer en betere instrumenten voor het milieubeleid. Op 1 juli 2010 ging het Belgische voorzitterschap van start, waarbij ik gedurende zes maanden voorzitter ben van de Europese Ministerraad Milieu. De belangrijkste eigen evenementen vormen de informele raad milieu in juli die in het teken van duurzaam materialenbeheer staat, een high level conference 'biodiversiteit post 2010' in september, een congres over adaptatie aan klimaatsverandering en het congres over de evaluatie van de milieueffectrapportering in november en het congres 'Sharing Environmental Information' in december. Naast de twee formele raden in oktober en december bepalen de 16de Conferentie van de Partijen bij het Klimaatsverdrag in Mexico en de 10de Conferentie van de Partijen bij het Biodiversiteitsverdrag in Japan de internationale milieuagenda.

In de eerste helft van 2011 loopt het trio voorzitterschap nog verder met het Hongaarse voorzitterschap. België en het Vlaamse Gewest hebben in die periode nog een belangrijke rol te spelen in het thema biodiversiteit waar België voor de EU trekker blijft van het multilaterale beleid.

OD 144: *De Vlaamse overheid werkt actief aan de internationale overdracht, valorisatie en verspreiding van milieu-expertise*

Omwille van het Belgisch voorzitterschap werd in 2010 de klemtoon gelegd op een analyse van de verschillende milieusectoren en de sterktes en zwaktes voor internationalisering van de Vlaamse milieutechnologie.

In 2011 wordt een inhoudelijke en geografische visie op internationale milieusamenwerking met aangrenzende regio's, landen en gebieden uitgetekend. Dit omvat een kader voor een afgewogen en resultaatgerichte deelname aan Europese en internationale projecten en andere samenwerkingsverbanden op milieugebied waarbij expertise wordt overgedragen naar regio's en landen in ontwikkeling die een ernstige en eerlijke samenwerking willen aangaan.

Grensoverschrijdende samenwerking met Nederland werd uitgebreid met nieuwe projecten, o.a. voor de inrichting van de Zwinregio en voor de aanpak van invasieve soorten.

Nieuwe inzichten en opportuniteiten die aan bod kwamen in het internationaal beleid, zoals de economische waardering van ecosysteemdiensten en synergieën met klimaatbeleid, worden in 2011 verder geconcretiseerd om de cruciale rol van ecosystemen duidelijker te hanteren bij beleidskeuzes.

ViA-sleutelproject 39-5 Internationale valorisatie van know-how en kennis op vlak van milieu

In het kader van de wereldtentoonstelling in Shanghai heeft het beleidsdomein LNE een seminarie georganiseerd rond de thema's: milieu- en gezondheid, waterbeleid, afvalbeleid en biodiversiteit.

In functie van een Azië-top in Brussel en als voorbereiding op het afsluiten van een MoU bepaalt het departement LNE de thema's waarvoor in Aziatische landen belangstelling bestaat en waarbij Vlaanderen over know-how beschikt. Het gaat onder meer over India, Zuid-Korea, Singapore, Vietnam, Filippijnen en Thailand.

Hierbij wordt in het kader van FITA (Flanders international technical agency) belangstelling gewekt om tot samenwerking te komen met vergelijkbare bedrijven of kennis aan te leveren. Dit gebeurt stapsgewijs in overleg met de ambassades van deze landen. Hierbij wordt nagegaan waar de behoeften precies liggen. Op basis hiervan worden thematische handelsmissies voorbereid, ondersteund door FIT (Flanders investment and trade). Dit om onze milieu- en energiebedrijven ter plaatse te introduceren en over te gaan tot samenwerkingsprojecten.

Momenteel is een ontwerp van MoU met de Filippijnen klaar. Met de andere landen werd contact opgenomen om een vergelijkend scenario uit te werken. Voorlopig heeft ook een gesprek plaatsgevonden met de Thaise autoriteiten

OD 145: De beleidsdomeinoverschrijdende samenwerking en afstemming wordt versterkt

Door het departement Internationaal Vlaanderen is een nieuw en breder interdepartementaal overlegorgaan opgericht "Strategisch Overleg Internationale Aangelegenheden (SOIA)" waardoor efficiëntere afspraken mogelijk zijn over dossiers op EU- en multi-niveau. LNE werkt daarbinnen aan een tijdige aanduiding per dossier van een coördinerend departement en een pilootambtenaar.

Daarnaast heeft LNE nauwere bilaterale contacten uitgebouwd met de departementen Landbouw, Economie en Mobiliteit. Die moeten verder uitgroeien tot performante interdepartementale afspraken en netwerken, voor alle relevante dossiers.

Overleg over de totstandkoming van de mariene strategie wordt bekeken binnen de structuren van de Kustwacht. Samen met MOW en LV wordt de Vlaamse inbreng verankerd in de regelgeving.

OD 146: De intergewestelijke en intra-Belgische samenwerkingsverbanden en -akkoorden worden gestroomlijnd en in lijn gebracht met homogenere bevoegdheden.

Een initiatief tot gestructureerd overleg is nog niet van de grond gekomen. De werkzaamheden rond het EU Voorzitterschap, het wachten op een zesde Staatshervorming en de vorming van een nieuwe federale regering zorgen ervoor dat dit niet meteen prioritair is. Er is wel een meer intensieve samenwerking te signaleren rond een aantal onderwerpen zoals de bestrijding van wilde dierenziekten en duurzaam materialenbeleid. Ook werden de onderhandelingen over drie nieuwe samenwerkingsakkoorden afgesloten: REACH, overbrenging van afvalstoffen en EMAS.

Afhankelijk van de uitkomst de Staatshervorming (vooral wat de homogenisering van de bevoegdheden en de uitdieping van de samenwerkingsvormen betreft) en rekening houdende met de tendensen in de EU-agenda zal een initiatief voor een vernieuwde coördinatiestructuur worden gelanceerd als basis voor een aangepast intra-Belgisch proces in 2011.

Joke SCHAUVLIEGE,
Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur

6 Resoluties van het Vlaams Parlement

Resolutie 282 betreffende het nieuwe klimaatverdrag van Kopenhagen

Het Vlaams Parlement,

– gelet op:

- 1° het Raamverdrag Klimaatverandering afgesloten in Rio de Janeiro in 1992;
- 2° het Protocol van Kyoto van 1997 en de daaropvolgende internationale deelakkoorden ter implementatie van het protocol;
- 3° de diverse evaluatierapporten van het IPCC, die de invloed van het menselijk handelen op de klimaatverandering aantonen;
- 4° de nadelige gevolgen op ecologisch, economisch en sociaal vlak, inzake teloorgang van biodiversiteit, verlies van landbouwareaal en potentieel van voedselproductie;
- 5° de beslissing van de Europese Unie om de 2°C-opwarming als grens te hanteren;
- 6° de goedkeuring door de Europese Raad van het Energie- en klimaatpakket 2020 waarin een unilaterale emissiereductiedoelstelling van broeikasgassen van 20% ten opzichte van 1990 vervat is;
- 7° de wil van de Europese Unie om haar reductiebijdrage van de EU tot een wereldwijde, brede overeenkomst voor de periode na 2012 te verhogen tot 30% ten opzichte van 1990, op voorwaarde dat andere ontwikkelde landen zich tot vergelijkbare emissiereducties verbinden en dat ontwikkelingslanden een bijdrage leveren die in verhouding staat tot hun verantwoordelijkheden en respectieve capaciteiten;
- 8° het voorzorgsprincipe, wat inhoudt dat voor de groep van ontwikkelde landen reductiedoelstellingen nodig zijn van 25% tot 40% in 2020 ten opzichte van 1990 en ten minste 80% tot 95% in 2050 ten opzichte van 1990, terwijl ontwikkelingslanden als groep een afwijking van hun 'business-as-usual'-niveau moeten hebben bereikt van 15% tot 30% in 2020;
- 9° het grote belang van een spoedig, ambitieus, wereldwijd en alomvattend nieuw internationaal raamakkoord voor de aanpak van de klimaatsproblemen en het onderhandelingsmandaat en de onderhandelingsagenda dat voor het bereiken van dat akkoord werd vastgelegd in het 'Bali Action Plan';
- 10° de conclusies van de Europese raad Leefmilieu van 21 oktober 2009 die een evenwichtige basis bieden voor een dergelijk akkoord;
- 11° het feit dat het totaal van de reductiepercentages van broeikasgassen die door de Annex I-landen naar voren zijn geschoven, nog onvoldoende is om de 2°C-doelstelling binnen bereik te brengen;
- 12° de hoorzittingen met mondelinge toelichtingen en schriftelijke adviezen van diverse deskundigen, alsook de gedachtewisseling met minister Joke Schauvliege over de Klimaattop in Kopenhagen, in de commissie Leefmilieu van het Vlaams Parlement;
- 13° het advies van de Minaraad van 26 november 2009 over de Klimaattop in Kopenhagen

– vraagt de Vlaamse Regering :

- 1° in Kopenhagen verder het voortouw te nemen in het bereiken van een gedragen, ambitieus en kwaliteitsvol internationaal klimaatakkoord dat juridisch bindend is voor de periode na 2012, voortbouwend op het Protocol van Kyoto en alle essentiële elementen daarvan omvattend.
 - 2° Algemeen worden met dit klimaatakkoord onder andere volgende doelstellingen nagestreefd:
 - a) onder de 2°C-opwarming blijven ten opzichte van pre-industriële niveaus;
 - b) een daling van de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen met voor de ontwikkelde landen 25% tot 40% in 2020 ten opzichte van 1990 en voor de ontwikkelingslanden 15% tot 30% ten opzichte van hun 'business-as-usual'-scenario;
 - c) een terugdringing van de totale emissies van ontwikkelde landen tegen 2050 tot een niveau dat 80% tot 95% lager ligt dan dat van 1990, zoals aangegeven in het vierde klimaatrapport van het IPCC (4AR);
 - d) het stoppen van de wereldwijde ontbossing tegen 2030.
- Een kwaliteitsvol klimaatakkoord heeft als basisinhoud dat:
- a) bepalingen worden opgenomen die tegemoetkomen aan de 2°C-doelstelling;
 - b) alle partijen op een evenwichtige, rechtvaardige en proportionele manier bijdragen;
 - c) bindende reductiedoelstellingen worden vastgelegd voor de industrielanden en de ontwikkelingslanden zich eveneens verbinden tot het bepalen van duidelijke en verifieerbare engagementen;
 - d) de nodige financiële engagementen worden gegeven waarbij zowel de publieke en de private sector in de ontwikkelingslanden zelf, als publieke en private financiering in de internationale context hun aandeel innemen;
 - e) de passende instrumenten ontwikkeld worden die de partijen kunnen inzetten om hun engagementen inzake uitstootbeperking, bosbehoud, financiering, adaptatie enzovoort uit te voeren;

- f) effectieve controlemechanismen toegepast worden in ontwikkelde en ontwikkelingslanden om na te gaan of de partijen hun engagementen nakomen;
- g) voldoende sterke correctiemechanismen ingebouwd worden waarbij het bestaande systeem nog verbeterd wordt zoals bij de faciliterende 'early-warning'-functie;
- h) het de ontwikkeling van nieuwe duurzame producten, diensten en markten stimuleert;
- 3° tijdens de klimaatonderhandelingen in Kopenhagen aandacht te hebben voor:
- a) mogelijke elementen die de doelstellingen van het internationale akkoord zouden verzwakken zoals de behandeling van de toegewezen emissierechten en de wijze van opname van de bossector;
- b) de opname van de internationale lucht- en scheepvaartsector in het internationale klimaatstelsel via het opleggen van wereldwijde reductieplichtingen van respectievelijk 10% en 20% tegen 2020 ten opzichte van 2005. Gezien het belang van de havenactiviteiten en het vermijden van distorties is een globaal en vlagneutraal regime nodig;
- c) maatregelen binnen de diverse onderdelen van een internationaal klimaatakkoord die een mogelijke impact hebben op de internationale concurrentiepositie van Vlaamse energie-intensieve ondernemingen, om 'carbon leakage' te vermijden;
- d) de ontwikkeling van instrumenten om ontbossing en bosdegradatie tegen te gaan (REDD) en het bosbestand te behouden en te vergroten (REDD++), waarbij de regels voor het verrekenen van de in bossen opgeslagen koolstof het ambitieniveau van het akkoord niet uithollen en geen ongelijke voordelen opleveren aan bepaalde landen;
- e) verdere participatie in de gestructureerde opbouw van een internationale koolstofmarkt, die twee belangrijke doelstellingen beter realiseert: kostenefficiëntie en duurzame ontwikkeling in de landen waar wordt geïnvesteerd;
- f) een rechtvaardig akkoord ten aanzien van de ontwikkelingslanden, waarbij o.a. aandacht is voor:
- i. het creëren van sectorale overeenkomsten als instrument binnen de snel groeiende ontwikkelingslanden;
- ii. de armste landen die het ergste door de gevolgen van de klimaatverandering worden getroffen, te ondersteunen via bijkomende financiële middelen en bij voorkeur via bestaande instellingen gezien hun expertise, waarbij ODA (official development assistance) een blijvende rol zal vervullen, zoals omschreven in de conclusies van de raad Externe Relaties van 17 november van de gespecialiseerde ministers;
- iii. de ontwikkeling, toepassing, verspreiding en overdracht van veilige en duurzame technologieën naar ontwikkelingslanden, rekening houdend met de bescherming van de intellectuele eigendomsrechten;
- g) de noodzakelijke toename van onderzoek en ontwikkeling die bijdragen tot een lagere uitstoot van broeikasgassen;
- h) de te ontwikkelen financieringsstromen die op een efficiënte wijze dienen beheerd te worden en waarbij controle, verificatie en evaluatie volgens internationale standaarden toegepast worden;
- 4° om ook na Kopenhagen het klimaatakkoord verder op te volgen door:
- a) verder te werken binnen de Nationale Klimaatcommissie aan de opvolging van de uitvoering van de Kyotodoelstelling, en aan een akkoord over de verdeling van de diverse onderdelen van het Europese Energie- en klimaatpakket binnen België, inclusief de veilingopbrengsten van het emissiehandelssysteem;
- b) het steunen van het Europese engagement om na een volwaardig en kwaliteitsvol internationaal klimaatakkoord snel over te gaan tot een reductiedoelstelling van minstens 30% ten opzichte van 1990, volgens de stappen die daarvoor voorzien zijn binnen de Europese Unie;
- c) op het moment dat het internationaal klimaatakkoord wordt afgesloten, op korte termijn middelen vrij te maken voor capaciteitsopbouw en dringende acties in het zuiden vanaf 2010, in het kader van de zogenaamde fast-start-financiering;
- d) onafgezien van de uitkomst van de internationale onderhandelingen de klimaatproblemen zeer hoog op de agenda van het Belgische voorzitterschap (tweede helft 2010) te plaatsen;
- e) indien blijkt dat op basis van nieuwe wetenschappelijke inzichten (onder andere AR5 van het IPCC) aanpassingen nodig zijn, de mogelijkheden te onderzoeken en eventueel door te voeren;
- 5° een verderzetting van een sterk Vlaams klimaatbeleid en bij de opmaak van het nieuwe Vlaams Klimaatbeleidsplan 2013-2020 voldoende ambitieuze doelstellingen op te nemen binnen de Belgische en Europese context, alsook aandacht te hebben voor:
- a) een nieuwe klimaatconferentie waarin het draagvlak voor klimaatmaatregelen vergroot wordt en wat opnieuw uitmondt in een Vlaams Klimaatbeleidsplan, zoals voorzien in de beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014, waarin zo concreet mogelijke acties op korte en middenlange termijn uitgewerkt moeten worden die passen in een langetermijnvisie op de transitie naar een klimaatpositieve samenleving;
- b) maximale inzet op binnenlandse maatregelen die technisch en economisch uitvoerbaar en maatschappelijk aanvaardbaar zijn;
- c) een adaptatiebeleidsplan voor Vlaanderen, waarin de nodige maatregelen worden getroffen opdat Vlaanderen zou voorbereid zijn op de effecten van klimaatverandering, o.a. waterbufferende maatregelen, zoals voorzien in de beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014;
- d) de nodige kostenefficiënte maatregelen om deze doelstellingen tijdig te realiseren;

e) de wijze waarop het toekomstige klimaatakkoord ook economisch ten volle kan gevaloriseerd worden door Vlaamse ondernemingen in binnen- en buitenland en de ondersteuning van het Vlaamse wetenschappelijk en technologisch onderzoek rond ecologische innovatie en nieuwe technologieën, zowel bij onze wetenschappelijke instellingen als bij onze bedrijven.

De Vlaamse klimaatonderhandelaars hebben zich binnen de Belgische delegatie samen met hun Europese collega's ingezet om van de klimaatconferentie in Kopenhagen een succes te maken. Het Bali-actieplan had de bouwstenen hiervoor al vastgelegd, en 2010 als eindpunt vastgeprikt voor de uitwerking van een nieuw mondiaal klimaatakkoord, als opvolger voor het Kyoto Protocol. De verschillende aspecten van zulk akkoord, die in deze resolutie worden aangehaald, maken deel uit van de ambitieuze Europese positie, die in de Raadsconclusies van oktober 2009 in de aanloop naar Kopenhagen werden geformuleerd.

De onderhandelingen in Kopenhagen hebben evenwel niet het gehoopte resultaat opgeleverd. Het is nog niet gelukt om de uiteenlopende ambities en doelstellingen tot een coherent geheel uit te werken in een definitief akkoord.

Het uiteindelijke politieke akkoord van Kopenhagen, afgesproken door aanwezige staatshoofden en regeringsleiders, zorgde op de valreep voor een lichtpunt. Het akkoord kan worden gezien als een stap naar een omvattend akkoord en bevat de algemene objectieven en principes van een nieuwe mondiale klimaatafspraak, inclusief afspraken rond de financiering. Het heeft de basis gevormd van de verschillende onderhandelings sessies in 2010, die mikken op de verdere uitwerking van een akkoord in december 2010 in Cancun.

In navolging van het Spaanse voorzitterschap heeft ook het Belgische team met hernieuwde moed klimaat weer hoog op de agenda geplaatst. Er is hard gewerkt aan het herstellen van vertrouwen tussen de verschillende partijen in het proces, waarbij het invullen van de *fast track* financiering een belangrijk element vormt.

Wat het interne werk betreft, heeft het Belgisch voorzitterschap een erg constructieve en faciliterende rol gespeeld in het debat over een mogelijke opstap naar meer ambitieuze reductiedoelstellingen tegen 2020. Op de Raad Leefmilieu van 14 oktober 2010 kan dit worden vertaald in een verslag van het voorzitterschap dat meer richting geeft aan verdere noodzakelijke analyses van de Europese Commissie die het politieke debat moeten onderbouwen.

Binnen de Nationale Klimaatcommissie wordt de uitvoering van de Kyotodoelstelling verder opgevolgd. Daarnaast wordt er gewerkt aan de voorbereiding van het post-2012 klimaatbeleid. In april 2010 heeft een administratieve werkgroep onder de Nationale Klimaatcommissie haar analyse afgerond van een aantal pistes en verdelingsopties binnen België van de diverse onderdelen van het Europese energie- en klimaatpakket (BKG-reductiedoelstelling voor de sectoren die niet onder het Europese emissiehandelssysteem vallen, verdeling van de doelstellingen inzake hernieuwbare energie, verdeling van de opbrengsten uit veiling van emissierechten, ...). Ook andere elementen die binnen België verdeeld dienen te worden (bv. internationale klimaatfinanciering) kwamen aan bod. De werkgroep heeft tevens de mogelijkheid afgetast om reeds rekening te houden met ambitieuzere Europese BKG-reductiedoelstellingen na afsluiten van een nieuw internationaal klimaatakkoord. Vervolgens werden de politieke besprekingen over de intra-Belgische lastenverdeling opgestart. Als gevolg van de federale verkiezingen van 13 juni liepen deze gesprekken vertraging op. Na de vorming van een federale regering zullen de onderhandelingen hierover hervat worden.

Voortbouwend op de ervaring die werd opgedaan in het kader van het Vlaams Klimaatbeleidsplan 2006-2012 (VKP 2006-2012) en haar voortgangsrapporten, wordt het proces opgestart dat moet leiden tot het Vlaams Klimaatbeleidsplan 2013-2020 (VKP 2013-2020) voor de post-Kyoto-periode. Dit najaar wordt een studie opgestart die moet helpen om het nieuwe VKP vorm en richting te geven. Aangezien de Vlaamse niet-ETS sectoren in de post-Kyoto-periode jaarlijkse reductiedoelstellingen moeten realiseren volgens een lineair afnemend pad vanaf 2013, is er nood aan een efficiënte organisatiestructuur voor het Vlaamse klimaatbeleid. Momenteel wordt er voorbereidende werk uitgevoerd door de administratie, zodat er in de komende maanden gesprekken kunnen plaatsvinden met alle relevante beleidsdomeinen. Zoals aangegeven in de Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014, zal ook in de post-Kyoto-periode prioriteit gegeven worden aan interne maatregelen die technisch en economisch uitvoerbaar en maatschappelijk aanvaardbaar zijn. Daarbij is de kostenefficiëntie van de maatregelen natuurlijk ook een belangrijk aandachtspunt. Er zal overleg plaatsvinden met het middenveld om het draagvlak voor het klimaatbeleid te vergroten.

Een klimaatbeleid creëert ook economische opportuniteiten. Momenteel wordt dit ondersteund via o.a. het Milieu- en energietechnologie Innovatie Platform 2 (MIP2). Ook in het VKP 2013-2020 zal er aandacht gaan naar de economische valorisatie van ecologische innovatie en nieuwe technologieën.

Zoals vooropgesteld in het VKP 2006-2012 en de Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014 zal er tegen 2012 een Vlaams adaptatieplan opgesteld worden. In de eerste helft van 2010 werd de TWOL-studie "Bouwstenen om te komen tot een coherent en efficiënt adaptatieplan voor Vlaanderen" uitgevoerd als voorbereidend studiewerk voor de ontwikkeling van het adaptatieplan. De resultaten van deze studie werden besproken in een stakeholderoverleg. Op basis hiervan zal elk beleidsdomein binnen zijn eigen bevoegdheden invulling kunnen geven aan de adaptatienoden. In 2012 zullen de verschillende onderdelen geïntegreerd worden tot een coherent Vlaams adaptatieplan dat beschrijft hoe Vlaanderen zich zal wapenen tegen de klimaatverandering.

Resolutie 613 betreffende de voorbereiding van de klimaatconferentie in Cancún

Het Vlaams Parlement,

– overwegende dat de klimaatconferentie van Kopenhagen onder de hooggespannen verwachtingen bleef, maar dat er op bepaalde terreinen toch vooruitgang werd geboekt;

– overwegende dat het Akkoord van Kopenhagen een politiek akkoord is, dat onderschreven werd door meer dan 120 landen, die meer dan 80% van de totale broeikasgasuitstoot vertegenwoordigen;

– overwegende dat het Akkoord van Kopenhagen geen juridisch bindend akkoord is voor de post 2012-periode en dat de vijftiende Conferentie van de Partijen onder het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake Klimaatverandering slechts akte nam van het Akkoord van Kopenhagen;

– overwegende dat het Akkoord van Kopenhagen de uitdrukkelijke doelstelling heeft om de totale gemiddelde temperatuurstijging onder 2°C te houden ten opzichte van pre-industriële niveaus;

– gelet op de mededeling van de Europese Commissie van 26 mei 2010 'Analyse van de opties om de uitstoot van broeikasgassen met meer dan 20% te verlagen, en beoordeling van het risico op een koolstoflek';

– overwegende dat mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, in de tweede helft van 2010 de Raad van Leefmilieuministers zal voorzitten;

– vraagt de Vlaamse Regering:

1° de komende maanden en op de volgende conferentie in Cancún de nodige stappen te ondernemen met het oog op een internationaal, wereldwijd akkoord dat het mogelijk maakt de opwarming van het klimaat globaal onder 2°C te houden. Het is duidelijk dat het huidige ambitieniveau niet volstaat om een voldoende vermindering van de wereldwijde uitstoot mogelijk te maken;

2° er als voorzitter van de Europese Raad van Leefmilieuministers zorg voor te dragen dat de Europese Unie het voortouw blijft nemen in de strijd tegen de klimaatverandering en erop toe te zien dat de inspanningen en kosten fair worden verdeeld over de verschillende landen, overheden en sectoren;

3° alles in het werk te stellen om de globale uitstoot van broeikasgassen zoveel mogelijk te beperken. De transparantie en de integriteit van het post-Kyotoregime moeten daarbij vooropstaan;

4° de zwaktes van het Kyotoprotocol aan te pakken, onder andere de overdracht van het overschot van niet-gebruikte emissierechten (het ongelimiteerd overboeken van dat surplus kan de doelstelling met bijna 7% verminderen; daarenboven kan dat de internationale markt van emissierechten grondig verstoren) en de te lakse boekhoudregels voor emissies door landgebruik en bosbouw (zonder dat er maatregelen worden genomen kan dat leiden tot een afzwakking van de doelstellingen met nog eens 9%);

5° op basis van de bevindingen van de Europese Commissie haalbare, betaalbare en aanvaardbare maatregelen uit te werken om die ambitieuze doelstellingen in realiteit om te zetten en ook vooruitgang te boeken op het gebied van groene banen, milieutechnologie, schone lucht en schone en goedkope energie;

6° in haar intern Vlaamse klimaat- en energiebeleid en in de onderhandelingen over de Belgische 2020-lastenverdeling, rekening te houden met de mogelijkheid van ambitieuzere Europese reductiedoelstellingen.

België streeft als voorzitter van de Raad van de EU er naar om in Cancun een basispakket van beslissingen te kunnen aannemen die het skelet vormen van een nieuw mondiaal en juridisch bindend klimaatakkoord. De EU mikt als sterkhouder in de onderhandelingen op een doeltreffend en ambitieus instrument dat voor alle Partijen verplichtingen inhoudt, met inbegrip van niet-Kyoto landen zoals USA en ontwikkelingslanden met een sterke uitstoot (China, India en Brazilië). Onder bepaalde voorwaarden, met milieu-integriteit en billijkheid van inspanningen als speerpunten, werkt de EU ook mee verder aan een mogelijke (versterkte) opvolger van het Kyoto Protocol.

De Raadsconclusies van oktober 2010, voorgezeten door de Vlaamse Minister van Leefmilieu, zetten deze punten in de verf.

Voortbouwend op de ervaring die werd opgedaan in het kader van het Vlaams Klimaatbeleidsplan 2006-2012 (VKP 2006-2012) en haar voortgangsrapporten, wordt het proces opgestart dat moet leiden tot het Vlaams Klimaatbeleidsplan 2013-2020 (VKP 2013-2020) voor de post-Kyoto-periode. Dit najaar wordt een studie opgestart die moet helpen om het nieuwe VKP vorm en richting te geven. In deze studie zal ook rekening gehouden worden met de mogelijkheid van ambitieuzere Europese reductiedoelstellingen.

In april 2010 heeft een administratieve werkgroep onder de Nationale Klimaatcommissie haar analyse afgerond van een aantal pistes en verdelingsopties binnen België van de diverse onderdelen van het Europese energie- en klimaatpakket (BKG-reductiedoelstelling voor de sectoren die niet onder het Europese emissiehandelssysteem vallen, verdeling van de doelstellingen inzake hernieuwbare energie, verdeling van de opbrengsten uit veiling van emissierechten, ...). Ook andere elementen die binnen België verdeeld dienen te worden (bv. internationale klimaatfinanciering) kwamen aan bod. De werkgroep heeft tevens afgetast of het mogelijk was reeds rekening te houden met ambitieuzere Europese BKG-reductiedoelstellingen na afsluiten van een nieuw internationaal klimaatakkoord. Vervolgens werden de politieke besprekingen over de intra-Belgische lastenverdeling opgestart. Als gevolg van de federale verkiezingen van 13 juni werden deze gesprekken stopgezet. Na de vorming van een federale regering zullen de onderhandelingen hierover hervat worden.

Resolutie 619 betreffende de verlenging van het openbaar onderzoek rond het ontwerp van Milieubeleidsplan 2011-2015, MINA 4

Het Vlaams Parlement,

- gelet op het ontwerp van Milieubeleidsplan 2011-2015 zoals voorlopig vastgesteld door de Vlaamse Regering op 4 juni 2010;
 - overwegende dat de periode van het openbaar onderzoek grotendeels samenvalt met de zomervakantie en niet alle gemeenten en provincies bij machte zijn nog vóór 14 september 2010 een advies uit te brengen omdat de eerste zitting van de gemeente- of provincieraad na die datum valt;
 - gelet op het antwoord van de minister in de commissie Leefmilieu op 22 juni 2010;
 - overwegende dat de minister opdracht gegeven heeft om provinciale infosessies te organiseren;
 - gelet op het belang om bij het formuleren van de adviezen door de lokale besturen ook het advies van de lokale milieuraden (gemeentelijke en provinciale minaraden) in te winnen, teneinde een brede participatie in de besluitvorming mogelijk te maken;
 - vraagt de Vlaamse Regering:
- 1° rekening te houden met de adviezen op het ontwerp van Milieubeleidsplan die nog in september 2010 worden uitgebracht;
- 2° de gemeente- en provinciebesturen aan te sporen om, voor het formuleren van het eigen advies, het advies in te winnen van de gemeentelijke en provinciale milieuraden.

1. Alle adviezen op het MINA-plan 4, die in de loop van de maand september binnenkwamen, zullen worden verwerkt in een definitief MINA-plan 4. Met de provincies werd afgesproken dat hun adviestermijn loopt tot eind september; voor de gemeenten was dit al decretaal geregeld.

2. Het is aan de gemeenten om in hun interne besluitvorming al dan niet het advies van hun gemeentelijke mina-raad in te roepen. Voor de hoorzittingen in de provincie werd expliciet in de uitnodigingsbrief aan de gemeentelijke mandatarissen en ambtenaren aangegeven dat ze hun lokale mina-raden hierbij konden betrekken en desgevallend mee uitnodigen

Resolutie 620 betreffende de meldpunten bij zondagsjacht

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
- 1° het Jachtvoorwaardenbesluit, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 30 mei 2008 en van kracht op 1 juli 2008;
- 2° het elektronische meldpunt voor zondagsjacht, waar jagers de gewone jacht op zondag 24 uur vóór die activiteit moeten melden;
- 3° het elektronische klachtenmeldpunt, waar klagers terecht kunnen met hun klachten met betrekking tot zondagsjacht;
- 4° de combinatie van beide meldpunten, waarmee men de verenigbaarheid van recreatieve activiteiten in het buitengebied en jachtactiviteiten kan controleren;
- 5° het evaluatiemoment na één jaar werking, opgenomen in het Jacht-voorwaardenbesluit;
- 6° de 1537 meldingen voor zondagsjacht die tussen 21 juni 2008 en 29 juni 2009 op het meldpunt binnenkwamen;
- 7° de 97 klachten van 69 klagers die op het klachtenmeldpunt binnenkwamen;
- 8° het merendeel van de klachten dat te maken heeft met jagen in de buurt van huizen en met wederzijds onbegrip tussen jagers en recreanten;
- 9° het meldpunt voor zondagsjacht, dat betrekking heeft op gewone jacht – niet op bestrijding of bijzondere jacht;
- 10° de vermelding door een groot aandeel van de jagers van alle zondagen binnen het reguliere jachtseizoen op de meldingsformulieren, waardoor er geen onderscheid is tussen zondagen waarop ze wel jagen en zondagen waarop ze niet jagen;

11° het algemene klachtenmeldpunt van het Agentschap voor Natuur en Bos;

– vraagt de Vlaamse Regering:

1° in overleg met de jacht-, natuur- en recreatiesector de afstemming tussen beide activiteiten verder te optimaliseren door goede afspraken of eventuele zelfregulering zodat conflicten tussen gebruikers van de open ruimten worden vermeden. Het verdient aanbeveling het huidige meldpunt voor zondagsjacht voor het volgende jachtseizoen te vervangen door een efficiënter systeem;

2° het specifiek voor de jacht opgerichte klachtenmeldpunt af te schaffen en mensen die hinder ondervinden, te wijzen op het algemene klachtenmeldpunt van het Agentschap voor Natuur en Bos.

1. De afschaffing van het meldpunt voor klachten over zondagjacht is opgenomen in het voorstel tot wijziging van het Jachtvoorwaardenbesluit dat bij de administratie wordt voorbereid. Dit voorstel tot wijziging kan dan verder worden besproken met de betrokken belangengroepen.

2. Het meldpunt voor klachten over zondagjacht op de website van het Agentschap voor Natuur en Bos is opgeheven. Eventuele klachten hierover worden vanaf nu afgehandeld via het algemene klachtenmeldpunt van het agentschap.

7 Regelgevingsagenda

Uitleg bij de kolommen:

- "betrokken regelgeving": aangeven welke bestaande regelgeving "betrokken" is bij het regelgevingsinitiatief, bijvoorbeeld te wijzigen en/of ter uitvoering ervan. Dit kan ook Europese regelgeving betreffen.
- "eventuele wettelijke deadline": aangeven indien het regelgevings- of beleidsinitiatief juridisch gezien binnen een bepaalde periode moet uitgevoerd worden (bijvoorbeeld de omzetting van een Europese richtlijn.
- "RIA": aangeven of een RIA wordt opgesteld; indien niet: kort uitzonderingsgronden vermelden.
- "te doorlopen fases": formele beslissingsmomenten, info relevant voor buitenwereld
- "Beleidsdoelstellingen": kort en bij voorkeur link met beleidsnota/-brief
- "Betrokkenheid andere beleidsdomeinen": zie beslissing MC LNE 22/1/2010
- "afstemmingskanaal": idem (indien afstemming nodig is met andere beleidsdomeinen, op welk niveau moet dit dan gebeuren / welk orgaan komt daarvoor in aanmerking

Titel van het initiatief (op basis van de lijsten)	Betrokken regelgeving	Eventuele wettelijke deadline	Te doorlopen fases en hun timing	Wordt een RIA opgesteld?	Korte samenvatting van de beleidsdoelstellingen	Betrokkenheid andere beleidsdomeinen	Afstemmingskanaal
Departement LNE							
wijziging voor het toevoegen van het opvragen van extra informatie voor het IMJV project voor het deel luchtmissie.	IMJV regelgeving				De bedrijven vragen een administratieve vereenoudiging omtrent het opvragen van soorten emissies voor het deel lucht in het IMJV. Daarom is het noodzakelijk om voor het deel lucht dezelfde soorten emissies (geleiden – niet geleiden-abnormale) voor de verschillende typen van apparaten en installaties op te vragen waar mogelijk is. Om de structuur in het loket te kunnen vereenvoudigen is het beter om inhoudelijk dezelfde type van informatie op te vragen over de verschillende typen van installaties en apparaten heen. Hierdoor zal het loket gebruiksvriendelijker worden voor de bedrijven.		
wijziging voor het aanpassen van bepaalde drempelwaarden voor het deel lucht in het IMJV zodat deze overeenkomen met PRTR	IMJV regelgeving				Drempelwaarde aanpassen zoals opgevraagd in PRTR Voor PM2.5 is de drempelwaarde 10.		

wijziging voor het aanpassen van bepaalde drempelwaarde voor het deel water in het IMJV zodat deze overeenkomt met PRTR	IMJV regelgeving				De drempelwaarde voor tetrachloormethaan moet aangepast worden van 10 naar 1 kg/jaar om in overeenstemming te zijn met de PRTR-drempelwaarde.		
wijziging voor het aanpassen van bepaalde naam van een stof voor het deel water in het IMJV zodat deze overeenkomt met PRTR	IMJV regelgeving				Op vraag van bedrijven dient de naam 'broomdiphenylether' aangepast te worden naar 'gebroneerde difenylethers (PBDE)' zoals in de PRTR-verordening		
Wijziging voor de vereenvoudiging van het deel formulier Grondwaterstatistiek.	IMJV regelgeving				Om de gebruiksvriendelijkheid te verhogen werd de layout aangepast en bepaalde gegevens herschikt/geschrapt.		
Invoeren van enkel begeleidend schrijven ipv volledig papieren formulier toe te sturen naar de IMJV plichtigen.	IMJV regelgeving				Bedoeling is om bedrijven aan te moedigen om elektronisch in te dienen en ook het aantal opgestuurde formulieren te verminderen. Dit zorgt ook voor een administratieve vereenvoudiging aangezien het inscannen van dossiers op papier heel tijdsrovend is.		
Voorstel hervorming verkeersbelastingen personenwagens		Mededeling aan VR met stand van zaken en te doorlopen traject: 19 december 08 Overleg andere gewesten en federale overheid. Voorontwerp van decreet na gesprekken met andere gewesten MINA/SERV RvS Definitieve goedkeuring decreet VP bekrachtiging decreet			Vergroening personenwagens fiscaliteit MOW, FB IKW		

Hervorming BIV			Beslissing VR 2010/begin 2011	eind VR	nvt	Hervorming BIV op korte termijn voor particulieren (cf regeerakkoord)	MOW, FB	IKW
Wettelijke regeling NIS (GSM-antennes)	Arrest Grondwettelijk hof		1 ^{re} lezing 02/04/2010 2 ^{de} lezing 09/07/2010		ja	Vlaamse regelgeving in vervanging van federale		
Onzetting richtlijn Luchtvaart (Vlaamse): deel omzetting	2008/50/EG Ingebrekestelling 16/7/2010	12/06/2010	1 ^{re} lezing 23/7/2010		nvt	Onzetting EURL in Vlaam		
Aanpassen stage II reglementering in Vlaam aan Europese richtlijn	2009/126/EG	01/01/2012	Principiële goedkeuring		nvt	Afstemmen van bestaande wetgeving op Europese richtlijn		
Regelgeving gehoorschade muziekfestivals			1 ^{re} lezing VR		ja			
Onzetting herziening richtlijn Verhandelbare emissierechten	2009/29/EG	31/12/2012	1 ^{re} lezing		nvt			
Uitvoeringsbesluit erkenningendeceet	Decreet van 27 maart 2009 houdende wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, wat betreft de aanvulling met een regeling inzake erkenningen, en houdende wijziging van diverse andere wetten en decreten	28 december 2009	Principiële goedkeuring VR gepland op 24/09/2010 Definitieve goedkeuring VR na advies RVS		neen	Eikenningen Departement aan de verplichtingen van de dienstenrichtlijn.		
Instemmingsdecreet inzake het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het	Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt		n.v.t.		n.v.t.	Coherente uitvoering van REACH-verordening op federaal en gewestelijk niveau		

Brusselse	Hoofdstedelijke Gewest betreffende de registratie en beoordeling van de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH).	Richtlijn 94/22/EG	01/07/1995	Eerste principiële goedkeuring VR	Nee (omzetting Europese Richtlijnen)	1. Uitvoeringsregels bepalen voor hoofdstuk II van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond	Nihil	
		Richtlijn 2009/31/EG betreffende de geologische opslag van koolstofdioxide	01/07/2011	Tweede principiële goedkeuring VR		2. Het in overeenstemming brengen van sectorale milieuwetgeving (op BVR-niveau) met de door de richtlijn 2009/31/EG gewijzigde Europese richtlijnen		
		Te wijzigen BVR's: - Vlaem I en II - BVR 10/12/2004 (MER) - BVR .../.../2009 (integraal waterbeleid) - bijlage IV DABM (machtiging aan VR voor wijziging)		Definitieve goedkeuring VR eind 2010		3. Afstemming Vlaem- en MER-regelgeving op het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond		
						4. Inwerkingtreding van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond		
Besluit VR betreffende de procedure en de uitvoeringsmodaliteiten voor het voorbereiden, het uitvoeren, en het opvolgen van de projecten in het projectgrindwinningscomité	Besluit VR betreffende de procedure en de uitvoeringsmodaliteiten voor het voorbereiden, het uitvoeren, en het opvolgen van de projecten in het projectgrindwinningscomité	Decreet van 3 april 2009 tot wijziging van het Grinddecreet van 14 juli 1993		Principiële goedkeuring VR:	neen	Het hoofdstuk Ilbis van het Grinddecreet biedt het juridisch kader voor de projectgrindwinning.	Nihil	
				Definitieve goedkeuring VR:		Het nader bepalen van de regelgeving zal zijn op de toepassing van de grondwinstelling die gepaard kan gaan met het uitvoeren van maatschappelijke projecten van groot openbaar belang		
Besluit VR tot goedkeuring Land planprogramma van Teirlinck (gemeenten Beersel en Linkebeek)	Besluit VR tot goedkeuring Land planprogramma van Teirlinck (gemeenten Beersel en Linkebeek)	In uitvoering van landinrichtingsdecreet van 21/12/88		Definitieve goedkeuring na BA	neen	Vlaams regeerakkoord en beleidsnota's leefmilieu en Vlaamse rand: ontwikkelen Vlaamse rand als groene gordel via investeringen in open ruimteprojecten	Commissie Landinrichting	voor

Besluit goedkeuring planprogramma Molenbeek-Maalbeek (gemeente Asse)	Besluit VR tot in uitvoering van landinrichtingsdecreet et van 21/12/88		Definitieve goedkeuring: na BA	neen	Vlaams regeringsbeleidnota's leefmilieu en Vlaamse rand: ontwikkelen gordel via investeringen in open ruimteprojecten	Plattelandsbeleid, e.a.	Commissie Landinrichting	voor
Besluit naamswijziging inrichtingsproject landinrichting VSGB naar Open ruimtenetwerk Woluwebekken (gemeenten Kraainem, Zaventem en Machelen)	Besluit VR tot in uitvoering van landinrichtingsdecreet et van 21/12/88		Definitieve goedkeuring: na BA	neen	Vlaams regeringsbeleidnota's leefmilieu en Vlaamse rand: ontwikkelen gordel via investeringen in open ruimteprojecten	Plattelandsbeleid, e.a.	Commissie Landinrichting	voor

ANB Gebiedsgericht beleid

Titel van het initiatief (op basis van de lijst)	Betrokken regelgeving	Eventuele wettelijke deadline	Te doorlopen fases en hun timing	Wordt een RIA opgesteld?	Korte samenvatting van de beleidsdoelstellingen	Betrokkenheid andere beleidsdomeinen	Afstemmingskanaal
BVR houdende vaststelling van specifieke IHD	Habitatrichtlijn 92/43/EEG	07/12/2010		Neen, geen vrije beleidsruimte	Definitief aanwijzen van SBZ-H en vaststellen van IHD per SBZ (-H en -V).	LV, MOW, RWO, IV, CJSB	IHD-projectgroep
Stroomlijnen van de werking van de bosgroepen	Bosdecreet			Ja	Optimalisering processen en subsidiëring van de bosgroepen		
Besluit natuurrichtplannen	Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu			Ja	Afstemmen op natuurrichtplanbesluit wijziging art.48-50 decreet natuurbehoud door programmadescreet en op afspraken gemaakt in IHD-overleggroep		
Aanpassen regelgeving ontbossing en boscompensatie	Bosdecreet art.90bis BVR 16 februari 2001			Ja	Vereenvoudigingsoperatie + uitvoering van gewijzigd art. 90bis Bosdecreet door verzameldecreet van 12/12/2008		
Beperkte bijstelling van subsidierregeling voor beheerders van openbare en privé-bossen (koppelen)	- BVR 27/06/2003 betreffende de subsidie van beheerders van bos				Verder optimaliseren op basis van 'objectieve evaluatie		

subsidies ecologische bostunctie aan IHD's en tegelijk loskoppelen van NRP; afbouwen advies INBO bij subsidies bebossing en herbebossing)	openbare en privé- bossen;					instrumentenmix'		
afstemmen van BVR 'groenjobs' op decreet van 22/12/2006 en BVR van 05/10/2007 betreffende Lokale Diensten Economie	3. BVR van 24/04/2003 houdende toekenning van een subsidie aan uiteenlopende actoren voor het natuur-, bos- en groenbeheer via groene, duurzame jobs toegankelijk voor doelgroepwerk- nemers			Nee. Geen vrije beleidsruimte		De voorgestelde wijziging is een voorbereiding op de integratie van Groenjobs en MiNa-werkers. Het uiteindelijke doel is dat de doelgroepwerknemers wat betreft invoegbedrijven en -afdelingen onder het decreet LDE zullen vallen. Dit is in het BVR groenjobs momenteel niet het geval. Vanuit WSE werd het signaal gegeven dat het opportuun zou zijn nu al een aanpassing van het BVR Groenjobs te verwezenlijken. Dan moeten later de doelgroepwerknemers onder de vlag van Groenjobs niet plots onder een andere regeling worden ingepast. De voorgestelde wijzigingen hebben geen grote inhoudelijke consequenties gezien de "invoegwerknemers" uit het BVR meerwaardeconomie en het decreet en besluit LDE in praktijk dezelfde zullen zijn. Alleen bestaan beide nu nog naast elkaar gezien de integratie nog niet gebeurd is. De enige praktische verandering kan zijn dat er via het BVR Groenjobs ook nieuwe invoegafdelingen of -bedrijven in aanmerking kunnen komen die via het nieuwe decreet LDE zijn erkend. Tegelijk wordt via het afschaffen van het tussentijds rapport een administratieve vereenvoudiging in de regeling Groenjobs voorgesteld		

Ontwerp-BVR betreffende de	BVR betreffende de aanvulling van het	1 st goedkeuring : principiële Advies RVSt : Definitieve goedkeuring	Taalkundig advies : 17/12/2009 (ref/ nr. 8092), Op advies van dienst Weismaatiging dd. 27/01/2010 werd geen RIA of AL-meting toegevoegd (maar werden wel in ontwerp-versie voorbereid door ANB).	Initiatief is terug te brengen tot beslissing van VR op		
aanvulling van het BVR van 23/07/1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21/10/1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, met het oog op een adequate bescherming van de historisch permanente graslanden verbonden aan de speciale beschermingszone 'Krekengebiet'.	BVR van 23/07/1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21/10/1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu	Advies RVSt : Definitieve goedkeuring	Op advies van dienst Weismaatiging dd. 27/01/2010 werd geen RIA of AL-meting toegevoegd (maar werden wel in ontwerp-versie voorbereid door ANB).	03/07/2009 bij het beslissingsproces inkv de vaststelling van het BVR van 03/07/2009 betreffende de vergoeding van wildschade of van schade door beschermde soorten en tot wijziging van hoofdstuk IV van het BVR van 23/07/1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21/10/1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.		
BVR tot wijziging jachtvoorwaardenbesluit 30/05/2008	In uitvoering van het jachtdecreet van 24 juli 1991			enkele bestaande knelpunten op vlak van jachtvoorwaarden wegwerken		
MB tot vaststelling van zes rode lijsten ter uitvoering van artikel 5 van het Soortenbesluit van 15 mei 2009	Soortenbesluit 15/05/2009; uitvoering van art. 5 van dit besluit	Dossier werd overgemaakt aan kabinet op 6/11/2009, met de nodige aanvraagbrieven voor advies aan IF en de Raad van State. Ontwerp-MB aangepast cfr. advies van de Raad van State, en vervolgens in februari 2010 terug overgemaakt aan het kabinet.	Neen, voor MB's is geen RIA vereist.	Cfr. het Soortenbesluit kumen soortenbehoudsmaatregelen worden genomen en soortenbeschermingsprogramma's worden vastgesteld voor soorten die zijn opgenomen in een door de minister vastgestelde rode lijst. Het m.a.w. noodzakelijk voor het goede verloop van het nemen van deze maatregelen en het vaststellen van deze programma's.		
MB tot vaststelling van de voorwaarden voor de kenmerken en de kwaliteit van pootingen voor vogels	Soortenbesluit 15/05/2009; uitvoering van art. 42, tweede lid van dit besluit	Dossier werd overgemaakt aan kabinet op 6/11/2009, met de nodige aanvraagbrieven voor advies aan IF en de Raad van State. Ontwerp-MB aangepast cfr. advies van de Raad van State, en vervolgens in februari 2010 terug overgemaakt aan het kabinet. Verdere opmerkingen van het kabinet van eind juli '10 werden verwerkt in de loop van augustus, en eind aug '10 werd het dossier terug overgemaakt aan het kabinet, voor vaststelling.	Neen, voor MB's is geen RIA vereist.	Verdere uitwerking van de technische en kwalitatieve vereisten waaraan pootingen moeten voldoen die worden gebruikt bij in gevangenschap gehouden vogels die behoren tot beschermde soorten.		Informele afstemming via verenigingen (erkenning op basis van Soortenbesluit, door het ANB).

				MB aangepast wat betreft maten ringen en naar kabinet.					
VMM									
Titel van het initiatief (op basis van de lijst)	Betrokken regelgeving	Eventuele wettelijke deadline	Te doorlopen fases en hun timing	Wordt een RIA opgesteld?	Korte samenvatting van de beleidsdoelstellingen	Betrokkenheid andere beleidsdomeinen	Afstemmingskanaal		
Actualisering wetgeving polders en wateringen	Wet op de polders d.d. 03/06/1957 en wet op de wateringen d.d. 05/07/1956			ja	Beleidsnota OD 19: Aanpassing Polders en Wateringen voorbereiden				
Actualisatie omzettingcoëfficiënten afvalwaterheffingen	wet d.d. 26/03/1971 op de bescherming van oppervlaktewateren tegen verontreiniging: aanpassing			neen	Beleidsnota OD 19: herziening forfaitaire berekening van de afvalwaterheffingen				
BVR vereenvoudigen watertoets	BVR 2010/7(2006: nav decreet 25/05/2007 (wijziging aan decreet IWB m.b.t. watertoets))	nvt		ja	Beleidsnota OD 19: verbetering vereenvoudiging watertoets	Ruimtelijke ordening, MOW	CIW		
UB Drinkwater: toezichthoudende ambtenaren en controleambtenaren	Decreet water voor bestemd menselijke aanwending d.d. 24/05/2002: artikel 8 §3 en 17 § 1: uitvoering	nvt		Na overleg met de RIA-cel niet van toepassing	Beleidsnota OD 24: handhaving geleverde water en naleving drinkwaterdecreet	WVG			
uitvoering decreet water voor bestemd menselijke aanwending: besluit houdende bepalingen over het algemeen waterverkoopreglement	Decreet water voor bestemd menselijke aanwending d.d. 24/05/2002: artikel 8 en 16: uitvoering	nvt	Princ. Gk.: 02/04/10 Tweede princ.goedk. 23/7/2010	Na overleg met de RIA-cel niet van toepassing	Beleidsnota OD 24: opmaak algemeen waterverkoopreglement	WVG	Armoedeverenigingen		
Stroomgebiedbeheerplannen	Decreet integraal waterbeleid	29/12/2009	Princ.goedk. 9 juli 2010, Def. Goedk.: 8/10/2010	Geen RIA, bevat geen regelgeving	Beleidsnota SD goedkeuring stroomgebiedbeheerplannen	MOW, RWO, L&V	CIW		

Omzetting RL milieu-kwaliteitsnormen (2008/105/EG)	Decreet Integraal waterbeleid, DABM	13/07/2010	BVR aanpassing Viarem is gepubliceerd	Waarschijnlijk	Beleidsnota SD 18: tijdelijke omzetting dochterrichtlijn	
			Enkele decreetale aanpassingen opgenomen in verzameldecreet (in behandeling in VP)		Prioritaire stoffen	
Vereenvoudigingsvoors tellen Integraal Waterbeleid	Decreet integraal waterbeleid, aanpassing			Waarschijnlijk	Beleidsnota OD 16: de planning en de procedures van het integraal waterbeleid worden vereenvoudigd	MOW, RWO, LV
Uitwerken regulerende en financierende heffing	Wet verontreiniging oppervlaktewater d.d. 26/03/1971			Waarschijnlijk	Beleidsnota OD 19: het regulerend karakter van de heffing voor oppervlaktelozers wordt versterkt	

OVAM

Titel van het initiatief (op basis van de lijsten)	Betrokken regelgeving	Eventuele wettelijke deadline	Te doorlopen fases en hun timing	Wordt een RIA opgesteld?	Korte samenvatting van de beleidsdoelstellingen	Betrokkenheid andere beleidsdomeinen	Afstemmingskanaal
Snelle wijziging VLAREA	Verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart van 9 september 1996 Richtlijn 2000/53/EG autowrakken; Kaderrichtlijn afval 2008/98/EG	1 november 2009 en 1 juli 2010	Principiële goedkeuring VI reg: 23 juli 2010	Nee	Gedeeltelijke uitvoeringsmaatregelen bij het Verdrag	MOW, VMM	
Herziening Afvalstoffen-decreet (en VLAREA)	Richtlijn 2008/98/EG	12 december 2010	oktober: 1e goedkeuring door regering voor advies strategische adviesraad - eind oktober: 2e goedkeuring door regering voor advies RVS - voor kerstverlof: 3e goedkeuring door regering - januari 2011: behandeling door Commissie Leefmilieu - februari 2011: stemming decreet plenair. Tegelijkertijd wijziging VLAREA	Ja	Gedeeltelijke omzetting van EU Richtlijnen 2000/53/EG en 2008/98/EG. Omzetting implementatie materialenbeleid	o.a. MOW	bilateraal

Herziening Decreet	MBO-decreet		november: 1e goedkeuring door regering voor advies strategische adviesraad - eind december: 2e goedkeuring door regering voor advies RVS - januari 2011: 3e goedkeuring door regering - februari 2011: behandeling door Commissie Leefmilieu - maart 2011: stemming plenaire	ja	Vereenvoudiger procedur en effectievere inspraakmogelijkheden	LNE	
-----------------------	-------------	--	---	----	---	-----	--

VLM

Titel van het initiatief (op basis van de lijst)	Betrokken regelgeving	Eventuele wettelijke deadline	Te doorlopen fasen en hun timing	Wordt een RIA opgesteld?	Korte samenvatting van de beleidsdoelstellingen	Betrokkenheid andere beleidsdomeinen	Afstemmingskanaal
BVR Uitstel van betaling	Decreet van 8 mei 2009 houdende wijziging van het oprichtingsdecreet VLM en decreet Vlaamse Grondenbank, wat het principe van uitstel van betaling betreft			neen	Vastlegging rentevoet in uitvoering van het decreet van 8 mei 2009 houdende wijziging van het oprichtingsdecreet VLM en decreet Vlaamse Grondenbank, wat het principe van uitstel van betaling betreft		
Beslissing van de Vlaamse regering over pachtaanvaardingsver- goeding					flankerende maatregel in kader van lokale grondenbanken om eigenaars ervan te overtuigen een pachtovereenkomst te sluiten op hun goed gelegen in het zoekgebied. Momenteel is in de overeenkomsten lokale grondenbanken voorzien dat de VLM de pachter van een goed in het zoekgebied kan uitwinnen op voorwaarde dat de eigenaar bereid is een nieuwe pachtovereenkomst af te sluiten met een door de VLM aangeduide pachter. De eigenaar krijgt geen toeslag en heeft dus geen reden om op dergelijke verzoek in te gaan.		

